B703/c/19/4

National Library
DIVISION

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER

Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief A. **Kundrats**, 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Editor V. **Irbe**, 4035 Rombouts Ave., Bronx, NY 10466; Chicago Editor V. **Jaunkalnietis**, 1805 Taylor Ave., Racine Wis. 53403; California Editor **Karlis Kalejs**, 3822 Markridge Road, La Crescenta, CA 91214.

NR. 19 SESTDIENA, 1984. GADA 12. MAIJS 34. GADS SATURDAY, MAY 12, 1984.

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 CENA 1 DOLARS

Černenko simts dienas

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA
SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Mūsu Stokholmas līdzstrādnieks Gunārs Rode nesen ziņoja par kādu zīmīgu Maskavā pieņemtu likumu attiecībā uz sainīšu saņēmējiem, kas šos sūtījumus saņem no ārzemēm. Šis rīkojums pavēra durvis sainīšu saņēmēju sodīšanai, ja nosūtītājs izrādītos nevēlams padomju varai. Satraukums par šo dīvaino „ukazu" vēl nav paspējis norimt, kad kļuva zināms jauns negaidīts Maskavas rīkojums par samaksātas muitas saiņu sūtījumu apturēšanu uz Pad. savienību, sākot ar š.g. jūlija vidu. Tas nozīmē, ka arī daudzi latviešu trimdinieki vairs nespēs ar saviem dāvanu saiņiem atbalstīt okupētajā tēvzemē palikušos radus vai draugus. Droši vien piekritīgās šejienes iestādes drīzumā varēs paskaidrot, cik tālu šie ierobežojumi sniegsies, un vai aizliegti būs arī parastā pasta sainīšu sūtījumi.

Pad. savienības muitas likmes dāvanu saiņiem, kā zināms, bija nesamērīgi augstas, un tomēr, lai palīdzētu, mēs bijām spiesti pakļauties šai Kremļa komerciālās izspiešanas akcijai. Ir dzirdētas valodas, ka augstās muitas ceļā iegūtos dolarus Kremlis esot izlietojis savu aģentu vajadzībām rietumu pasaulē.

Konstantīna Černenko valdīšanas pirmās simts dienas liecina, ka Andropova pēctecis, neņemot vērā viņam piedēvēto vārgo veselību un citas kaites, nebūt nav īsa perioda pārejas varas vīrs. Viņš visu varu sagrāba savās rokās daudz ātrāk nekā jebkurš viņa priekštecis. Vēl nebija pagājuši trīs mēneši, kad Černenko bez komūnistu partijas ģenerālsekretāra činas bija paņēmis arī valsts aizsardzības komitejas priekšsēža

(Turpinājums 20. lp.)

Mātes dienā. Foto J. Ligers.

Salidojums Grand Rapidos

DV ASV delegātu sapulci 29. aprīlī ievadīja māc. V. Mednis ar svētbrīdi.

Svinīgā aktā delegātus uzrunāja ASV DV valdes priekšsēdis A. Spārniņš. PBLA vārdā sanāksmi sveica valdes priekšnieks Dr. O. Pavlovskis, bet ALA vārdā Dr. V. Klīve. Kanadas DV sveicienus nodeva valdes prieks. vietn. A. Kalupnieks. A. Ceriņa nesa sveicienus no ASV vanadzēm.

Darba cēlienu ievadot, ASV DV priekšs. A. Spārniņš ziņoja par paveikto un nākotnes iecerēm. ASV vanagu saimei ir 3426 biedri; atsevišķas DV apvienības darbojas 22 ASV latviešu centros. Aprūpes līdzekļos aizvadītajā gadā ieņemti 63.545 dol. Tāpat ar līdzekļiem vanagi atbalstījuši daudzus sabiedriskos un kultūrālos pasākumus, sevišķu vērību veltījot jaunatnes un nacionāliem pasākumiem. Revīzijas komisijas priekšs. E. Peniķis varēja ziņot, ka patlaban kasē ir 238.366 dol. atlikums.

Par DV Centrālās valdes darbu ziņoja J. Lācis un CV kultūrālās nozares vad. A. Kalupnieks.

Debatēs par DV ASV valdes darbību izskanēja arī kritika un, diemžēl, atbildes vienu otru neapmierināja. Tāpat dzīvas debates izraisīja apvienību un kopu ziņojumi, kas skāra gan darbību, gan arī disciplīnu.

Delegātus uzrunāja arī Jāņa Riekstiņa Studiju Centra vadītājs V. Muižnieks, Gaŗezera centra pārstāvis A. Tīdemanis un Minsteres latviešu ģimnazijas direktrise Ilga Grava.

Pulkvedis V. Kukainis referēja par latviešu karavīru aprūpi un problēmām ASV bruņotos spēkos.

Pārrunājot priekšā stāvošās DV CV valdes priekšnieka vēlēšanas, ASV delegātu sapulces dalībnieki, nominējot savu kandidātu, izteica vienbalsīgu atbalstu Kanadas DV saimes kandidātam A. Kalupniekam. Izskanēja doma, ka, atbalstot vienu Ziemeļamerikas vanagu saimes kandidātu, izredzes uz Centrālās valdes sēdekļa atgriešanu šajā kontinentā tiks stiprinātas.

* * *

28. un 29. aprīlī Grand Rapidos notika arī ASV vanadžu salidojums. Šajā sanāksmē bez līdzšinējās darbības izvērtēšanas un lietiskām debatēm pieņēma arī vēstījumu latviešu sievietei: „Latviešu sievietes pienākums kā tēvzemē, tā svešumā, ir kopt latvisko kultūru un audzināt latviskas ģimenes. Tām jāiedzīvina bērnu sirdīs Latvijas brīvības doma. Latviešu sievietei vienmēr jāatceras, ka tā glabā latviešu tautas dzīves pavedienu."

* * *

Par nozīmīgu sarīkojumu izvērtās arī 9. jauniešu saiets. Lektors Dr. G. Šubiņš aicināja nedarīt neko tādu, ko cīnītāji un tauta tēvzemē varētu iztulkot kā trimdinieku sadarbību ar okupantiem.

* * *

Pie delegātu sapulces iztirzājuma mēs atgriezīsimies. Nožēlojam, ka dažu ārkārtēju apstākļu dēļ lasītājiem pagaidām jāsamierinās ar skopu telefona sarunās iegūto informāciju.

ASV DV 34. delegātu sapulces dalībnieki Grand Rapidos. Foto V. Jaunkalnietis.

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1984. GADA 12. MAIJS, 19. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valdē — V. Plūdons, T. Kronbergs, A. Šterns. Laikraksta atbildīgais redaktors — A. Kundrats. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 1-212-994-7917. — Čikagas redakcijas vad. A. Zaube, 3353 N. Avers Avenue, Chicago, Ill. 60618. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 40 dol., 6 mēnešiem — 21 dol., 3 mēnešiem — 12 dol. Atsevišķa numura cena 1 dol.

Sludinājumu maksa sludinājumu daļā $5.00, tekstā $6.00, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1.50 par rindiņu, atkārtojot 4 reizes un vairāk 25 proc. atlaide. Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466—1514

MEMBER ETHNIC PRESS ASSOCIATION ONTARIO

Laikraksta apgāds patur tiesības atsevišķos gadījumos sludinājumus arī nepieņemt. Ja nodotā sludinājumā laikrakstā ieviesusies kļūda, tad šis sludinājums tiks atkārtots bez maksas. Laikraksta apgāds par kļūdaini ievietotu sludinājumu atbildīgs tikai par tādu summu, cik pēc sludinājuma likmes izmaksājusi kļūdaini iespiestā teksta telpa. Grozījumus sludinājumos var pieteikt ne vēlāk kā vienu dienu pēc sludinājuma nodošanas.

Kangaru ar tautisko prievīti nobildējis vienības šķēlējs Dadzis.

Viktors Kalniņš

Padomijā izdoti jauni drakoniski likumi

Mēs jau agrāk izskatījām likumu, kas vērsts tieši pret politiskajiem ieslodzītajiem un paredz ieslodzījuma pagarinājumu līdz 5 gadiem par tā saucamo „nepakļaušanos" ieslodzījuma vietu administrācijai (LA nr.3). Tagad padomju krimināl kodeksos parādījušies jauni papildinājumi, kas spilgti atsauc atmiņā Staļina un Berijas laikus.

Līdzīgi jau minētajam likumam, pret politiskajiem var lietāt krimināl kodeksa pantu par administrātīvas uzraudzības noteikumu neievērošanu. Pati par sevi administrātīvā uzraudzība, ko veic milicija attieksmē pret politiskajiem, nav nekas cits kā pazemošanas un spīdzināšanas līdzeklis. Visiem zināms, ka čeka tā vai citādi uzrauga bijušo politisko ieslodzīto. Tātad milicijas uzraudzības noteikšana ar tādiem noteikumiem kā atrasties mājās, teiksim, no pl. 8 vakarā līdz 6 no rīta vai pat attieksmē pret politiskajiem tik absurdām prasībām kā aizliegums apmeklēt restorānus un citas publiskas vietas, nav nekas cits kā varas ļauna un vienlīdz arī stulba cilvēka jūtu aizkaršana. Tagad par šo noteikumu neievērošanu var sodīt līdz 3 g. ieslodzījumā.

Sakarā ar karu Afganistānā un līdz ar to vispārējām nervozitātes un arī disciplīnāru starpgadījumu skaita palielināšanos tiek pastiprināti sodi par priekšnieka apvainošanu, par patvaļīgu atrašanos prom no savas daļas, par sardzes dienesta noteikumu pārkāpumiem, par ieroču glabāšanas noteikumu neievērošanu, pat par nolaidīgu izturēšanos pret dienesta pienākumiem. Nekā dīvaina arī šajos jaunajos likumos nav, ja mēs atceramies, kā padomju kareivji izturas pret dienestu okupētajā Afganistānā. Ir zināmi daudzi gadījumi, ka kareivji tirgojas ar ieročiem, un tieši no viņiem afganistāņu mudžahidini iegūs lielāko ieroču daļu, gan kaujas apstākļos kā trofejas, gan tirdzniecības ceļā. Arī attieksmes starp virsniekiem un ierindniekiem, īpaši sakarā ar pirmo privilēģēto stāvokli, ir stipri saasinājušās.

Sevišķi paplašināti ir panti par tā saucamo pretvalstisku darbību vai valsts noziegumiem. Šajā jautājumā bija pieņemts jauns likums, kas pastiprina Padomju savienības attiecīgo likumu, ko pieņēma 1958. gadā. Jaunais likums 7. panta formulējumā paredz atbildību ne tikvien par pretpadomju literatūras izgatavošanu, glabāšanu un izplatīšanu, bet tagad arī par pretpadomju ražojumiem citā formā. Panta otrā daļa ir papildināta ar pibildi, ka pretpadomju rīcība ir sodāma bargāk, ja tiek izmantoti līdzekļi, kas saņemti no ārzemju organizācijām vai personām, kas darbojas šo organizāciju uzdevumā. Latvijā jau pirms šā papildinājuma to ar visādiem meliem un histerisku propagandas klaigāšanu lietoja pret daudziem, varētu teikt, gandrīz visiem brīvības cīnītājiem.

Latvijas PSR kriminālkodeksā šis papildinājums ir attiecināms uz 65. pantu. Likumā parādījās jauns pants — 13-1, kas Latvijas PSR kodeksā attiecināms uz 70. pantu. Tagad var tiesāt ne tikvien par slepenu ziņu izpaušanu, bet arī vienkāršu dienesta ziņu izpļāpāšanu. Tātad, ja kāds izteiksies par savas rūpnīcas produkciju vai ārsts par slimību statistiku, viņus pēc šī jaunā likuma var tiesāt. Kriminālkodeksā ir arī citi papildinājumi, teiksim, pastiprināts sods par vairākkārtēju nelikumīgu izbraukšanu uz ārzemēm.

Daži jauninājumi ir arī Darba labošanas un Darba kodeksos. Liekas, partija un valdība ļoti vēlētos, lai starp šiem diviem kodeksiem pēc iespējas ātrāk izzustu starpība.

Liekas, ka visi šie jauninājumi ir radušies ar aktīvāku un dažreiz arī vairāk apzinātu visas sabiedrības nepakļaušanos dažādā formā komūnistiskā režīma pasākumiem.

Lasītāju vēstules

JĀIZVĒLAS VIENA PARTIJA

Nevaru pievienoties Lauras Krastas viedoklim, ka ir „labi, ka mēs vienādi vērtējam sakarus ar abām lielām partijām. Vienpusīga piesliešanās liberāļiem vai konservātīviem būtu bīstama." Pretēji Krastas uzskatam, bīstami ir laipot starp divām vai vairākām partijām. Nav šaubu, ka mums jāsadarbojas tikai ar vienu partiju. Un izvēle te mums arī nav grūta. Mums ir jāizvēlas tā partija, kas visvairāk cīnās pret komūnistu varu, kas visvairāk cīnās par brīvām un neatkarīgām valstīm un tautām, tā partija, kuŗas mērķis ir atbrīvot no smagā komūnistu jūga tur smokošās tautas. Ar partijām, kas laipo starp komūnistiem un demokratijām, mums nav pa ceļam.

Ādolfs Svenne Sarnijā.

JĀPĀRIET UZBRUKUMĀ

Pulkvedim Lobem nav bail saukt lietas īstajā vārdā; tas vien pierāda, ka viņš ir un paliek īsts cīnītājs un varonis kā kaujas laukā, tā pēc tam. Kad pulkv. Lobe uzrakstīja Latviešu stāja svešumā, to gan LCP Vācijā apstiprināja, bet tā netiek cildināta kā gara milža uzrakstīta. Patiesībā vajadzētu būt otrādi. Pulkveža K. Lobes Latviešu stāja svešumā ne tikai jāizlasa, bet tai vajadzētu atrasties katrā latviešu mājā redzamā vietā, jo tanī ir pateikts tieši tā, kā tas ir un kā tam jābūt. Tas ir kā zvērests ne tikai cīnītājiem — brīvības kaŗotājiem, bet jo sevišķi jāievēro brīvības baudītājiem.

Viņš arī krasi vēršas pret mūsu trimdas vēlētām organizācijām, un tas ir taisnība, cik ilgi tās nekā nedarīs vai neuzklausīs un ļaus aizkart nacionālo godu.

Ko līdz spriest un pieņemt rezolūcijas, ja tās netiek īstenotas, bet ignorētas. Bieži ir bijis arī tā, ka šo rezolūciju rakstītāji ir bijuši tie, kas pirmie steidzas dzimtenes jaukumus baudīt. Mūsu vienības jaucēji ir tie iecietības un progresīvo ideju apsēstie, kas apmulsina mūsu jauno paaudzi. Ja mūsu jaunajā paaudzē ir nepareiza ceļa gājēji, vai mēs esam ko darījuši, lai tas tā nebūtu?

Ir pēdējais laiks pacelt samīdīto patiesību un samīdīto godu. Kaŗš par mūsu tiesībām tagad jāturpina ar citādiem ieročiem pret mūsu apspiedējiem moskvitiem un čekas kalpiem. Lai neaizmirstam, ka katra sadarbība ar ienaidnieku ir nodevība.

Pulkvedis Lobe arī teicis: „Mums jāapsveŗ jauna cīņas taktika, jāstiprina modrība un jāizravē no pašu vidus tur ieviesušās nezāles. Piektai kolonnai mums jādod izšķirīgs triecients, jāizbeidz laipošana, jo tā ved pretī kapitulācijai.

Kultūras un miglas palagos ietinušies sūtītie ienaidnieka partizāni mums nav jāuzņem ar ziediem un smaidiem, bet jāatbrīvojas no tiem. Aizstāvēšanās vietā ir jāpāriet uzbrukumā, cita ceļa mums nav.

A. Zaube Čikagā.

MAZA STATISTIKA

Nesen klajā nākusi Latviešu Enciklopēdija, 1962—1982, I daļa. No tās priekšvārda redzams, ka izdevums tapis lielu pūļu rezultātā, kas arī nav noliedzams. Taču šķiet, ka kaut kas ir nolikts sānis, jo katrā enciklopēdijā, vairāk vai mazāk, jābūt arī *atkārtojumiem* par personām vai notikumiem, kam ilgstoša un svarīga nozīme tautas likteņgaitās. Daļēji tas arī ievērots. Bet dīvainību uzrauš fakti, ka nule klajā laistajā Latvju Enciklopēdijā nav vairs atzīmēti ģenerālis Goppers, pulkvedis Briedis, ģenerālis Bangerskis, sūtnis Dr. A. Bīlmanis, archibīskaps Dr. theol. T. Grīnbergs, rakstnieks A. Grīns, bet ģenerālim J. Balodim veltītas tikai 6 rindiņas, ģenerālim Kr. Berķim 4 rindiņas, turpretim padomju vēsturniekam un neatkarīgās Latvijas vēstures „pārstrādātājam" Drīzulim agrākajā LE ievietotās 25 rindiņas paceltas uz 37 rindiņām, bet padomju režīma bundzinieks Māris Čaklais pataisīts par jaunienācēju Latvju Enciklopēdijā — ar 30 rindiņām.

Uzraušas jautājums: vai mūsu jaunajai audzei trimdā, kas lasīs šo enciklopēdiju kā rokas grāmatu, kaut kas nebūs atņemts no priekšstata un zināšamām par tiem, kuŗu vārds un darbība saistīti ar neatkarīgās Latvijas likteņgaitām?

P. Grods.

Spēcīgs talants

TEODORS TOMSONS PORTRETS,
DZEJOĻU IZLASE,
APGĀDS GAUJA, 261 lp.

Neparastais, gandrīz četrstūrainais (7x8 collas) grāmatas formāts, vāks ar baltu un zaļu trīsstūri, dzejoļu krājuma biezums un samērā mērenā cena pievelk grāmatu cienītāju uzmanību. Kad grāmata izlasīta, arī saturs lasītāju nav pievīlis. Austrālijā dzīvojošais autors Teodors Tomsons Amerikas kontinentā ir maz pazīstams. Viņu nevar pieskaitīt nevienai latviešu dzejnieku grupai, viņa darbi ir īpatnēji.

Krājumā ievietotie dažāda gaŗuma darbi ir gan brīvā, gan saistītā pantmērā ar un bez atskaņām. Tur ir dažas poēmas, balādes, kādi 15 soneti un dažādi citi darbi. Darbos apskatītas skumjas par zaudētu dzimteni vai pazaudētām cīņām, kaujas, kaŗošana, drūmas dienas, atturīgi apdziedāta mīlestība, daba, cilvēki, daudz pieminētas dažādas puķes.

Labākie autora darbi ir viņa poēmas. Drāmatiska septima ir poēma ar prologu astoņos dziedājumos, kas veltīta ,,vanagu pulkam, kas pār augstumiem dej kaujdārdos, un ugunīm cauri.'' Dzejnieks šinī darbā dzīvo līdz dzimtenes bēdām, viņš nav romantiķis, bet saskata dzimtenes drūmos laikus un nelaimes. Viņš atceras varoņus no Cēsu kaujām, Nāves salas, Volchovas, Kurzemes, mežos kautos partizānus. Poēmā Kaprāļa Kauluklāva skrējiens aprakstīti skaisti un spēcīgi kauju apraksti.

Abos darbos pirmajā mirklī liekas, ka autoru ietekmējis Virza. Bet Tomsonam ir cits stils un citāds stāstījums. Apraksti nav tik svinīgi un cēli kā Virzam. Tomsons ir pazemīgāks, stāstījums mierīgāks, bet ar drāmatisku iedirbi. Lasītājs var manīt, ka autors piedzīvojis un izjutis to, par ko dzejo.

Spēcīga ietekme ir arī darbam Iznīcības arkas, ko autors atzīmē kā oratoriju. Šī darba tema ir par kaŗiem un cīņām, bet visam pāri stāv Visuvarenais. Piemēram tikai dažas rindas: ,,Vaid lepnā Somija, mirst Baltu zemes ar. Tik posts un nāves ēna vien še dzīvo skaŗ.'' Vai arī rindas: ,,Ai Laimes zemīte, ar skaļu strazdu bariem/ Un maigiem pūpoliem, kas spītēdami kaŗiem / Pret debess tālumu vēl puķu rokas sniedz.'' Grāmatā vairāki īsāki, spēcīgi darbi, kas apcer cīnītājus, varoņus un arī zaudētājus. Tāda ir Raganu kalna balāde un vairāki citi darbi.

Viņš apdzied savu dzimto Vidzemi, tās dabu un skatus, bet darba beigās dzejnieku māc skumjas un ilgas pēc savas dzimtās puses, tam jādzīvo svešā zemē (Skumja dziesma). Tādu darbu Tomsonam ir vairāk, kas arī lasītāju ieved sērīgā noskaņā ar spēcīgos vārdos tvertiem tēlojumiem, jo ,,Gājējs kļūst bijīgs un kluss, jauzdams vissvētāko vietu.'' (37).

Grāmatā ir vēl citas pērles. ,,Klusē koki, klusē lauks, / Klusē tālie sili, — / Aijā mana dzimtene, / Meži, meži zili'' (21).

Īpatnēja ir Oda Mortalitatis, kas rakstīta gandrīz kā mūzikas kompozicija četrās daļās ar atsevišķiem virsrakstiem, beidzoties ar Finale.

Mīlestības dzejoļos nav romantiska jūsmošana, tur dažkārt ir mazas nerātnības vai divdomības. Te dzejnieks parasti atceras kādu kopā pavadītu brīdi, dažreiz arī sakarsētas asinis vai atklātāku valodu, piemēram, Masieŗa dziesma (173).

Soneti ir par dažādiem tematiem ar dažāda veida atskaņām, samērā labi uzrakstīti, bet tām trūkst Tomsona poēmu vai balāžu drāmatiskuma.

Grāmatas beigu posmā ievietoti vieglāka satura darbi, kur dažkārt pavīd humors, viegla ironija, kāda asprātība vai nevainīga pavīpsnāšana.

Krājumā ievietoti arī pāris darbu mirušo draugu vai kritušo varoņu piemiņai. Daži darbi atgādina prātulas. ,,Guris tu līdz nāve / Grūtu taku iet, / Raugies — svešā debess malā / Saule riet'' (25).

Autoram ir ļoti plašs vārdu krājums, daudz viņš lieto mazāk dzirdētus vārdus vai izteicienus. Tādi ir madarota taka, kur mana berdanka un krams, kaujas kā dulburis, ņarbu lišķības (vecs skatuvnieku lāsts), sābris, sērstu nosēžas, jāurdās, murdoši strauti. Dzejnieks iemīļojis vārdu Daugava šalcēja — ,,aijā'' dažādās formās, vairākās vietās arī mantija.

Vairākās vietās virsrakstos lietoti nosaukumi svešvalodās vai mazāk pazīstami literāri varoņi. Tāpat lietoti gramatiski nepareizi vārdi un locījumi, kā, sunis, ar (arī vietā) vai daži citi. Dzejnieks mēģina ieturēt mīkstināto ŗ, kaut tas dažos gadījumos trūkst. Vienu otru reizi pazudusi arī kāda pieturas zīme. Dzejā dažkārt šādus trūkumus var piedot, ja tie vajadzīgi ritma vai pantmēra ievērošanai. Neizprotams liekas apzīmējums ,,dzērves jau dzied'', parasti tās klaigā.

Grāmatā parādās autora spēcīgais un savdabīgais talants. Mērena cena, patīkamais iesējums un apdare varētu būt vērtīga dāvana reizēs, kad jāparāda kādam cilvēkam uzmanība. Tā ir laba un patīkama lasāmviela arī tiem, kas parasti nav dzeju cienītāji.

V. Irbe.

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

Kalamazū Kultūras dienu laikā Latviešu Preses Biedrības priekšnieku K. Ķezberi 70 mūža gados biedrības vārdā sveica vicepriekšs. V. Miķelsons, nododot goda un pateicības rakstu. Uzņēmumā no kr.: biedrības vicepriekšs. O. Jēgens, S. Jēgena, V. Miķelsons un K. Ķezbers. Veltas Namatēvas foto.

Beidzies dziesmotais mūžs

Ar Edvīna Krūmiņa aiziešanu aizsaulē latviešu mūziķu saime atkal zaudējusi vienu no Latvijas laika mūziķiem. Pārtrūka viņa kokles stīgas tālu no dzimtenes, tālu no mūsu mūzikas svētnīcas — Nacionālās operas, kur viņš bija iecerējis sasniegt savas mākslas dzīves augstāko piepildījumu, kur viņam bija iespēja izveidot savas operdziedoņa spējas mūsu slavenāko, izcilāko operas mākslinieku vidē un attētēt katras nākošās dziesmas saturu, gan nopietni, gan ar jautru humoru. Tad arī atskaņojums bija citāds nekā koncertzālē, brīvāks, ritmā tuvu deklamācijai.

Viņa latviskā sirds skuma par tautas smago likteni, par zaudēto brīvību, kas tik skarbi skāra arī viņa personīgo dzīvi. Neaizmirstams man notikums kādā 18. novembŗa dievkalpojumā Sv. Pēteŗa baznīcā (Eaton Square). Piemiņam mūziķiem. Gadu desmiti viņus šķīra uzskatos, piedzīvojumos, pārdzīvojumos. Ar to izskaidrojama distance pret šiem jaunajiem.

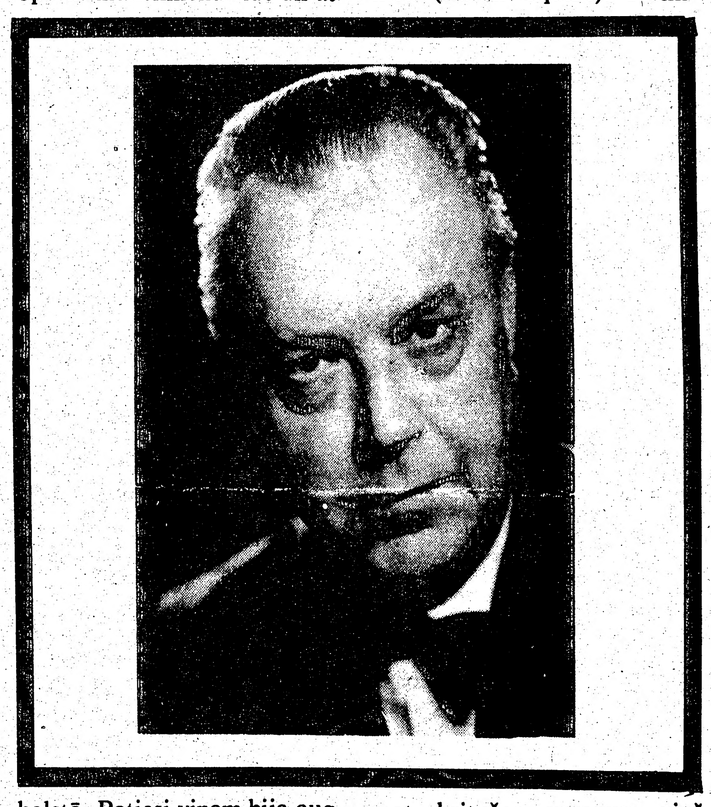

balstā. Patiesi viņam bija augšupeja nodrošināta. Kaŗš un bēgļu gaitas radikāli sagrozīja viņa dzīvi, izdzēsa lolotās cerības.

Un tomēr, lai vai kuŗā svešā zemē, lai vai kāds eksistencei nepieciešamais darba slogs, viņš arvien atrada laiku mūzikai. Dziesmu svētkos, sabiedrisko organizāciju sarīkojumos un gandrīz katru gadu 18. novembrī viņš mūs iepriecināja ar mūsu komponistu dziesmām, arvien mūzikāli sagatavotām, pārliecinošā interpretācijā. No gada uz gadu viņš jutās brīvāks uz skatuves, it kā saaudzis ar trimdas tautu. Patika komentēt kritušos varoņus, viņš dziedāja Kaŗavīri bēdājās. No panta uz pantu arvien aizraujošāk un pēc pēdējā atkrita krēslā, blakus ērģelēm, asarām plūstot pār vaigiem. Pagāja laiks, kamēr viņš nomierinājās.

Edvīns Krūmiņš bija liels dzīvnieku draugs. Viņš mīlēja nevien savus sunīšus, bet visu dzīvo radību, četrkājainos un spārnotos. Rūpējās par tiem un palīdzēja grūtībās un liktās. Viņš ļoti mīlēja arī savus dārzus.

Sirsnīgi un kollēģiāli viņš satikās ar saviem Latvijas konservātorijas laika biedriem. Ne tā ar tagad augošiem jaunajiem.

Kad 1982. gadā Edvīnam Krūmiņam piepildījās 75 gadi, viņš par sevi sniedza šādas ziņas: Dzimis 1907. gada 7. septembrī Rīgā. Juku un nemiera laiki viņu kopā ar māti noveduši Maskavā, kur valdīja visnežēlīgākais bads. Mazais, 10 gadus vecais Edvīns, lai nenomirtu badā, iemācījies ļoti bīstamo spekulanta amatu un tā kļuvis par savas ģimenes apgādnieku. 1921. gadā atgriezies Latvijā, un sākusies jauna cīņa par eksistenci. Tajā laikā parādījušās arī mūzikālās dotības. 19 gadu vecumā sācis mācīties dziedāt, un uz panākumiem ilgi nebija jāgaida. Jau pēc dažiem gadiem dziedājis Rīgā lielākos un mazākos sarīkojumos. Mākslinieciskā augšupeja bija strauja. 1934. gadā jau bija Rīgas radiofona solists. Gadu vēlāk iestājies Latvijas konservātorijā V. Stota klasē. Konservātoriju beidza ar brīvmākslinieka gradu. Sekoja Liepājas opera un 1940. gadā Nacionālā opera, kur dziedājis galvenās baritona lomas. Viņa mīļākā loma bija Rigoleto. Nav brīnums, jo viņam bija spēcīgs drāmatisks talants. Pēc kaŗa nonācis Vācijā un 1947. gadā Anglijā, kur uz obligātā līguma pamata kādu laiku nostrādā slimnīcā. Edvīnam Krūmiņam bija sveša algota darbinieka dzīve. Viņš gribēja radīt pats savu uzņēmumu un no maza sākuma izveidoja lielu, pat starptautisku vairumtirdzniecības un rūpniecības uzņēmumu.

Edvīns Krūmiņš mīlēja mākslu un devīgi to dalīja citiem, nekad neatteikdamies piedalīties sarīkojumos un nekad atlīdzību neprasīdams.

Paldies par to, ko viņš mums devis. Glabāsim viņa piemiņu un viņu sirsnībā atcerēsimies. **Helmers Pavasars.**

Londonas Avīze.

Jānis Širmanis

Alberta Cilpas piedzīvojumi

Copyright by Jānis Širmanis

(36. turpinājums)

Nekādas bikses tādu ģērēšanu neizturēs,« viņš vēl arvien īsti neticēja gāzes briesmām, tāpēc negribēja vairāk pūlēties.

Par bikšu neizturību arī man bija dibinātas bažas, bet es nedrīkstēju kavēties.

»Uzguldi Klāvu man uz muguras,« pamācīju Spoku. »Raudzīšu tā rāpot. Kad vairāk nevarēšu, tad mainīsimies.«

Labu gabaliņu pavirzījāmies uz priekšu, bet kad pienāca Spoka kārta ņemt smago nastu plecos, tas vilcinājās.

»Pagaidisim, kamēr Klāvs pats turas uz kātiem. Ja gāze būtu pārāk bīstama, tad sen jau visi pasaules pilsoņi nodarbotos vienīgi ar vemšanu.«

Man atkal piesitās kāre Spoku ar dūrēm pārliecināt, bet telpas šaurība atturēja. Lai niknumu apslāpētu, pats ņēmu atkal Klāvu uz pleciem. Tā panācu, ko gribēju. Sprīžoju, sprīžoju, kamēr Spoks nokaunējās un palīdzēja. Sprīžoja viņš, sprīžoju es, un pie Gaisa tilta spēka ziņā ne viens, ne otrs vairs nebijām pārāki par Klāvu. Ar pēdējiem spēkiem vēl gribēju tikt pāri pašu celtajam tiltam, bet Spoks noteikti atsacījās:

»Neesmu žonglieris. Ja izlikšos, nebūs labi. Tādas lietas velns uzmana.«

Nemēģināju Spoku pierunāt. Diviem viriem ar slābano Klāvu vidū žonglēt pa virvi patiešām būtu ļauno garu kārdināšana. Izredzes nogāzties lejā, ja tā uzmanīgi vērtēja, likās kā deviņdesmit deviņi pret vienu. Gāzes ošanas iespēju varēja izteikt ar Vārnu saimnieka vārdiem:

»Var līt, var nelīt.«

Ar cerībām, ka gāze mūs tik drīz nepanāks, izstiepos blakus Klāvam īsai atpūtais. Alas kaktā Spoks jau krāca, un arī man nelīdzenais klons likās kā mīkstākā dūnu gulta.

Kas lai zina, cik ilgi vilkās mana īsā atpūta. Atmosties palīdzēja Klāvs:

»Albert, pēdējais laiks celties!« Klāvam aiz aukstuma klabēja zobi.

Slapjo drēbju dēļ arī es jutos kā Ziemeļpolā. Uzmanīgi šņaukāju degunu. Vai gāze panākusi? Nejutu.

»Kauli jāizkustina!« priecīgs uzlēcu kājās. »Vai tu jau esi tā atžirdzis, ka gribi ar mani spēkoties?«

Klāvs atzinās, ka uz spēkošanos šim prāts vēl nenesoties. Sāpot galva. Un kauli esot kā salauzīti.

»Nu tad tēlošu masieri,« ķēros draugam plecos. Grūstīju, spaidīju, knaibīju.

»Netrako,« Klāvs gaiņājās. »Pataupi spēkus. Varbūt tev vajadzēs arī Spoku iesildīt. Tas laikam sarāvies tik maziņš, ka pat redzēt vairs nevaram. Hei, jaunekli! Kur tu ierāvies?«

Spoks neatsaucās. Paskatījos atpakaļ. Alas iedobums tukšs.

»Fi-ū!« man piesitās nelāga aizdomas. »Tas, pagāns, būs aizgājis atpakaļ uz Rakstāmistabu.«

»Vai viņš neredzēja, kas ar mani notika?« Klāvs brīnījās.

»Redzēja. Bet Spoks domā, ka gāze bīstama tikai tad, ja degunu iebāž Rutka alā. Pirmīt pārmeta neapdomību. Esot pārāk ātri aizu atstājuši. Vismaz somu ar zelta pikām vajadzējis paķert. Liekas, ka tagad viņš labo manu neapdomību . . .«

»Hm . . .« Klāvs sadrūma. »Kļūdījos, kad nosaucu to par Spoku. Vajadzēja saukt par vanckaru. Nu — vienalga. Iesim raudzīt, kas tur notiek.«

»Paliec mierā! Tu vēl neesi pirmo gāzes porciju no plaušām izpūtis. Iešu viens.«

»Nē, noteikti nē!« Klāvs pretojās. »Lai nu Spoks kāds Dieva lopiņš, tomēr būtu grēks to pamest aizā. Un ja tam vajadzīga palīdzība, viens tu tur nekā neizdarīsi.«

»Klāv, baidos par tevi! «

»Es pats arī, bet šī nu ir tā reize, kad par sevi nedrīkst domāt. Ejam!«

»Vai nevajadzētu drošības dēļ paņemt skābekļa maskas?«

»Neticu, ka tās mūs pasargās.«

»Vismaz vieglāk būs nolaist karogu, kā Spoks saka.«

»Labi,« Klāvs negribīgi piekāpās.

Skābekļa maskas mums vajadzēja lietot tikai Kaulu kakta ielejā. Lai tās nebūtu velti jānēsā, parasti turpat atstājām. Ejot uz Valridu — viņā pusē, atgriežoties — šaipusē.

Klajā laukā tāds nieka attālums kā no Gaisa tilta līdz Kaulu kaktam nebūtu problēma. Mazs skriešanas vingrinājums. Pazemē vietām, lietām un laikam cits mērs, tāpēc ļoti, ļoti steidzāmies. Diezgan pārgalvīgi pārlaipojām līganās Gaisa tilta virves un sasniedzām pirmo, ērtāko alas posmu. Muguras saliekuši, sākām rikšot, bet mūs iztraucēja troksnis — stipri līdzīgs tālam pērkonam.

Pazemē cilvēki ir nesalīdzināmi aizdomīgāki par tiem, kas pastaigājas pa bulvāriem.

»Pasaules bojā eja vai zemes trīce?« man deniņos dauzījās mazi veseriši, tomēr centos nerādīt Klāvam, ka esmu nobijies.

»Ko tas nozīmē?« izlikos, ka doma par zemes trīci vēl nav līdz manam pakausim nonākusi.

»Daugavā ledu lauž . . .« Klāvs pavipsnāja par manu neattapību. »Un tas nozīmē, ka pēc skābekļa maskām mums pašreiz nav jāskrien. Dzirdēji eksploziju? Gāze aizdegusies.«

»Kā?« jutu, ka neesmu vēl tik aizdomīgs, cik aizdomīgam vajadzētu būt. »Es taču izdzēsu visas ugunis!«

»Tu izdzēsi, bet Spoks droši vien uzrāva sērkociņu. Neveiksmju serija, Albert. Kalns rūpīgi glabā savus noslēpumus. Iesim!«

»Kur?«

»Izlūku gājienā. Kamēr Noslēpumu aiza nav no jauna pieplūdusi ar gāzi, mums nekas nedraud.«

Atpakaļ līdz strautam tikām. Tālāk ne soļa. Mazais laukumiņš, ko saucām par Piestātni, jau atradās zem ūdens. Laikam gāzes eksplozija bija sagrāvusi pazemes ezera aizsprostu. Nu ūdens gāzās aumaļām. Kā likās, strauta noteka lejpusē nespēja plūdus novadīt tālāk. Strauta līmenis bija krietni augstāks.

»Izskatās, ka mēs atkal dabūsim peldēt. Ja ūdens vēl celsies, tas sasniegs alu un vajās mūs kā saniknota čūska,« Klāvs to tik mierīgi pateica, it kā tam padusē būtu bērza zaru slota un viņš taisītos iet Gaujmalas pirtiņā pērties.

»Kā tu vari tik vienaldzīgi runāt? Bēgsim!« rāvu Klāvu aiz rokas. »Spokam mēs vairs palīdzēt nevaram. Skriesim projām, kamēr vēl ūdens nemērcē papēžus!«

»Vēsu prātu, Albert. Ir puslīdz vienalga, vai tu nolauz kaklu zem Gaisa tilta, vai noslīksti Kaulu kakta ielejā. Tik pārgalvīgi, kā nupat šķērsojām nedrošo Gaisa tiltu, nevajadzētu riskēt. Tu nenogāzies lejā tikai tāpēc, ka krekla piedurkne aizķērās aiz vadža un palīdzēja noturēt līdzsvaru. Tā būtu nelabojama kļūda, ja mēs lautu panikai vaļu. Seko man!«

Ir labi, ja bīstamā situācijā gadās kāds blakus, kas zina, ko darīt un kā darīt. Prāts nomierinas .To atkal skaidri izjutu, kad atstājām Piestātni un raitā gaitā devāmies uz Gaisa tilta pusi.

(Turpinājums sekos)

PROF. T. ĶENIŅA SKAŅDARBI RADIOFONĀ

„Koncerts 5 sitamo instrumentu solistiem un orķestrim": Toronto universitātes simfoniskais orķestris svētdien, 20.maijā, plkst. 19.00 CJRT—FM (vilnis 91.1).

I. Sonāta vijolei un klavierēm no Vankuveras festivāla, programmā „Arts National" otrdien, 29. maijā, plkst. 20.00, CBC — FM (vilnis 94.1).

Līdzekļus Minsteres Latviešu Centra atbalstam

Kopš 2 gadiem iecerēts izveidot Latviešu Centru Minsterē (LCM), kas pirmā un galvenā kārtā kalpotu par Minsteres latviešu ģimnazijas internātu, kuŗam vistuvākajā laikā jāatstāj pašreizējās telpas.

Pēdējā informācija ļauj cerēt, ka Vācijas valdība atbalstīs šī centra rašanos ar apm. 80 proc., bet latviešiem pašiem jāsavāc 1,5 milj. DM. Pašreiz savāktas apm. 850.000 DM, kas nozīmē, ka LCM jāpieliek lielas pūles, lai gada laikā tiktu pie savas nepieciešamās daļas.

Kā vienu no iespējām palielināt kapitālu LCM valde iecerējusi tuvākajā laikā naudas loteriju, kuŗas ziedojuma/loterijas karte maksā DM 50,- (US 20 dol.), bet ar to arī varēs laimēt DM 5.000 un citus lielākus laimestus.

Ziedojumu/loterijas kartes LCM izsūtīs organizācijām un personām ar lūgumu šīs kartes iegādāties.

Organizācijas un atsevišķas personas, kuŗām kartes nebūtu piesūtītas, bet kas tomēr vēlētos atbalstīt mūsu jaunatni, lūdzam tās pieprasīt LCM:

4400 Munster/Westf.
/Postfach 150121

Kartes sūtāmas atpakaļ LCM līdz š.g. 15. jūlijam.

Izloze notiks Pasaules Brīvo Latviešu Dziesmu dienu noslēguma ballē 4. augustā.

Ar savu devumu jūs palīdzēsit mūsu vienīgajai pilna laika ģimnazijai iegūt savu pastāvīgo mājvietu un latviešu jaunatnei arī turpmāk iegūt latvisko izglītību.

Konts Kanadā:
Latvian Credit Union Ltd.
491 College Str.
Toronto, Ont. M6G 1A5
Konta Nr. 6465.

Devējiem pateicīgā
Latviešu Centra Minsterē
valde

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

Agr. Jānis Daģis

Piecpadsmitā maija 50 gadu atcerei

LATVIJAS SATVERSMES REFORMU NEPIECIEŠAMĪBA

Šī gadu simta trīsdesmitie gadi Latvijā raksturojās ar pasaules saimnieciskās un Eiropas lauksaimniecības krizes radītām sekām un dažiem iekšpolitiskiem un ārpolitiskiem notikumiem. It sevišķi svarīgs toreiz bija Latvijas satversmes reformu projekts, lai radītu stabilu valdību visu grūtību novēršanai.

Latvijas 1922. gada 15. februāŗa satversme bija steigā izstrādāta un, līdzīgi Vācijas Veimaras satversmei, pārāk liberāla un ar dažiem trūkumiem. Ne tikai Latvijas saeimas pilsonisko partiju deputāti, arī pati tauta prasīja satversmes reformu. Latvijas kreisās aprindas bija pret reformām, tāpat arī minoritātes. Pārāk lielais sīko politisko partiju skaits mūsu parlamentā bija liels šķērslis valdības stabilai darbībai. Latvijas saeimas 100 deputāti bija saskaldījušies 21 partijā, no kuŗām kreisajam spārnam piederēja 28 deputāti, bet minoritātēm — 17 deputātu. Pilsonībai bija 55 deputāti, saskaldījušies vairākās mazās partijās, pie kam lielākā pilsoniskā partija bija Latviešu zemnieku savienība (LZS) ar 14 deputātiem.

intrigas cēla mūsu saeimas 7 komūnistu deputāti un to sakūdītie neapzinīgie cilvēki. Mūsu valdībai bija zināms, ka šādā veidā Pad. savienība plānoja apvērsuma ceļā okupēt brīvo un neatkarīgo Latviju līdz 1935. gada 1. janvārim. Saasinoties stāvoklim, 1933. gada 21. novembŗa sēdē mūsu saeima nolēma izdot tiesāšanai visus 7 komūnistu deputātus. Protestējot pret šo lēmumu, komūnistu deputāti kopā ar sociāldemokratu deputātiem, kājās piecēlušies, ar paceltām dūrēm pret Latvijas ģerboni, nodziedāja Padomju savienības himnu. Tas bija nedzirdēts notikums brīvās Latvijas parlamentā!

Par satversmes reformu projektu Kārlis Ulmanis cīnījās ļoti nopietni un mērķtiecīgi. Tā, šo projektu iesniedzot saeimai, Kārlis Ulmanis teica: ,,Mēs, projekta iesniedzēji, neatkāpsimies no tā ceļa, ko reiz esam atzinuši par labu. Mūsu apņemšanās ir negrozāma un mūsu griba nelokāma.'' Nobeidzot K. Ulmanis pasvītroja: ,,Kas domā tāpat, lai pievienojas, vienotiem spēkiem uzvarēsim.''

Drīz pēc tam 10. decembrī Rīgā sanāca Latviešu zemnieku savienības konference ar 1623 delegātiem no visas Latvijas, un tajā bija tikai viens darba kārtības punkts — Satversmes reforma. Kārlis Ulmanis šeit teica divas runas — vienu atklājot, bet otru konferencei beidzoties. Viņš teica: ,,Šo grozījumu projektu apskatīsim atminēdami, ka darām darbu visas mūsu tautas un valsts simts un tūkstots gadu nākotnes labā.'' Šo projektu konferencei motīvēja deputāti Alfrēds Bērziņš un Eduards Laimiņš. Tālāk Kārlis Ulmanis teica: ,,Bet ja saeimā nesanāktu nepieciešamais 2/3 balsu vairākums, tad projektam jāiet tautas nobalsošanā. — Mums ir vajadzīga stingra vara, stingra kārtība un stingra doma, tad varēsim arī šeit apstākļus grozīt.'' LZS konference projektu vienprātīgi akceptēja.

Sarunā ar lauksaimniekiem.

Tā 1933. gada 24. oktobrī LZS vārdā Kārlis Ulmanis iesniedza mūsu saeimai satversmes reformu projektu. Tajā viņš prasīja grozīt 19 pantus no 88 mūsu satversmes pantiem. Viņš prasīja tautas vēlētu valsts prezidentu uz 5 gadiem (līdzšinējā saeimas uz 3 gadiem vēlētā prezidenta vietā), uz 4 gadiem vēlētu saeimu ar 50 deputātiem (līdzšinējās uz 3 gadiem ar 100 deputātiem vēlētās saeimas vietā), stabilu valdību, kas atbildētu valsts prezidentam u.t.t. Šo projektu saeima apsprieda 3. un 10. novembrī un nodeva publisko tiesību komisijai, kur tas ar daudzām korrektūrām apgulās...

Pad. savienības uzdevumā Latvijā zināmus nemierus un

Polītiskie notikumi risinājās tālāk... Ādolfa Blodnieka valdību 1934. gada 27. martā nomainīja Kārļa Ulmaņa valdība, kuŗā bez K. Ulmaņa kā ministru prezidenta kaŗa ministrs bija ģen. Jānis Balodis, iekšlietu ministrs Vilis Gulbis un citi pilsoniskā spārna ministri. Tā paša gada 15. maijā plkst. 23.00 ministru prezidents Kārlis Ulmanis un kaŗa ministrs ģen. J. Balodis parakstīja rīkojumu par kaŗa stāvokli Latvijā, un varu pārņēma savās rokās. Nākošā dienā plkst. 8.00 Kārlis Ulmanis ieradās pie valsts prezidenta Alberta Kviešа ar ziņojumu par radušos stāvokli, ko valsts prezidents akceptēja. Latvijas radiofonā tad nolasīja jaunās valdības deklarāciju, ko publicēja arī valdības oficiozs Valdības Vēstnesis un pārējā Latvijas prese. Deklarācijā bija minēts, ka uz šo stāvokli spiedis Latvijas iekšējais saspīlējums, pat bruņotas sadursmes iespējamība, un tad Ulmanis deklarēja: ,,Mūsu rīcība nav vērsta pret Latvijas demokratiju. Tā grib panākt, lai partiju cīņas nenomāktu tautas veselīgo garu un tautas gribu.'' Tālāk, jaunā valdība 18. maijā deklarēja, ka ,,Saeimas funkcijas līdz satversmes reformas iedzīvināšanai izpilda ministru kabinets.''

Latvijā bija sācies jauns laiks, kas solīja iekšējo un ārējo drošību. Jauno valdību sveica milzīgs tautas vairākums apsveikuma rakstos, un tie plūda uz Valsts kanceleju vēl nedzirdētos apmēros un atgādināja īstu tautas nobalsošanu. Apsveicēju skaits pārsniedza miljonu, kas atbilst aptuveni 2/3 no visas tautas balstiesīgiem vēlētājiem.

Šī raksta nolūks nav pakavēties pie Kārļa Ulmaņa lielo sasniegumu laika, bet gan — vērst uzmanību uz mūsu satversmes reformas gaitu.

Pēc 1934. gada 15. maija valsts iekšējās dzīves pārmaiņām Latvijas satversmes reformu projekts, ko K. Ulmanis bija iesniedzis saeimai, palika spēkā, taču tajā bija ietilpināms vēl kāds ļoti svarīgs ievads, kas skāra kā atsevišķa individa, tā arī visas tautas garīgās un materiālās dzīves

pamatus. Tādā sakarībā satversmes reformu gaitu ievadīja ar kameru dibināšanu.

Kameru uzdevums bija apzināt visu tautu, aptvert visas tautas vajadzības un intereses un nodrošināt tās ar likuma spēku. Tā bija prezidenta Kārļa Ulmaņa tālredzīgā taisnīgā rīcība. Kārlis Ulmanis tātad vispirms ķērās pie paša pamata, pie tautas dzīvības interešu nodrošināšanas.

Bija paredzētas četras saimnieciska rakstura un divas garīga rakstura kameras. Kameru technisko darbu vadīja ģenerālsekretāri.

Saimnieciskās kameras

Latvijas tirdzniecības un rūpniecības kamera, dib. 1934. g. 21. decembrī, Latvijas lauksaimniecības kamera, dib. 1935. gada 29. martā; Latvijas amatniecības kamera, dib. 1935. gada 30. decembrī; Latvijas darba kamera, dib. 1936. gada 7. maijā. Visu saimniecisko kameru darbu saskaņoja Valsts saimnieciskā padome, dib. 1935. gada 30. decembrī.

Garīga rakstura kameras

Latvijas rakstu un mākslas kamera, dib. 1938. gada 5. maijā un Latvijas profesiju kamera, dib. 1938. gada 5. maijā. Šo kameru darbu saskaņoja Valsts kultūras padome, dib. 1938. g. 5. maijā.

Kameru dibināšana ilga trīs ar pus gadus, un ar tām noslēdzās ļoti svarīgs posms Latvijas satversmes reformu gaitā.

Pirmajā Valsts saimnieciskās padomes sesijā 1938. gada 11. janvārī Rīgā prezidents Dr. Kārlis Ulmanis teica: ,,...tas ir sākums likumdošanas pārkārtošanas virzienā'' un turpināja: ,,... tiklīdz būs nostiprināti jaunā vienības gara liktie pamati mūsu nacionālai dzīvei, tad likumdošanā darbosies tieša tautas pārstāvība. Es vēlos un ceru, ka šis brīdis pienāks drīz.''

Mūsu satversmes reforma veidojās lēnām, bet noteikti. Prezidents Kārlis Ulmanis savās runās arvien pasvītroja, ka satversmei jāizaug no pašas tautas soli pa solim. Bija atlicis vēl vienīgi satversmes noslēguma posms par tautas vēlētu pārstāvību, kā tas bija minēts satversmes reformu projektā, bet krievu varmācīgais iebrukums Latvijā un Latvijas nelikumīgā okupācija 1940. gada 17. jūnijā šo darbu pārtrauca.

Pieminot brīvo Latviju un tās pēdējos sešus brīvības gadus, kad 1934. gada 15. maijā sākās lielais reformu laiks prezidenta Kārļa Ulmaņa vadībā, tātad laiku pirms pusgadu simta, cildināsim mūsu tautas tā laika sasniegumus un tā laika līdzveidotājus, jo tas bija nozīmīgs laiks latviešu tautas dzīvē. Vēl šodien tas atbalsojas latviešu bēgļu saimes vienprātīgajā darbā par latviešu tautas eksistenci un Latvijas neatkarības atgūšanu.

Aizsargu virsnieku paaugstināšanas svinības pēc 1934. gada maija apvērsuma.

Alberts Raidonis

Kārlis Ulmanis un viņa laiks

Šogad paiet 50 gadi no kāda liela notikuma Latvijas vēsturē — 1934. gada 15. maija, kad K. Ulmanis pārņēma varu valstī, apturēja saeimas darbību, slēdza politiskās partijas, sastādīja Nacionālās vienības valdību, kas sevī apvienoja likumdošanas un izpildvaru.

15. maijs Latvijā bija liela svētku diena, pilsētas un lauki grima sarkanbaltsarkanu karogu jūrā, notika armijas un aizsargu parādes, svinīgi akti, pieņemšanas prezidenta pilī u.t.t. Dažreiz pat likās, ka šī diena, ko nosauca par Latvijas atjaunošanas dienu, sāk aizēnot 18. novembri.

Lai gan mēs, vecākā paaudze (toreiz jaunekļi), šīs pārmaiņas resp. Ulmaņa apvērsumu piedzīvojām, pieredzējām un notikumi palikuši labā atmiņā, šo īso rindu nolūks nav to aprakstīt, bet gan tikai atzīmēt šo faktu, ko nevar un nekad nevarēs izdzēst no brīvās Latvijas vēstures lappusēm, jo 15. maijs patiešām pārveidoja mūsu valsti pašos pamatos ekonomiskā, kultūrālā un politiskā ziņā. 15. maijs izbeidza politisko partiju savstarpēju apkaļošanos, korupciju, demagoģiju, kas ne tikai sašķēla tautu, bet noveda valsti līdz chaosam, tāpēc 15. maija pārmaiņas tauta uzņēma ar sajūsmu. Sākās straujš augšupceļš visās dzīves nozarēs, bet jo sevišķi saimnieciskā laukā. Vēl šodien vecākā paaudze piemin ,,Ulmaņa labos laikus'' kā šeit, tā dzimtenē. Ja ir runa par Latvijas brīvvalsti, tad mēs domājam Latvijas sešus pēdējos gadus. Ja šos — mūsu labos gadus — atņemtu no brīvās Latvijas laika, kas tad paliktu pāri? — Politisko partiju andele!

Arī par Ulmaņa laiku ir dzirdēta kritika, ka apvērsums bijis nelikumīgs, ka tā bijusi Ulmaņa diktātūra, iznīcināta demokratija u.t.t.

Protams, katrai valsts iekārtai, katrai politiskai sistēmai ir savi plūsi un mīnusi. Diemžēl, arī demokratija nav no tā paglābta.

Ulmaņa apvērsums notika bez asins izliešanas, pat bez neviena šāviena, un tauta to steidzās uzņemt ar gavilēm. Tas nozīmē, ka valsts bija nobriedusi pārmaiņām, kaut arī pārmaiņas nenotika jurisdikcijas rāmjos, bet tautas augšupceļš attaisnoja rīcību.

Runājot par valsts iekārtu, politiskās zinātnes nenosaka, kādai tai katrā valstī jābūt, bet gan nosaka, ka valdībai jānodrošina saviem iedzīvotājiem brīvība, miers, kārtība un drošība. Katrai valstij jāievēro šādi principi: 1) tā nedrīkst verdzināt savus iedzīvotājus, 2) apdraudēt kaimiņvalstu drošību un 3) apdraudēt pasaules mieru. Latvija visus šos noteikumus ievēroja. Bet to nevarēja un nevar teikt par mūsu lielo austrumu kaimiņu, kas ne tikvien sagrāva mūsu valsti, bet vēl tagad apdraud pasaules mieru.

Saprotams, lielās rietumu demokratijas labprāt gribētu redzēt, lai arī citās zemēs un pat visā pasaulē būtu demokratiskas valsts iekārtas. Sevišķi tādi lieli demokratijas aizstāvji kā ASV prezidents Tomass Džefersons, Vudro Vilsons u.c. uzskata, ka ar demokratijas ievešanu visā pasaulē izbeigtos nesaskaņas un kari tautu un valstu starpā.

Šim uzskatam gribu pievienoties. Taču to reālizēt ir grūti. Dažas, sevišķi jaunās valstis, nav nemaz nobriedušas demokratiskai iekārtai. Demokratija ir viena no sarežģītākām valsts formām. Varbūt tādēļ arī pēc Pirmā pasaules kara jaundibinātās valstis Eiropā viena pēc otras aizgāja uz diktātorisku iekārtu, kā toreiz sauca — ,,vadonības principu.''

Vadoņi radās ne vien Vācijā, Italijā, bet arī Čechoslovakijā, Austrijā, Portugalē, Spānijā,Turcijā, Polijā, Baltijas valstīs u.c. Tikai tā starpība, ka mazo tautu vadoņi rūpējās par savu pilsoņu labklājību, bet lielie kala plānus par citu zemju pakļaušanu. Nebūtu jau izšķirīgais vai galvenais, kāda iekārta kuŗā zemē vai kā valdnieku nosauc — par prezidentu, kancleru vai vadoni, bet izšķirīgais ir, kā tas valda.

Mūsu vadoni K. Ulmani nevarētu uzskatīt par diktātoru negātīvā nozīmē. Būtu pareizāk to saukt par zemes saimnieku, kāds viņš patiesībā arī bija. Pateicoties viņam, mūsu valsts bija sasniegusi savus ziedu laikus, ko dažas lielas un bagātas zemes nav panākušas līdz pat šodienai. Ja Latvija būtu pastāvējusi līdz šai dienai, tad arī mēs būtu sasnieguši visu to, ko redzam mūsu patvēruma zemēs. Diemžēl, mēs nodarām sev pāri, salīdzinot Latviju, kāda tā bija priekš 45 gadiem, ar citām, lielām, bagātām zemēm, kādas tās ir tagad.

15. maijs ne vien iezīmēja strauju augšupeju visās dzīves nozarēs, bet arī atmodināja latviešu pašapziņu, un toreiz mēs dziedājām: ,,Mēs esam nu kungi mūsu dzimtajā zemē.'' Bet mēs nebijām šovinisti. Arī minoritātes mūsu zemē baudīja tās pašas tiesības: bija savas skolas žīdiem, krieviem, vāciešiem un poļiem.

Dažreiz jābrīnās, kāpēc par K. Ulmani un viņa laiku tik maz raksta mūsu presē. Vecākās paaudzes pienākums būtu to apgaismot, objektīvi un taisnīgi, lai šis mūsu brīvvalsts spožākais laiks — mūsu Perikla laikmets, nepaliktu par tukšu vietu Latvijas vēsturē, kur katrs to varētu aizpildīt pēc savas patikas. Ja mēs par to klusējam, tad jaunajai paaudzei rodas aizdomas, ka kaut kas tiek slēpts, un ,,Ulmaņa pretinieki'' to izmanto, lai sagrozītu faktus un nostādītu Ulmani un viņa laiku nepareizā gaismā.

Lai būtu kā būdams, K. Ulmaņa vārdu no mūsu vēstures izdzēst nekad nevarēs. Šis lielais valstsvīrs stāvēja pie Latvijas šūpuļa, kad tikai nedaudzajiem bija drosme un ticība jaunajai Latvijas valstij, visu savu mūžu un darbu viņš ziedoja Latvijai un aizgāja mocekļa ceļu. Uzņemoties valsts vadību 1918.g. 18. novembrī, Ulmanis teica: ,,Latvija būs taisnības valsts, kuŗā nebūs ne apspiesto, ne apspiedēju!'' Un viņš piepildīja savu solījumu.

Kārlis Ulmanis bija liels valstsvīrs, tikai viņa valsts bija par mazu. Ja latviešu būtu bijis 30—40 milj., tad brīvā Latvija būtu pastāvējusi vēl šodien.

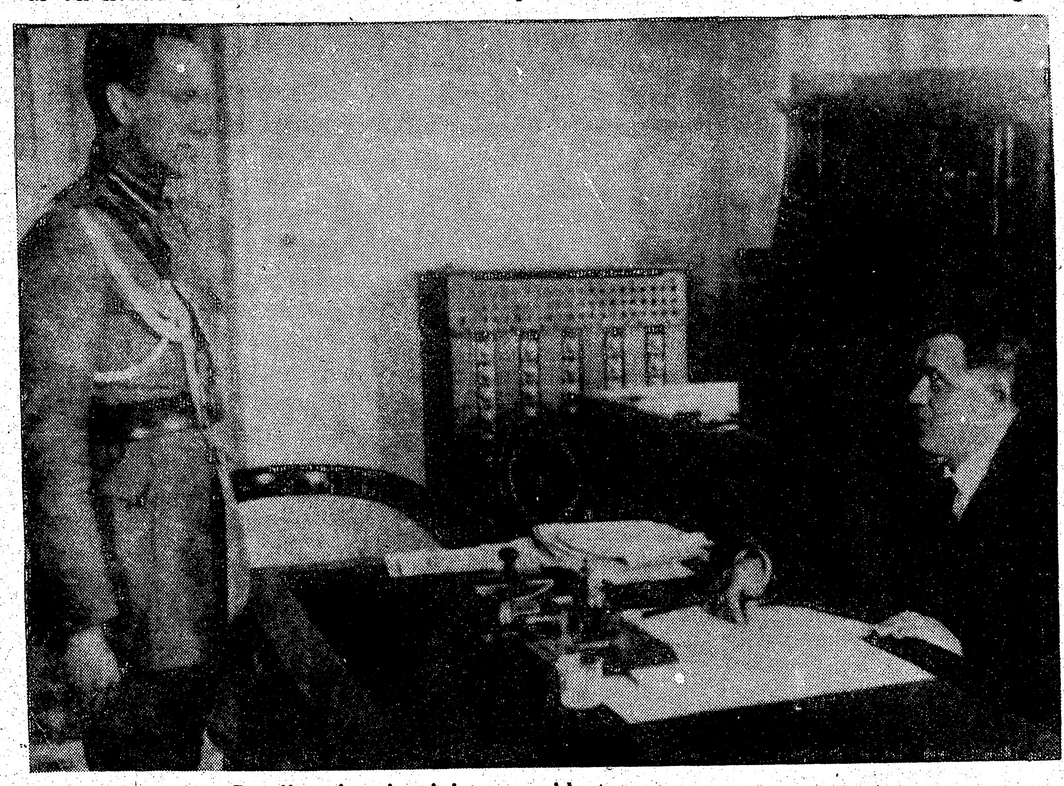

Kārlis Ulmanis — Latvijas pirmais ministru prezidents.

Aizsardzes parādes gājienā 1936.g. 15. maija svinībās.

Jaunie autori!

Jūsu sacerējumus lietpratīgi sagatavo publicēšanai.

- **Izvērtē**
- **Novērš valodas kļūdas**
- **Rediģē**
- **Sagatavo salikumu**
- **Iekārto manuskriptu iespiešanai**
- **Palīdz aprēķināt publicēšanas izdevumus vai sagādā izdevēju**

Kvalificēti lietpratēji romānu, atmiņu, dzeju grāmatām, kā arī organizāciju periodiskiem izdevumiem.

Tuvāka informācija:
Latvian Publishing Consultants
38 Morningside Ave,
Toronto, Ontario
M6S 1C4

Vanagu Kārlis

Trimdinieka piezīmes 125

Liberālie schizofrēniķi domā, ka trimdas stingrās stājas paudēji ir slimīgi apsēsti ar bažām, ka šeit atsūtītos latviešu kultūras sūtņus diriģē un izmanto čeka saviem nolūkiem. Galvenais taču esot tēvzemes kultūra, kas trimdai nepieciešama! Pirmās vietā stāv latvietis, lai kāda būtu šī latvieša politiskā pārliecība, vienalga, kas izmanto viņa kalpošanu tautas kultūrai. „Vai tad kultūras sakarnieki neveic kādu svētu misiju tautas garīgo vērtību augšanai, metot tiltu pāri lielajiem attālumiem?! Kaut gan 2. Pasaules karš sen jau beidzies, vecā tipa uzskatu paudēji savas aktīvās cīņas metodes vēl arvien nav atmetuši!" (Tadeušs Puisāns).

Augšējais norāda, ka šie mūsu „jaunstrāvnieki" ir kurli pret visu, ko no savas pieredzes viņā pusē liecinājuši mūsu disidenti, kālab komūnistu partijas nemaldīgā čeka, naudu šķiežot, ar uzbāzīgu dedzību „sapuvušajai trimdai" naidīgajās kapitālistu zemēs cenšas nest „kultūras gaismu!" Ko īsti reālu trimda iegūtu ar plašu vienvirziena vārtu atvēršanu atkomandētajiem kultūras sūtņiem, tam mūsu liberāļiem trūkst pārliecinoša pamatojuma. Viņi stūrgalvīgi atturas iepazīties ar dokumentētiem faktiem (čekas instrukcijām, kompartijas mērķiem, teicamiem noliecinājumiem), kas pierāda, ka okupētajās zemēs nodibinātie „kultūrkomisāriāti" (tādi jau nav baltiešu trimdinieku apstrādāšanai vien) ar savu „kultūras glābšanas darbu tautiešiem ārzemēs" ir vienīgā iespēja nacionālo trimdas politisko rosmju apklusināšanai un paralizēšanai.

Liberāļi nepieļauj un nosoda arī dialogus ar „ielūgtajiem" dzejniekiem un mākslinieķiem. Dažreiz liekas, ka brēka nav tik daudz par dzejoļu nolasīšanas seansiem (kā čekas izcenzētās vārsmas spēj apaugļot „trimdas mirstošo kultūru"?!) kā vienkārši patika kasīties ar trimdas nacionālo vadību par tās aicinājumu visiem, it visiem, aktīvi iesaistīties pretkomūnistiskajā cīņā. Tad nu, jo bargāku valodu par trimdas nacionālo pienākumu runā tās demokratiski ievēlētie pārstāvji, jo tramīgāki un skaļāki kļūst „laika gara" pirmrindnieki.

* * *

Cik gan tas viss vienkārši! ALAs propagandas vadītājs A. Lambergs nesenajā referātā Losandželosā cildināja Dienvidkalifornijas latviešu polītiskos darbiniekus par teicamu sakaru nodibināšanu ar ASV valdības padomniekiem. „Lai dabūtu kādu labvēlīgu parakstu no prezidenta Rēgena," teica Lambergs, „viss, kas jādara — jāpiezvana uz Losandželosu īstajiem vīriem, kas visu nokārto!". Ja tas tiešām tik vienkārši izkārtojams, tad tie ir diži panākumi, un to paveicēji pelnījuši mūsu atzinību un paldies.

Bet tad jānoskumst, kālab lietas tik veicīgi nerisinās ar mums pašiem? Piemēra dēļ, kur tas laiks, kopš mēs tūļājamies, mutes virinot, ka mūsu brīvības jautājumu kārtošanai Vašingtonā „valsts mājās" neatsveļama būtu pilna jauda Tautas vietnieku nama Baltijas un Ukrainas ad hoc komiteja, bet nespējam sagrabināt „īstos vīrus" novados, kuŗiem piezvanīt, lai tie saceļ trimdas tautu kājās, nedodot mieru tiem savas pavalsts deputātiem, kas mūsu ad-hoc komitejā vēl arvien nav pierakstījušies. Vai mūsu novadu vecākos nevarētu aizsūtīt skoloties pie izdarīgajiem lietpratējiem Losandželosā? „Laiks mums uzbrukt arī mūsu pašu ērtajām migām, kas sevi daudzina par cīnītājiem" (J. Klīdzējs). Dažreiz bez latviskas nostrostēšanas miega mices grūti iekustināt. Parastā atruna — neziņa ko, kā un kur darīt...

* * *

Arvien populārāka ASV kļūst doma par pastāvīgu dzīves telpu debesu tālēs, par „izplatījuma staciju," kuŗā uz ilgstošāku dzīvi atrastos zemes cilvēki. Aicinām ne vien vākt parakstus lūgumam, lai „izplatījuma stacijas" pirmajos apdzīvotājos ietilpinātu arī latviešus (bez tiem nekas nekur nenotiek!), bet jau sākt arī sastādīt sarakstus kandidātu izvēlei. Lai Dr. O. Pavlovskim (PBLA) vieglāk veiktos savest trimdas nacionālo fronti kārtībā, ar Latviešu Fonda atbalstu „izplatījuma stacijā" ieteicam vispirms nokontrolēt mūsu laikmetiskos progresīvos liberāļus! Jūsmīga izvadīšana no krasta līdz krastam garantēta! Kandidātus var pieteikt ikviens Kalamazu Studiju centram, akadēmiski brīvai nopelnu izvērtēšanai.. Tā kā 1. *aprīlī* Dr. V. Klīve slēdza ilgtermiņa līgumu ar mūsu dievtuŗiem par viņu misijas darbu Indijā, tā nominācija tad nu atkrīt.

* * *

Vai esam sagatavojušies Latvijas brīvības propagandai 1984. gada „pasaules sarīkojumos?" Šovasar, tepat mūsu degunu priekšā, ASV notiks divi gigantiski sarīkojumi, kuŗus baltiešu trimdas centriem vajadzētu izmantot mūsu apspiesto tautu brīvības alku atgādīšanai „pasaules sirdsapziņai."

Visai mūsu cerības uz Baltiešu brīvības līgu Kalifornijā, kuŗas darbības lokā ietelp Pasaules vasaras olimpiada Losandželosā, kas sāksies 28. jūlijā un ilgs 16 dienas. Palīdziet ar lietiskiem padomiem ietekmīgas propagandas izkārtošanai Līgas vadītājam Valdim Pavlovskim! —

Otrs starptautiska mēroga dižsarīkojums ASV būs Pasaules izstādē, kas notiks no 12. maija līdz 11. novembrim Misisipi krastos, Ņūorlīnsā, Luiziānā. Kad 1939. g. Ņujorkā notika Pasaules izstāde, toreizējais mazais latviešu pulciņš 26. augustā tur sarīkoja „Latvijas dienu," lai paceltu „savas dzimtenes godu un slavu." Bet kā nu būs tagad, lai apmeklētāju miljoniem atgādinātu krievu apspiestās latviešu tautas likteni?

* * *

„Jāizmanto Kultūrsakaru komitejas ar tautiešiem ārzemēs palīdzība!." Zīmīgi, ka „kultūrsakaru" komiteja šovasar savā trimdas latviešu apmānīšanas darbā savukārt iesaistīs savu „jaunatnes sekciju" (to vada Daiņis Markus), kuŗai uzdots „rīkot pasākumus jauniešu mītņu zemju valodās!" Lai kādas „specifiskas nianses" trimdas latviešu apmuļķošanai, izsekošanai, ietekmēšanai un izspiešanai, ietekmēšanai un izspiešanai abas čekas pazarītes, kā Intūrists, tā „Kultūras komiteja," izgudrotu, latvietis, apmeklējot tēvzemi, redz patiesību, dzird savas tautas vaidus un skarbi izjūt krievu vergu dzīvi. Daudziem pārdzīvotais vēl ilgi nedod mieru.

TLB Latviešu sestdienas skolā mūsu bērni mācās arī darināt latviskus audumus. Foto J. Liģers.

LNJAJ valde ar palīgiem Saulaines sanāksmē sprieda par Vispasaules kongresa rīkošanu Kanadā. Foto A. Abene.

Ceturtdienas Toronto latviešu pensionāriem ir tikšanās un nodarbību dienas. Foto J. Liģers.

TORONTO ZIŅAS

Latviešu baptistu draudžu koŗu Dziesmu dienas diriģenti: no kr. Rūdolfs Kalnmals, Gunta Plostniece, Arvīds Purvs un Eduards Baštiks. Foto J. Liģers.

● Baltijas sieviešu padome 5. maijā Old Mill restorānā rīkoja savas gadskārtējās pusdienas, pulcinot 60 dalībnieces un par viesi runātāju aicinot igauņu tautības advokāti Kristīnu M. Noolandi. Viešņu ar klausītājiem iepazīstināja Sieviešu padomes lietuviešu viceprezidente Lusija Kunnapū. Kristīna Noolande savā priekšlasījumā apskatīja likumus, kas rēgulē ģimenes attiecības (Family Law) un laulāto mantas stāvokli. Katrā Kanadas provincē šie likumi ir atšķirīgi. Ontario provincē šķiršanās gadījumā sieva, piemēram, ja viņa nav strādājusi algotu darbu, nav tiesīga uz vīra personīgo mantu un naudu, bet ja viņa strādājusi algotu darbu, tad tiesa piešķir ap 10 proc. no vīra mantas. Runātāja norādīja arī uz grūtībām, ja mirušais nav atstājis testamentu, kādā gadījumā mantojuma lietas izšķir tiesa, kas ir dārgs process. Tāpēc visiem ieteicams nodrošināties ar testamentu, kā tas jau bieži atgādināts runās un rakstos. Testaments vajadzīgs arī tad, ja īpašumi un bankas konti ir uz abu laulāto vārda, jo arī tādā gadījumā, vienam no laulātiem nomirstot, iejaucas valsts iestādes. Pēc referāta bija arī jautājumi referentei, kuŗai pateicās Baltijas sieviešu padomes priekšsēde igauniete Malle Pihele. No klātesošām dalībniecēm 26 bija latvietes, to vidū arī padomes viceprezidente Elma Miniate, locekle Laura Krasta un kasiere Jana Kopmane. Klāt bija arī padomes goda prezidente Emīlija Podniece.

● DV Toronto sieviešu koŗa Zīle gadskārtējais koncerts 6. maijā Latviešu Namā bija pulcinājis turpat 300 apmeklētāju. Koncerta atkārtojums kopā ar saviesīgo vakaru vēl būs sestdien, 12. maijā, pl. 19 turpat. Koncertu sāka un beidza, kā parasti, ar koŗa moto: Cekulaina zīle dzied. Trīs dziesmas bija īpaši veltītas Zīlei: Jāņa Norviļa Dziesmu svētkos, Imanta Saksa Saule un Helmera Pavasara Manas tautas dziesmas, abas pēdējās pirmatskaņojumi, tāpat Jāņa Kalniņa Sveiciens, Zīles īpašs pasūtinājums. Pārējās bija Alfreda Kalniņa, Jēkaba Graubiņa, Rutas Brožes, Aleksandra Okolo-Kulaka un Lolitas Ritmanes (soliste Laura Zariņa) dziesmas ar latviešu autoru tekstiem, uzņemtas programmas pirmajā daļā. Otro daļu iesāka ar Zīlei un diriģentam Arvīdam Purvam veltīto Andŗa Vītoliņa pirmatskaņojumu Meitene ar baltu puķi ar Andreja Irbes tekstu — teicējai (Vija Vare), mecosoprānam (Ženija Vītola), dubultkvartetam, korim, flautai (Karls Rohovskis) un klavierēm (Pēteris Zariņš). Pārējās dziesmas bija J. Graubiņa, P. Jurjāna, Jāņa un Alfrēda Kalniņa tautasdziesmu sabalsojumi un Arvīda Purva veltījums Zīlei; Nākat, puiši, nelepoja ar Bārtas meldijām un tekstu un Skaidrītes Lejas, Aijas Auziņas un Dzidras Egles solo balsīm. Koncertu beidza ar Tālivalža Ķeniņa jautro Jampadraci ar klavieŗu pavadījumu. Bija arī piedevas un atkārtojumi. Aplausi un ziedi bija pateicība korim, solistiem un diriģentam A. Purvam par šo skaisto koncertu, tāpat klātesošajai dziesmas teksta autorei Indrai Gubiņai.

● Latviešu Namam ar 1. maiju jauns pārvaldnieks — Arturs Balaniuks. Viņš ar ģimeni ieceļojis Kanadā no Brazilijas un ir jau Brazilijas latvietis trešā paaudzē. Vecvecāki izceļojuši no Latvijas uz Braziliju 1926. gadā un apmetušies Vārpas kolonijā. Arturs Balaniuks dzimis 1957. gadā Vārpā, kur visi jaunieši labi runājot latviski jau trešā paaudzē, arī jauktās laulībās dzimušie. Tas turienes baptistu baznīcas nopelns, kur vēl tagad notiek dievkalpojumi latviešu valodā. Balaniuks jau 1977. gadā viesojies Kanadā, kur uz pastāvīgu dzīvi apmeties 1982. gadā un pēc gada izsaucis ģimeni.

● Toronto Austrumu draudzes lauku īpašumā Tālavā pavasaŗa darbu talkā 28. aprīlī piedalījās 30 talcinieku, kas saposa brīvdabas baznīcu, draudzes māju, nostiprināja Notavasagas upes austrumu krastu pret nobrukumu un veica citus darbus. Tālavas dāmu komiteja ar priekšnieci Dzidru Tori bija rūpējusies par talcinieku pacienāšanu. Tālavā sezonu atklās ar mācītāja A. Celma vadītu dievkalpojumu 27. maijā pl. 11 no rīta. Pēc tam draudzes pēcpusdiena sabiedriskajā ēkā. Līgo svētku svinēšana 23. jūnijā. Līgotāji aicināti ņemt līdz groziņus. Brīvības cīņu piemiņas dievkalpojums 12. augustā pl. 12. Tur aicināta piedalīties arī Toronto latviešu pensionāru apvienība. Sezonas nobeigums 30. septembrī ar Pļaujas svētku dievkalpojumu un draudzes pēcpusdienu. Vietējā Alistonas kapsētā, kur guldīti vairāki tālavieši, 26. augustā pl. 11 rīko kapu svētkus.

● Tālavas zemes nomnieku sapulcē pēc darba talkas 28. aprīlī no 39 apbūves gabalu nomniekiem piedalījās 19. Pārvēlot Tālavas pārvaldi, tajā ievēlēja līdzšinējos locekļus: priekšnieks — Ervīns Ziplāns, sekretārs — Arturs Amoliņš, vietnieks — Olģerts Zariņš, kasieris — Ainis Freimanis un Tālavas saimnieks — Ludvigs Zablovskis. Pārvaldē vēl ir draudzes mācītājs A. Celms un draudzes priekšnieks Arv. Bērziņš. Sapulci vadīja E. Ziplāns, protokolēja O. Zariņš.

● Pēc Toronto Austrumu draudzes Ģimenes dienas dievkalpojuma 13. maijā, pl. 13, Sv. Barnabas baznīcas telpās dāmu komiteja rīko draudzes pēcpusdienu ar kafijas galdu. Režisors Hugo Miķelsons piedalīsies ar draudzes jauniešu sagatavotiem priekšnesumiem. Vēl paredzēta draudzes vecāko locekļu apsveikšana.

● Sakarā ar Toronto pilsētas 150 gadu jubileju Riverdēlas bibliotēka rīko 12. maijā no pl. 15—16 savās telpās etnisko kultūrālu sarīkojumu, kuŗā piedalīsies arī TLB Sestdienas skolas koklētāji ar vadītāju Ariānu Liepiņu. Piecdesmitajos gados Riverdēles rajonā dzīvoja daudz latviešu, kam tur bija aizpirktas mājas un kas tādā veidā ir daļa no šīs pilsētas rajona vēsturiska atskata. Bez tam vēl piedalās citu etnisko grupu vokālie un instrumentālie ansambļi. Ķīnieši demonstrēs savus senos stīgu instrumentus. Riverdēles bibliotēkā par bibliotēkāri strādā latviete Daina Klee. Ieeja sarīkojumā bez maksas.

● TLTA ģimnazijas 28. izlaiduma akts piektdien, 25. maijā, pl. 19 Latviešu Namā ar māc. A. Čopa vadītu svētbrīdi un abiturientu klases audzēkņu priekšnesumiem. Aktā piedalīsies TLTA vadītājs A. Sudmalis, konsuls Dr. E. Upenieks, LNAK valdes priekšnieks T. Kronbergs ar padomes priekšsēdi I. Alksni. Ģimnaziju šogad paredz beigt 16 audzēkņu. Eksāmeni sākās jau 4. maijā un turpināsies līdz 16. maijam.

● Pēdējā šīs sezonas svētdienu azaidu programmā Latviešu Centrā prof. Dr. Uldis Bluķis no Ņujorkas runāja par latviešu sabiedrību brīvajā pasaulē. Ar referentu iepazīstināja sarīkojumu daļas vadītāja A. Leksere. Referents, izmantodams Alža Putniņa grāmatu Latvians in Australia un citus materiālus, apskatīja individuālu un kollektīvu identitāti, t.i. kad individs pats sevi uzskata par latvieti un pie kuŗas grupas viņš pieder. Viņš apskatīja arī asimilēšanos un atsvešināšanos no savas tautas, kas ir divi procesi. Atsvešināšanās iestājas, kad individs nestrādā savas tautas labā, nepiedalās latviešu sabiedrībā, nelasa latviešu grāmatas un laikrakstus, kamēr asimilācija iezīmējas ar patvēruma zemes valodas lietošanu un savas dzimtās valodas neievērošanu pat saskarē ar latviešiem, iekļaušanos svešā kultūrā un aizejot no latviskās kultūras un tradicijām. Atsvešināšanās notiek arī starp atsevišķo zemju un kontinentu latviešiem ar atšķirīgu dzīves veidu, valodas piesārņojumiem, kad nav ciešas saskares ar atsevišķu zemju latviešiem un citiem apstākļiem, kas šo atšķirību veicina. Paaudžu maiņā šī atšķirība ir vēl lielāka.

● Apspriede par Zemeļlatvijas armijas 65 gadu atceres rīkošanu DV namā 27. maijā, plkst. 16.00, notika DV namā 23. aprīlī. Piedalījās A. Riekstiņš, A. Zariņš, E. Ozoliņš un A. Linē un Ziemeļnieku valdes pārstāvji A. Ameriks un V. Vičs.

A. Ameriks īsumā pastāstīja par nesen mirušā kalpakieša un arī ziemeļnieka pulkveža Aleksandra Plensnera nopelniem Latvijas brīvības izcīnīšanā un notikumu iemūžināšanā rakstītā vārdā, kas paliks nākamām paaudzēm.

Apspriedē galvenā kārtā pārrunāja programmas sastādīšanu.— Atceri atklās konsuls Dr. E. Upenieks, un to pagodināt solījuši: LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs un LNAK Padomes priekšsēdis I. Alksnis.

Mūsu klientu uzmanībai!

Pēdējā iespēja nosūtīt samaksātas muitas saiņus uz Latviju.

Ar 1984.g. 1. jūliju izbeigsies samaksātas muitas sūtījumu pieņemšana. Pēc šī datuma varēs sūtīt tikai saiņus, par kuŗiem muitu maksās Latvijā.

Pat ar šiem jaunajiem apstākļiem mēs Jums piedāvājam uzticamus pakalpojumus un labāku cenu nekā mūsu sāncenši.

Pasteidzieties! Atlikušas tikai nedaudzas nedēļas. Mūsu jūras ceļa likmes — līdz 5 kg $ 19, līdz 10 kg $34.

SAVE-O-WAY
PARCEL SERVICE
A DIVISION OF 547319 ONTARIO LTD.

331 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont. M6R 2M8,
tel. (416) 532-3042.
Hamilton office: 747 Barton St.E., tel. 544-3603.
Mēs pieņemam jaunu mantu sūtījumus, nodotus mūsu birojā.

PADOMJU IESTĀDES PAZIŅOJUŠAS, KA SAIŅU SŪTĪŠANA TIKS PILNĪGI PĀRTRAUKTA AR 1. AUGUSTU. SAIŅU SŪTĪTĀJIEM IETEICAMS SŪTĪJUMUS KĀRTOT NEKAVĒJOTIES.

BALTIC PARCELS (V. Skultāne)
4 Baskerville Road,
London SW 18 3RJ
ENGLAND

Valentīns Pāvuls

Neptūna kalps

(38. turpinājums)

Brezentā satinies un skudriņas dzenādams, kas mani zem apsegas kutina, klausos, kā lēns vilnis čaukstēdams apglāsta liedaga gludo smilti un turpat arī izčab, dodams vietu nākošajam. Viļņu žūžas mani iežūžo miegā, pirms pagūstu noķert kaut vienu vienīgu skudriņu.

Liekas, ka tikko būtu aizmidzis, kad tēvs jau atkal bukņī augšā. Saule pat vēl nav uzlēkusi. Staipos un berzēju miegu no acīm, lai redzētu, ko tēvs no manis grib.

Tēvs tik vien grib kā līst zem ūdens un steidzina mūs viņu saģērbt.

Rīts ir pienācis bez vēja pūsmas, un saule izkāpj no tumši zilas ūdens gultas gluži nosarkusi, redzēdama mūs tādus pusplikus liedagā. Aukstu kartupeli gremodams, palīdzu tēvam ģērbties, kamēr brālis ar pārējiem sakārto laivā mantas. Tukšu dūšu varot dzeguze aizkūkot. Nezinu, ko tas nozīmē, bet zinu, ka man vēders ir tukšs un tāpēc steidzos to piepildīt, kaut vai ar apdegušiem kartupeļiem.

Noenkurojam laivu netālu no krasta, jo tēvs vispirms grib izmēģināt seklā ūdenī. Palīdzam tam tikt pāri laivas malai uz pieslietajām kāpnēm, un tas nolaižas lejā, ka noburbuļo vien. Skaidri var redzēt, kā tēvs tur kustas pa gaišo smilti, reizēm izlaizdams pa burbuļu mākonītim. Tas izskatās kā liels bruņu rupucis ar spožu galvu un pelēkām bruņām. Vīri griež sūkņa ratus, brālis tur signālvirvi, es tikai skatos. Laivā atpakaļ ievilkts, tēvs saka, ka juties labi. Tikai vārstuļus vajagot piegriezt ciešāk, jo esot laiduši ārā par daudz gaisa. Tērpu nenovilcis, tēvs liek mums irties selgā pie Kaijas, lai redzētu, kā ir tur.

Noenkurojušies pie zvejnieku izliktā mērķa, laižam tēvu atkal dibenā. Ķivere pazūd zaļganā miglā, un brāļa turētā signālvirve lēni slīd ūdenī kopā ar gaisa šļūteni. Tikmēr sūkņa monometra rādītājs ceļas vienmēr augstāk un apstājas pie 2. Signālvirve kļūst vaļīga. Tēvs gandrīz 20 metru dziļumā!

Atviegloti uzelpojam, bet prieki ir īsi. Monometrs strauji krītas, un brālis nepagūst ievilkt signālvirvi, kad no ūdens izšaujas smagie ūdenslīdēja zābaki, un pēc brīža tēvs peld uz ūdens kā pūslis. Brālis sauc, lai nepumpē, bet strādnieki jau sūkni atstājuši, saskrien pie laivas malas tēvam palīgā tikt laivā. Pār laivas malu smeļas ūdens, un brālis, centīgos palīgus neglītos vārdos nosaukdams, sūta atpakaļ pie sūkņa un citur. Tēvu pievelk pie kāpnēm un, turot ķiveri virs ūdens, attaisa galvas vārstuļus no ārpuses. Gaiss šņākdams izskrien no tērpa, un smagie zābaki pagrimst zem ūdens. Tagad tēvs var pakustēties un ar mūsu palīdzību iekāpt laivā. Nekas ļauns nav noticis. Tēvs tikai izsviests no ūdens kā gaisa piepildīts balons. Esam automatiskos vārstuļus nogriezuši par ciešu, un tēvs ar galvu iedarbināmo vārstuli nav paguvis sasniegt, pirms gaiss to pacēlis augšā. Labi, ka nav saplēsts tērps.

Tēvam sāp galva, tāpēc uzvedam to krastā pagulēties.

Vakarā pārrunājam pielaistās kļūdas un — ko no tām būs mācīties. Brālis pierunā tēvu, lai no rīta laiž izmēģināt viņu. Tēvs piekrīt. Darbs jāpadara un — 12 asu nemaz nav tik liels dziļums.

Tā arī nākošā dienā darām: tēvs ar brāli apmainās vietām. Nemaz nepiestājot seklumā, brālis tūliņ laižas lejā pie Kaijas. Noiešana ir bijusi par ātru, un arī viņu uzvelkam par ātru. Viņš atgūst samaņu, kad to esam ievēluši laivā, aptīrījuši un atbrīvojuši no tērpa. Brālis sūdzas par sāpēm krūtīs un galvā, un ieliekas gultā sāpes izgulēt.

Tēvs atlaiž strādniekus un aizbrauc uz Rīgu meklēt ūdenslīdēju. Vilis paliek Purciemā, jo viņam kā skolniekam vasaras vidū Rīgā nav ko iesākt.

Aiz gaļa laika sitam mušas, kas traucē brālim gulēt. Kad tas apnīk, ejam peldēties vai tāpat izskraidīties pa pludmali. Atlaižos sūnās, rokas aiz pakauša aizlicis. Tā vislabāk var pārdomāt dzīvi, ja nekur nav jāsteidzas. Skatos mākoņos un domāju par Kaiju zem ūdens. Kas kuģi nogremdēja — vētra, dzelži vai peļņas kāre? Kaiju pazinu. Tikpat balta, čakla un ātra kā krusttēva sirmā ķēve, ko sabendēja kaļa laikā, bēgot no vāciešiem.

Pazīstu arī kuģa īpašnieku. Viņam kuģu, laivu un naudas diezgan. Pats sēž savā namā, kas ir arī viesnīca. Sliedes varēja uzlādēt uz Neptūna! Kaija nebūtu nogrimusi un tēvam ar brāli galva nesāpētu. Bet man ir pašam savas galvas sāpes: ko tēvs darīs, ja ūdenslīdēju nedabūs?

Divas dienas trijatā gaidām uz tēva atgriešanos. Ar savām paunām pārceļamies uz istabu, jo laiks apmācas un pūš drēgns vējš.

Brālis stāsta, kā juties zem ūdens. Nav pieticis gaisa ko elpot... Raustījis signālvirvi, lai dod gaisa vairāk, tad atkal raustījis, lai aptur, bet nekas nelīdzējis... Slīdējis lejā kā svina gabals... Signālvirve žņaugusi vidukli, kājas kā dzelzs spīlēs iespiestas, un ausīs sitis kā ar veseļiem... Kājām pret jūras dibenu atsitoties, atkritis uz muguras, mocījies atvilkt elpu... zaudējis samaņu, un — atjēdzies tikai laivā...

Sapratu, ka brālis nolaists lejā par ātru. Bet kādēļ nepietika gaisa?

Kopā ar Vili aizejam uz tīklu būdu pārbaudīt sūkni. Izdarāmies gluži tāpat kā biju redzējis uz Ķīpsalas ūdenslīdējus darām. Nekādas vainas neatrodu.

Pierunāju Vili mani ieģērbt tērpā turpat tīklu būdā. Ģērbies tikai peldbiksēs, tajā viegli ieslīdu, bet kad uzliek ķiveri un smagos svarus uz pleciem, atjēdzos, kādēļ jāliek spilventiņš ap kaklu: vaļa uzplecis nejēdzīgi spiežas uz kailajiem pleciem. Zābakotās kājas pielipušas pie zemes. Ar Viļa palīdzību atsēžos uz soliņa un lieku aizskrūvēt ķiveres lodziņu. Gribu pārliecināties, cik ilgi var izturēt bez gaisa. Vilis skatās pulkstenī un gaida, kad došu zīmi pumpēt. Kad kļūst tik karsti, ka sāku svīst, parauju virvi divas reizes: vairāk gaisa! Biju izturējis septiņas minūtes, kā to biju dzirdējis ūdenslīdējus minam. Pa septiņām minūtēm varot izglābties no liela dziļuma, ja sūknis vai šļūtene salūztot.

Mēģinu nostāties uz kājām, pastaigāt, pietupties un nogulties, bet nevaru vairs piecelties paša spēkiem. Atskrūvēju lodziņu, lai Vilis man varētu palīdzēt.

Viss liekas labā kārtībā. Vaina pašos. Ūdenī vajadzēja nolaist lieku striķi un piesiet to pie laivas malas tā, ka ūdenslīdējs pats pēc sirds patikas varētu pa to laisties lejā vai rāpties augšā.

Kādēļ ūdenslīdēji atteicās no labas peļņas un aizšmauca? Nekādi īstie vīri jau nebija, tomēr visu, kas vajadzīgs, zināja. Laiva? Protams, laiva! Kurš prātīgs cilvēks laidīsies ūdenī no tādas nieka laiveles? — Sevišķi, ja pierasts pie cara kaļakuģiem! Bet tēvs pierādīja, ka to izdarīt var. Drusku gan iesmēlās ūdens satraukuma brīdī, bet tā neapgāzās.

Norunājām par mūsu māžošanos tīklu būdā nevienam neko nebilst, lai nebūtu ko trīt mēles. Jau tā par mums runāja un zobojās, ka tēvs atvedis savus dēlus slīcināt. Lai smejas vien, mēs vēl noslīkuši neesam! Tiem smējējiem vajadzētu aizbāzt mutes. Ja vien tēvs ļautu arī man izmēģināt... Tomēr cerēju, ka tēvs Rīgā ūdenslīdējus dabūs.

Iebridu jūrā noskalot sviedrus un sūrstošos plecus. Nodrebinājos, domādams par Kaiju tur sešdesmit pēdu dziļumā ar visiem dzelzs režģiem un noslīkušajiem vīriem...

(Turpinājums sekos)

Lauma Cenne

Tikai rozi?

Mātes dienā dodam rozi,
(karaliene esot tā!),
manai mātei labāk patīk
ceļa malā noplūktā...

Rudenī no skolas skrienot,
tīk man lapās iegulties,
pacelt dažas sārtas, sārtas
māmiņai ko priecāties

Daudz man tādu dienu gadā,
kad man mātei ir ko dot,
ja to zīle, apaļš olis,
kļavas zieds spēj aplaimot.

* * *

Nikolajs Kalniņš

Brīvkunga problēmas

Nevar iet vairs greznos aulos,
Nevar ietērpties vairs frakā:
Citreiz sāpes iekrīt kaulos,
Citreiz — plānā naudas makā.

Meitas, dēli izskoloti,
Bet tie naudas sprukās paši,
Nav daudz devīgāki znoti,
Vecīšiem kad jālūdz graši.

Tikai gulēt var, cik gribas,
Jāceļas nav tā kā senāk,
Bet kāds prieks, ja nospiež ribas,
Un pat lūdzot miegs vairs nenāk.

Varētu pa dienām lasīt,
Bet nu grāmatas tik dārgas,
Negribas tās citiem prasīt,
Arī acis tādas vārgas.

Vēstulēs ja burti sīki,
Tās pat izlasīt man grūti,
Pašam ar' tie greizi, līki,
Kā lai tāduš draugam sūti.

Tikai sapņi vēl ir lēti, —
Tie dod brīvkungam vēl prieku,
Ja es viņu valstī tieku,
Redzu zemi neredzētu.

Dievs, man sapņus neatņemi,
Cel tiem apkārt augstus žogus,
Ved uz tālo sapņu zemi,
Atver gaismai atkal logus!

* * *

Metimne

Ķēmu spogulis

Vai esi sevi vērojis ķēmu spogulī?
Ja esi, vai atceries redzēto?
Vai atceries smieklus, izbrīnu, maiņas,
Kas rādīja tevi kā ķēmotas ainas?

Tu redzēji augumu garu kā mastu,
Vai arī čupiņā kritušu graustu.
Redzēji sevi kā bumbieri tupam,
Vai arī galvu kā balonu plīstam.

Pie kāda tu nesi pasaules bēdas;
Pie cita tev vēders bija kā bungas
Un kājas bij mazas, un galvas nemaz!
Tu neērti juties — tas tak par daudz!

Vēl ilgi par redzēto domāji:
Vai esi tu tāds kā to redzēji?
Tas ir — es domāju — garīgi?...

* * *

Eduards Freimanis

Zied...

Savu jūsmu — kumeļu strauju —
kaņepju pavadā vedu.
Zelta zied zeme, zelta zied meži —
tu viena glabā vēl ledu.

Debesīm dimantus zagu,
ko saujās un matos tev bērt...
Kamēr zied upes, kamēr zied kalni,
kumeļu manu nāc tvert.

Baznīcas atbalsts latviešu ģimnazijām

Baznīcas Virsvaldes prezidija sēde archibīskapa A. Lūša vadībā notika Toronto, Sv. Jāņa draudzes dievnamā, 28. aprīlī. Iepriekšējā dienā — 27. aprīlī, turpat bija notikusi virsvaldes kases revīzija, ko izdarīja revidenti Dr. A. Muhlenbachs, Dr. E. Reinbergs un A. Bļodnieks.

Virsvaldes prezidija sēdē piedalījās LEBAs pārvaldes priekšnieks prāvests A. Voitkus, Virsvaldes sekretārs J. Koncis, kasieris V. Gobiņš un padomnieks juridiskos jautājumos Dr. A. Rūsis.

Sēdē piedalījās arī A. Bļodnieks, kurš ziņoja, ka Virsvaldes kases grāmatas atrastas ļoti labā kārtībā un ierosināja izteikt pateicību par rūpīgo darbu kasierim V. Gobiņam un J. Koncim, kurš pārzina noguldījumus Kanadā.

Prezidija sēdi ievadīja Virsvaldes prezidenta archibīskapa A. Lūša ziņojums. Atzīstot, ka visumā draudžu darbs kopbaznīcā vēl rit raiti un uzrāda labas sekmes dažādās baznīcas darba nozarēs, aizvien izteiktāk vērojamas arī problēmas un grūtības, ko rada svešums un ieilgstošā trimda. Jaukto laulību skaits pieaug ar katru gadu, un mēģinājumi šos jaukto laulību pāŗus iesaistīt mūsu, latviešu, kopībā ar dievkalpojumiem svešvalodās, nav devuši cerētos rezultātus.

Svešumā izaugušie, skolas beigušie jaunieši, labākus darba apstākļus meklējot, aiziet no vecāku nama un pazūd draudzei, kuŗā tie iesvētīti. Šīs izklīšanas rezultātā dažās draudzēs, īpaši mazākos latviešu centros, ir vairs gandrīz tikai vecākā paaudze, un tas radīs problēmas draudžu garīgā aprūpē, ko līdz šim veikuši un veic galvenā kārtā vecākās paaudzes mācītāji. Dažas draudzes, šiem mācītājiem aizejot Dieva mierā, savu draudzes pastāvēšanu nolēmušas pārtraukt; tā tas, piemēram, noticis ar Sidnejas Miera draudzi, kas pēc mācītāja J. Pīlmaņa nāves nolēmusi likvidēties. Mācītāju atrašana vakantām draudzēm dažādu iemeslu dēļ rada grūtības. Mācītāji, kas bija ordinēti jau Latvijā, kalpošanu svešumā izkaisītām latviešu draudzēm uzskatīja par Kristus dotu sūtību — arī tad, ja draudze, kuŗai tie kalpoja, bija maza un varēja savam ganam sniegt tikai minimālu atalgojumu. Jaunākās pasaules latviešu tautības mācītājiem ir lielāka izvēle. Mums ir zināmi vairāk nekā desmit latviešu tautības mācītāji, kas kalpo svešTautiešu draudzēs un neizrāda nekādu interesi par latviešu draudzēm, jo viņiem trūkst nacionālās likteņkopības izmaņas ar mūsu tautu, kas svešumā ir tikai nenozīmīga minoritāte.

Skumja parādība ir, ka arī starp trimdā dzīvojošiem latviešiem atrodas cilvēki, kas dažādā veidā apkaŗo baznīcu un kristīgo reliģiju. Pēdējos gados ir izdotas vairākas grāmatas, kas vēršas pret kristīgo reliģiju un cenšas diskreditēt baznīcu un tās darbiniekus. ,,Mums būtu jāmācās no pēdējā laika norisēm Polijā un Lietuvā, kur tauta iet kopā ar baznīcu un baznīca ar tautu'', teica archibīskaps.

Baznīcas Virsvaldes vicepreziden ts — LELBAs Pārvaldes priekšnieks prāvests A. Voitkus ziņoja par pēdējo LELBAs pārvaldes sēdi, kas notika Linkolnā aprīļa sākumā, par Draudžu dienām, Teoloģijas kursiem un LELBAs sadarbību ar Luterāņu Baznīcu Apvienību Amerikā, kur trim lielām luterāņu baznīcām tagad kā pilntiesīga locekle pievienojusies arī LELBA.

Virsvaldes prezidija locekļus iepriecināja prāvesta A. Voitkus paziņojuma, ka, sekojot LELBAs Pārvaldes aicinājumam, viņš uzņēmies žurnāla Ceļa Biedrs redaktora pienākumus.

LELBAs ģenerālsapulce šogad, oktobŗa mēnesī, paredzēta Toronto, sagaidot kuplu dalībnieku skaitu.

Rūpīgi sagatavotu pārskatu par Baznīcas Virsvaldes financēm, Rītdienas Fondu un Izdevniecības kasi sniedza kasieris V. Gobiņš. Baznīcas Virsvaldes ienākumi budžeta kārtībā galvenā kārtā sastādās no zemju pārvalžu iemaksām. Vislielākais devums nāk no LELBAs, kas 1984. gadam piešķīrusi 20.000 dol.

Šī gada budžetu sabalansēja uz 32.500 dol.

Baznīcas Rītdienas Fondam ziedojumi pagājušā budžeta gadā pieauguši par 17 proc., bet izdevumi par 46 proc. — galvenā kārtā teoloģijas studiju sekmēšanai. Rītdienas Fondā līdzekļi ir 143.041.72 dol. Bazn. Virsvaldes loceklis I. Galiņš nācis ar dažiem ierosinājumiem Rītdienas Fonda līdzekļu sagādē. Nolēma lūgt Virsvaldes kasieri jautājumu apsvērt sadarbībā ar ierosinājuma iesniedzēju.

Baznīcas Virsvaldes kulta grāmatu apgāds izpārdevis visas Dziesmu grāmatas parastos vākos. Vēl, nelielā skaitā, dabūjamas tikai ādas vākos iesietās Dziesmu grāmatas.

Pēc mācītāja J.V. Strautnieka nāves Baznīcas Gada grāmatas redaktora pienākumus, Virsvaldes aicināts, uzņēmies māc. A. Liepkalns.

Ar prāviem ziedojumiem katru gadu Virsvalde atbalstījusi latviešu skolu darbu. Arī šogad no Rītdienas Fonda līdzekļiem Virsvaldes prezidijs piešķīra vasaras vidusskolām — Gaŗezeram, Kursai, Beverīnai un Austrālijas latviešu vasaras vidusskolai 1.000 dol. katrai skolai. Minsteres ģimnazijai — 1.000 dol. un Minsteres Latviešu Centra izbūvei — 2.000 dol. Riekstiņa Studiju Centram — 1.000 dol. Gaŗezera brīvdabas dievnama remontiem — 500 dol.

Pārrunas izraisīja jautājums par mūsu baznīcas piederību Pasaules Baznīcu Apvienībai un Luterāņu Federācijai. Protestējot pret mūsu baznīcas iesnieguma ignorēšanu PBA Asamblejā, kas pagājušā vasarā notika Vankuverā, mūsu baznīca nav apvienībai nosūtījusi dalības naudu par 1983. g. Archibīskaps norādīja, ka Asamblejas dokumentu krājumā šī gada sākumā publicētā grāmatā viņš apzīmēts par Latvijas—USSR — luterāņu baznīcas bīskapu. Pēc izteiktā protesta saņemta pagaŗa atvainošanās vēstule, norādot, ka notikusi ,,kļūda'', un tā tikšot izlabota. Kāds no pašreizējiem Pas. Bazn. apvienības pieciem prezidentiem archibīskapam privātā vēstulē norādījis, ka Pasaules Bazn. Apvienība, varbūt, maksā pārāk augstu cenu par Padomju savienības baznīcu piedalīšanos apvienības darbībā. Luterāņu Federācijas Asamblejā, kas jūlija beigās notiks Budapeštā, jautājumu par Baltijas valstu okupāciju solījušies pacelt kādas citas baznīcas delegāti, kas ir labi informēti par Baltijas tautu likteņiem.

Mūsu trimdas baznīcu Asamblejā pārstāvēs mācītājs Vilis Vārsbergs.

ASV DV Jaunatnes 9. saieta dalībnieki Grand Rapidos. Foto V. Jaunkalnietis.

Sarīkojumu Kalendārs

12. maijā pl. 19 DV Toronto sieviešu koŗa Zīle koncerts ar sekojošu saviesīgu vakaru Latviešu Namā. Zaķuļa deju mūzika.

13. maijā no pl. 11.30—15 Latviešu Centrā Mātes dienas azaids.

13. maijā pl. 15 Latviešu Namā katoļu vienības Mātes dienas sarīkojums.

17. maijā pl. 14 Latviešu Namā pensionāru sanāksmē pašu teātŗa uzvedums: ,,Vasara mežsargos.''

27. maijā pl. 16.00 DV namā Ziemeļlatvijas armijas 65 gadu atcere.

27. maijā no pl. 13—17 — vanadžu kopas rīkotā latviešu pēcpusdiena, sakarā ar Daudzkultūru festivālu, Daudzkultūru Centrā, 185 Bunting.

27. maijā pl. 17.30 Latviešu Centrā Latvijas aviācijas pulka 65 g. dibināšanas atcere.

3. novembrī komponista Jāņa Kalniņa jubilejas koncerts Toronto. Apvienotie koŗi.

TORONTO
LATVIEŠU KONCERTAPVIENĪBAS
26. SEZONAS KONCERTI

22. oktobrī, pirmdien, vijolnieks Gunārs Larsens no Šveices.

27. novembrī, otrdien, vijolniece Ieva Graubiņa no Anglijas.

1985. gadā

25. februārī, pirmdien, baritons Pauls Berkolds no ASV.

9. aprīlī, otrdien, mecosoprāns Ileāna Pētersone no Zviedrijas.

Visi koncerti notiks Town Hall pl.20.00

KIČENERA-VATERLŪ

12. maijā pl. 19 Philip Room, Birgemann Park, Ceriņu balle (sk. slud. Nr. 16).

SIDRABENE

26. maijā pl. 19 sezonas atklāšanas sarīkojums. Priekšnesumi un deja.

BĒRZAINE

16. jūnijā Jāņu ielīgošana Bērzainē.

SAULAINĒ

23. jūnijā Jāņu sarīkojums.

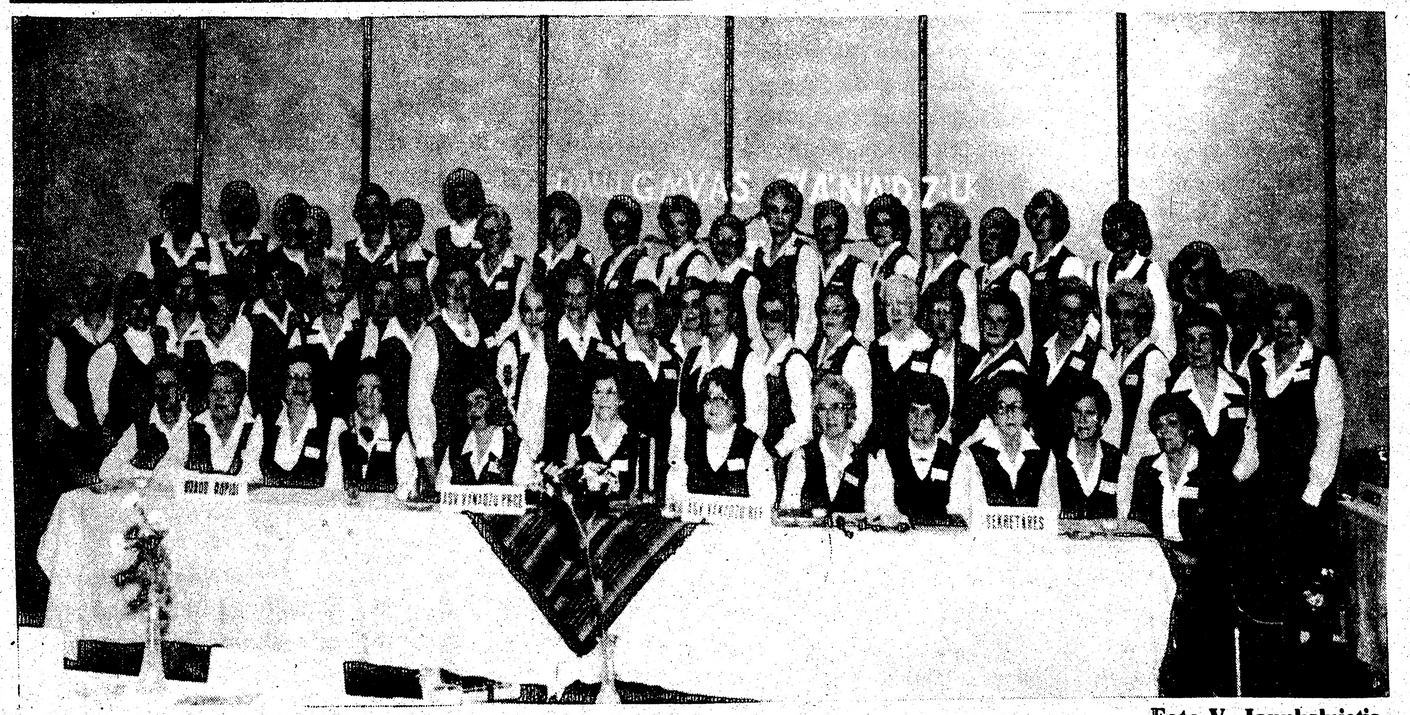

ASV vanadžu 30. salidojuma dalībnieces. Foto V. Jaunkalnietis.

RAIBĀ NEDĒĻA

Ronalds un Nansija pie slavenā Ķīnas mūŗa.

RĒGENA PRETINIEKS BŪS MONDĒLS

Prezidents Rēgens jau atgriezies Vašingtonā, un viņa neseno diplomātisko misiju uz Pekingu amerikāņu prese visumā novērtējusi pozitīvi. Ja Rēgena popularitāte tagad sešus mēnešus pirms nākamajām prezidenta vēlēšanām ir atkal sasniegusi nepiedzīvoti augstu pakāpi, tad neapšaubāmi sava loma te ir arī Rēgena tikšanās ar pāvestu Jāni Paulu Alaskā. Amerikāņu katoļu vēlētājiem imponē tas, ka dziļi reliģiozais protestantu prezidents Ferbenksā gaidīja 30 stundas uz Svētā tēva ierašanos. Pāvesta un prezidenta sarunas ir patiesi bijušas izteikti draudzīgas, jo ir zināms, ka Rēgens uzskata pāvestu par lielāko morālo un arī politisko autoritāti pasaulē. Pēc īsas atpūtas Rēgenam būs atkal jākāpj ar abām kājām Centrālamerikas sarežģītajā mīnu laukā, un viņš nevarēs pamest savai ziņai arī draudīgos mākoņus, kas savelkas virs Lebanonas varbūtējas Sirijas un Izraēlas konfrontācijas rezultātā.

Pēc sabiedriskās domas pētīšanas institūtu vērtējuma Rēgena demokratu partijas pretkandidāts novembŗa vēlēšanās būs Valters Mondēls. Tagad Mondēls jau nodrošinājis sev divreiz lielāku delegātu atbalstītāju skaitu Sanfrancisko konferencē, nekā viņa sāncensis senātors Harts. Labākā gadījumā Harts var cerēt, ka Mondēls viņam piedāvā viceprezidenta amatu. Bet — no desmit amerikāņu vērtētājiem — septiņi ir pārliecināti, ka Rēgens bez grūtībām prezidenta vēlēšanās sakaus Mondēlu. Sabiedriskās domas pētīšanas institūti arī pagātnē ir maldījušies, un līdz vēlēšanu dienai vēl viss kas var notikt.

VEINBERGERS ATBILD BBC RAIDĪTĀJĀ

Amerikāņu aizsardzības ministrs Kaspars Veinbergers pagājušā nedēļā piedalījās neparastā radio raidījumā Londonā. Viņš atbildēja uz telefona jautājumiem no visas pasaules BBC raidītājā. Atzīmējams, ka uz daudziem eiropiešu jautājumiem Veinbergers norādīja, ka amerikāņu bruņoties spēki Eiropā paliks, un par šo spēku daļēju atvilkšanu nevar būt runas. Tāpat amerikāņi, respektējot NATO alianses partneŗu ieteikumus, stāvēs nomodā, lai novērstu jebkādas invāzijas briesmas Vecajam kontinentam.

ŠAMIRA GALVASSĀPES

Jūlija mēnesī Izraēlā notiek jaunas parlamenta vēlēšanas, un politiskie komentātori sagaida, ka līdz ar to būs beidzies tagadējā premjēra Šamira valdīšanas laiks. Nevien Lebanonas dēka, bet arī citas iekšpolitiskās pretišķības un, galvenā kārtā, ka katastrofālais saimnieciskais stāvoklis sagādā Šamiram lielas galvassāpes. Pēdējās dienās atklājies, ka arabu okupētās territorijās slepeni darbojas žīdu terroristu bandas. Viņi nesen mēģināja uzspridzināt vairākus autobusus ar arabu pasažieŗiem, un tagad pierādījies, ka šie teroristi nogalināja musulmaņu studentus uzbrukumā kādai augstākai arabu mācības iestādei. Valdība gan tagad ievadījusi stingru izmeklēšanu, bet lielāko pārsteigumu radījis tas, ka nelegālo teroristu vidū ir vairāki Šamira koalicijas partijas locekļi. Min arī bijušā aizsardzības ministra Šarona vārdu. Kaut arī ne tikai Apvienotās Nācijas, bet arī amerikāņi ir nepārtraukti aicinājuši pārtraukt okupēto palestīniešu territoriju kolonizēšanu, ministru prezidents Šamirs pagājušā nedēļā deklarēja, ka Izraēlas nostāja šajā jautājumā netiks grozīta.

DRAUD SIRIJAS UN IZRAĒLAS KONFRONTĀCIJA

Politisko notikumu attīstība Lebanonā var izraisīt daudz smagākas sekas, nekā to varēja iepriekš pieņemt. Reliģisko un politisko pretišķību, pilsoņu kaŗā novājinātās valsts glābšana no bojāejas atduŗas pret arvien jauniem šķēršļiem. Pagājušā nedēļā paredzētā miera demonstrācija Beirutā nevarēja notikt tādēļ, ka naidīgo milicijas spēku smagie ieroči atkal dragāja Lebanonas galvaspilsētas drupas. Bija daudz ievainoto un pāri par 20 nogalināto. Tomēr, neskatoties uz to, prezidents Gamajels vēl nav zaudējis cerību, un pēc Damaskas apmeklējuma apgalvo, ka lietas galu galā nokārtošoties labvēlīgi. Tas bija Sirijas prezidents Asads, kas ieteica Gamajelam par jaunās valdības galvu izraudzīt pazīstamo musulmaņu politiķi Rašidu Karami. Tagad Karami sastādīto visu politisko un reliģisko novirzienu koalicijas valdību daudzi uzskata par Lebanonas traģēdijas pēdējo krizi. Karami pēc ilgas tielēšanās beidzot izdevās valdībā iesaistīt abus musulmaņu opozicijas vadoņus — Beriju un Džumblatu.

Vai jaunajam ministru prezidentam Karami izdosies valdībā radīt paliekamu līdzsvaru, lai apmierināti būtu kā musulmaņi, tā arī kristīgie lebanonieši, par to vēl daudzi šaubās. Nedrīkst aizmirst arī to, ka pilsoņu kaŗš lielākos vai mazākos apmēros plosās jau kopš Lebanonas dibināšanas. Sirija nespēj aizmirst savu vēsturisko lomu šajpā telpā, un no otras puses Izraēla droši vien neuzticas musulmaņu politiķiem, jo tā gadiem ilgi atbalstīja kristīgo falangistu partiju. Tagad Sirijas prezidents Asads vaino Izraēlu un Karami labo nodomu izjaukšanā. Sirija jau piedraudējusi sūtīt savus bruņotos spēkus Beirutas telpā, ja Izraēla vēl joprojām turpinās dzīt aizmugures intrigas. No otras puses, Izraēla atklāti deklarējusi, ka tā nekādā gadījumā nepieļaus Sirijas ekspansiju Lebanonā. Nav brīnums, ka piedzīvojuši diplomāti un stratēģi vairs neruna par varbūtēju Izraēlas un Sirijas militāru konfrontāciju, bet par neizbēgamu kollīziju, kas notiks agrāk vai vēlāk. Stāvokli vēl vairāk saražģī tas, ka Vašingtona ir Izraēlas sabiedrotā, un Sirijai par bruņoto spēku aizbildni uzmetusies Maskava.

Arafats un Žao Pekingā.

Pasaulei jau drīz būs aizmirsusies Libijas diplomātu terrora akcija Londonā. Britu policistes slepkava nesodīts paspēja atstāt Londonu. No Londonas izraidītos teroristus Libijas stiprais vīrs Kvadafi sagaidīja ar lielu godu un atklāti deklarēja, ka nevis viņš, bet briti esot pārkāpuši starptautiskās diplomātijas respektēšanas normas. Droši vien šis britu un libiešu konflikts pazudīs no pasaules preses slejām, bet tā pati pasaules prese ir tikpat kā noklusējusi militāri svarīgo patiesību, ka Pad. savienības gaisa spēki no Libijā iekārtotajiem aerodromiem seko amerikāņu flotes kustībām Vidusjūrā.

ARAFATA PANĀKUMI PEKINGĀ

Pekingā vēl tikko bija novākti prezidenta Rēgena apsveikumu plakāti, kad tur ieradās palestīniešu līderis Jasers Arafats. Ķīnas ministru prezidents Žao viņu sagaidīja ar tādu pašu godu, kā pirms dažām nedēļām saņēma Japānas ministru prezidentu Nakasoni. Pēc 19 lielgabalu šāviņiem un goda sardzes pieņemšanas Arafats tikās ar visiem augstākiem Ķīnas mandarīniem un Pekingu neatstāja tukšām rokām. PLO armijas apbruņošana un palestīniešu kaŗavīru apmācīšana ir tikai daļa no Žao Arafatam parādītās labvēlības. Te jāatzīmē, ka Pekingai vēl joprojām nav diplomātisku attiecību ar Jaruzalemi.

EL SALVADORA CEĻĀ UZ DEMOKRATIJU

Lai gan prezidenta vēlēšanu izšķirīgā gājiena galīgie rezultāti El Salvadorā vēl nav zināmi, visas zīmes liecina, ka uzvarētāji ir kristīgo demokratu partijas kandidāts Žozē Napoleons Duarte. Labā spārna kandidāts D'Aubisons gan pasludināja sevi par uzvarētāju, bet šo soli var piedēvēt tikai latiņu karstajām asinīm.

Ar Duartes ievēlēšanu El Salvadora būs soli tuvāk ar demokratisko valsts iekārtu. Tas reizē ir arī Rēgena panākums, jo D'Aubisona uzvaras gadījumā kongress būtu pretojies tālākai amerikāņu palīdzībai El Salvadorā.

Duarte uzvarētājs El Salvadorā.

DV sieviešu koŗa Zīle 12. maija pl. 19
sarīkojumam ieejas kartes visam vakaram un arī atsevišķi tikai koncertam dabūjamas pirms sākuma pie kases.

Afganistāņu nacionālie partizāņi.

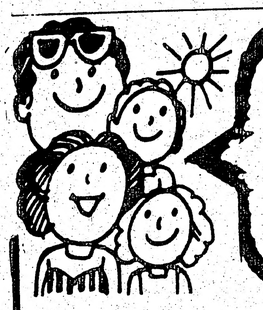

Grupu lidojumi uz
Dziesmu dienām
Minsterē 1984
AR Air Canada jeb Lufthansa

Cena Kanadas dol. 869, bērniem līdz 11 g. 549, plus 12.50 dol. nodoklis, turp un atpakaļ, ieskaitot busu uz Minsteri, apdrošināšanu u.c. Pērkot pirms 29. febr., 50 dol. lētāk.

Lidojumi: *27. jūlija vakarā*
28. jūlija vakarā.

Par svētkiem un naktsmājām zvanīt **Monikai Jonānei, tālr. (416) 536-5235.**

Par ekskursiju braucieniem zvanīt
Inesei Grodnis uz Avenue Rd. biroju.

HELLO WORLD TRAVEL LTD.

RICHMOND HILL	AVENUE RD. N.	UNION STATION
884-2122	789-5304	368-7451
10520 Yonge St. N.	1843 Avenue Rd.	65 Front St. West
Richmond Heights Plaza	(6 blks. North of Lawrence)	Arrivals Concourse

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

Latviešu kaŗavīru dziesmas ar notīm	$12.50
H. Biezais — Šķautnes — meditācijas	$12.00
A. Šilde — Pasaules revolūcijas vārdā	$19.00
L. Bārene — Atvasara, st.	$12.00
Ed. Tomāss — Pededze, Lubāns, Aiviekste	$ 5.50
A. Grīns — Varoņu grāmata	$ 5.50
Pirmie Tūkstoš vārdi, il. vārdn., ies.	$11.00
Dzīvā mašīna (no angļu valodas tulk.)	$11.00
V. Galēna — Vienmēr kāda zvaigzne aust	$14.50
Alb. Eglītis — Nesaules laika dziesmas	$17.50
J. Širmanis — Zilā kalna puisis, jaun.rom.	$10.00
K. Akmens — Asinsbalss, dz. un poēmas	$25.00
Andr. Eglitis — Gallows over Europe, poems	$ 8.50
T. Tomsons — Portrets, dz.	$12.00
E. Kreišmane — Es un pīlādžkoks, st.	$10.00
J. Soikāns — Mākslas kritikas un esejas	$32.00
T.L.B. — Paaudzes paaudzēm, rakstu krājums	$15.00
A. Arājs — Garīgs apskats, rakstu kr.	$ 7.00
Latvija Šodien 1983.	$12.00
J. Mednis — Lūdziet.	$ 2.50
M. Kalmane — Laikam līdzi, dz.	$12.00
Rūgtais Apenis Nr. 56.	$ 3.50
Teach Yourself Latvian.	$ 9.00
K. Ķezbers — Rumba, rom.	$12.50
T. Brence — Ik brīdi svētī sirds, dz.	12.50
A. Melnalksnis — Rotaļas	$ 6.75
Eg. Grīslis — Toreiz un tagad ticībā, esej.	$18.00
L. Ozolkalne — Pārnākšana	$ 9.00
K. Pētersons — Dieva meklētāji	$14.00
K. Arums — Ačgārnā māja, pasakas	$ 7.50
J. Veselis — Māras sauciens.	$15.00
E. Andersons — Latvijas bruņotie spēki	$38.00
Alma Bēne — Pērnā Zīle, dz.	$14.50
V. Mangulis — Latvia in the wars of the 20th C.	$26.25
O. Šmits — Žēlastības brīnumi	$ 4.00
A. Melliņš — Uz klusuma spieķa, dzej.	$12.00
K. Sidars — Aiz ezera balti bērzi, rom.	16.00

Piedāvā dāvanām: gleznas, rotas, keramiku, ādas un koka izstrādājumus, kā arī citas mantas.

DV GRĀMATNĪCA, 491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921 - 7121. Pasta sūtījumiem 10% piemaksa.

Darba laiks: no pirmd. — piektd. pl. 11—19.30 vak.
sestdienās pl. 9—13.00 dienā

DV GRĀMATNĪCAS NODAĻA-SALONS, 4 Credit Union Drive, Toronto, Ont. M4A 2N8, tālr. 757-1482.

Darba laiks: no otrdienas līdz piektdienai
no pl. 15.00—20.00
sestdienās no pl. 10.00—15.00
svētdienās no pl. 12.00—15.00

ZIEDI UN DĀVANAS

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)
466-1951 vai 466-1502
ZIEDI KATRĀ VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI
VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ
LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU DARBI
ĀDĀ, KOKĀ — KERAMIKA, AUDUMI
DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS
Māra Lūsis un Inta Tauriņš

Ja domājiet iegādāties jaunu māju vai pārdot esošo, būšu priecīga Jums pakalpot.

A.E. LePAGE (ONTARIO) LTD REALTOR

Maria Tiltins, B.A., B.Ed.
1566 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A4
Birojā: (416) 537-3431
Mājās: (416) 536-3702

Dāmu un kungu DRĒBNIEKI
šuj apģērbus pēc mēra un gaumes
Runā vāciski

Old Mill Tailors

Rudi H. Schneider
7 Riverview Gardens — **769-9535**
PIE BLOOR, VIENU BLOKU RIETUMOS NO JANE

Ratas Optical
Igauņu uzņēmums.
219 Danforth Ave, Toronto, Ont. M4K 1N2
465-6251

Atvērts pirmd. - piektd. 10—18
sestdienās 10—15

- **Gatavojam pēc acu ārsta paraksta brilles un visāda veida kontakta lēcas.**
- **Rāmji lielā izvēlē.**
- **Izkārtojam acu pārbaudes.**
- **Latviešiem 10% atlaide, ieskaitot brilles uz Latviju.**

GRUPU LIDOJUMI UZ
DZIESMU DIENĀM MINSTERĒ
1984.G.
Pavadonis prof. Dr. Gunars Šubiņš
NR. 1 — 29. JŪL. — 6. AUG. $1190.00 (US $975.00)
NR. 2 — 29. JŪL. — 12. AUG. $1330.00 (US $1090.00)
Ieskaitīts lidojums turp un atpakaļ, viesnīca un brokastis, visi transferi u.c.
* Iespējama atgriešanās arī vēlāk — bez piemaksas
* Pieejamas daudzas Eiropas tūres, Oberammergauas spēles, Euralpases un Studentu pases.
Rezervācijas jau pieņem
ATLAS TRAVEL SERVICE
103 RONCESVALLES AVE, TORONTO, ONT. M6R 2K9
Tel.: (416) 531-3519
Runājam latviski

Latviešu izcelsmes slavenības

Ievērojamam Holivudas filmu zvaigžņu advokātam Marvinam Mičelsonam (Marvin Mitchelson) tēvs bijis rīdzinieks, kā to raksta vācu laikraksts Bild am Sonntag 11. marta numurā, pievienojot rakstam vēl divu lapu krāsu uzņēmumus. Tēvs gan uzvārdu rakstījis bez „t", tas pārmainīts Amerikā, lai labāk skanētu. Viņa māte nāk no Krievijas, tēvs ar viņu iepazinies Dancigā.

Mičelsons ir ievērojams ar savām šķiršanās lietu prāvām. Prāva pret televīzijas zvaigzni Lī Marvinu ilga desmit gadu. Viņa nelaulātā partnere Mičele Traiola gan nesaņēma prasītos miljonus, bet tiesā nodibināja principu, ka arī nelaulātiem jāmaksā alimenti. Kādam arabu šeicham piesprieda maksāt 82 miljonus, bet kādam arabu ieroču tirgotājam pat 150 miljonus dol. Advokāts Mičelsons gan prasa par pirmo aprunāšanos 250 dol. stundā. Viņš dzīvo greznā villā Sunset bulvārī Beverlī Hils apkaimē.

Slavenā advokāta tēvs no strādnieka izveidojies par būvuzņēmēju, bet viņš pats kā tieslietu students pelnījies, izsniedzot tiesas sūdzību pavēles. Tagad viņš tiesā aizstāvējis daudzu kino un televīzijas zvaigžņu intereses ar neparasti labiem panākumiem.

Otrs ievērojams cilvēks ar latviešu senčiem ir Badijs Ebsens (Buddy Ebsen), kas tēloja detektīvu Barnabiju Džonesu līdzīga nosaukuma televīzijas raidījumā. Viņš teicis kādam Indianapoles latviešu pārim, kad tie apmeklējuši Holivudu: „Es arī esmu latviešu un dāņu izcelsmes."

Vk.

SUMMIT ROOFING
atkal strādā un
par jauniem jumtiem gādā.
Īpašn. JĀNIS UDROVSKIS
ar 17 gadu darba pieredzi.
14 Carluke Cres., Suite 603, Willowdale, Ont. M2L 2H8, tel. 221-8456, vakaros 421-4330.

Izdaru krāsošanas darbus
Nocenošana par brīvu.
Zvanīt no pl. 10—23, tālr. 924-7095.

Kārļa Suntaža būvdarbi,
Metro lic. B 2494.
Būvē jaunas mājas un vasarnīcas. Izdara pārbūves, remontus, krāsošanas un mūrēšanas darbus. Sagādā atļaujas.
Zvanīt 751-6829.

GUNARS CONSTRUCTION
izdara visāda veida **pārbūvju un piebūvju darbus,** ieskaitot **plumbing un elektrību.**
Lūdz zvanīt **889-5076.**

Mūsu mīļā tante Paula

Paulīne Kristīne Greble,
dzimusi Kepke

dzimusi 1904. gada 15. janvārī Rīgā,
no mums šķīrusies 1984. gada 25. aprīlī
St. Catharines, Ontario, Kanadā

Bet, kad vakaram neataust rīts,
Mūžības cēliens kad iezvanīts —
Dvēsele brīvota mūžībā iet,
Mūžības saule tai nenoriet.
(B. Senkēviča)

Mēs viņu vienmēr atcerēsimies,
Mērija, Mečs un Ingrīda Mukāni

Mūsu draudzes valdes sekretāre

Paulīne Kristīne Greble

dzimusi 1904. gada 15. janvārī,
atstāja savu darbu 1984. gada 25. aprīlī
un pievienojās mūžības draudzei.

Viņu vienmēr mīļā piemiņā paturēs
St. Catharines ev. lut. draudze

Mūžībā aizsaukta

Paulīne Greble

dzimusi 1904. gada 25. janvārī Latvijā,
mirusi 1984. gada 25. aprīlī St. Catharines.

Aizdedz sveci klusu,
Ļauj, lai liesma plīvo,
Ļauj, lai gaisma vieno,
Mirušo un dzīvo.
(V. Mora)

Viņu mīlestībā piemin
St. Catharines vanagi un vanadzes

Mūžībā aizgājusi mūsu mīļā

Erna Marija Michelsons,
dzimusi Dzērve,

dzimusi 1898. gada 5. decembrī Liepājā,
mirusi 1984. gada 4. maijā Toronto.

Izzuda spēki,
Izgaisa — domas,
Apklusa sirds.

Viņu mīlestībā paturēs
dēli Boriss un Egons ar ģimenēm,
Lilita un Zigurds Vaļuki.

BAZNĪCU ZIŅAS

TORONTO

SV. JĀŅA DRAUDZE

Draudzes kanceleja atvērta otrdienās, trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 līdz 17, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

20. maijā pl. 11 dievkalpojums. Māc. A. Celms.

27. maijā pl. 11 draudzes jauniešu iesvētes dievkalpojums ar dievgaldu. Piedalās archibīskaps A. Lūsis, māc. J. Cālītis un teol. stud. Aldis Elberts.

SV. ANDREJA DRAUDZE

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-8403, 8 Rolland Rd., Toronto, Ont. M4G 1V5. Māc. J. Cālīša runas stundu laiks kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10—12 un no 18—19. Citā laikā, iepriekš sazinoties.

13. maijā pl. 11 Čimenes dienas dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma Čimenes dienas sarīkojums.

20. maijā pl. 11 draudzes jauniešu iesvēte, dievgalds, koris.

27. maijā pl. 11 dievkalpojums.

AUSTRUMU DRAUDZE

Māc. A. Celms: 47 Lord Roberts Drive, Scarborough, Ont., MIK 3W1, tālrunis 267-3507. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Ave.

13. maijā pl. 13 Čimenes dienas dievkalpojums.

20. maijā pl. 13.00 dievkalpojums.

27. maijā pl. 11.00 dievkalpojums Tālavā.

3. jūnijā pl. 13.30 draudzes jauniešu iesvētes dievkalpojums ar dievgaldu. Solists Viesturs Brants.

10. jūnijā pl. 13.00 Vasarsvētku dievkalpojums.

BAPTISTU DRAUDZE

Māc. A. Arājs, 9 Kingsbridge Court, Apt. 402, Willowdale, Ont. M2R 1L6, tālr. 638-3822. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr.dievnamā.

Toronto latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 16 Walmer Rd. baptistu draudzes dievnamā.

Lūgšanas sanāksmes notiek katru trešdienu pl. 19.30.

GAISMAS TELEFONS — ticības stiprināšanai 635-8582 atkal atjaunots un darbojas 24 stundas. Programmas latviešu valodā, maina 2 reizes nedēļā.

KATOĻU DRAUDZE

Prāvests Dr. B. Kokins, 67 Curzon St., Apt. 315, Toronto, Ontario, M4M 3J3, tālrunis (416) 466-7037. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College St. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā, pl. 13.00.

HAMILTONAS DRAUDZE

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālrunis 385-9838. Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19—21. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

13. maijā pl. 10 dievkalpojums angļu valodā kopā ar igauņu draudzi; pl. 11 Čimenes dienas dievkalpojums; pl. 12 Svētdienas skolas noslēgums.

20. maijā pl. 11 jauniešu iesvēte ar dievgaldu; spred. māc. Vilis Vārsbergs, koris, dziesmu lapiņas.

27. maijā pl. 16 draudzes dievkalpojums; pl. 17 draudzes ārkārtas pilnsapulce.

3. jūnijā pl. 11 draudzes dievkalpojums.

BRAMPTONAS DRAUDZE

Bramptonas latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi notiek Grace United Church dievnamā: 156 Main Street, North Brampton, Ont. Māc. A. Briedis, 44 Marrylin Cr., Toronto, Ont. M4B 3C6, tālr. 757-2739.

13. maijā, Čimenes dienā, pl. 13.30 dievkalpojums Grace United baznīcā.

MONTREALAS DRAUDZES

Prāv. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal, P.Q. H4B 2G6. Tālr. 489-3224. Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcell Ave.

13. maijā, Čimenes dienā, pl. 11 draudzes namā svētbrīdis un reliģisku pārrunu stunda.

19. maijā pl. 19 iesvētes mācību noslēguma dievkalpojums.

20. maijā pl. 13.30 Rosedale baznīcā (iesvētību) dievkalpojums ar dievgaldu.

OTAVAS DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latv. ev. lut. Miera draudze Sv. Pēteŗa lut. baznīcā, 400 Sparks St.

13. maijā pl. 14 Čimenes dienas dievkalpojums Pēteŗa baznīcā. Piedalās bērni. Dziesmu lapiņas.

20. maijā pl. 14 dievkalpojums ar jauniešu iesvētīšanu Pēteŗa baznīcā. Dievgalds, dziesmu lapiņas.

27. maijā dievkalpojuma nebūs.

3. jūnijā pl. 14 dievkalpojums Pēteŗa baznīcā.

10. jūnijā pl. 14 Vasarsvētku dievkalpojums ar dievgaldu Pēteŗa baznīcā.

17. jūnijā pl. 14 Tautas sēru dienas dievkalpojums Pēteŗa baznīcā.

LATVIEŠU MISIJAS RADIO RAIDĪJUMS
„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"
nepārtraukti
30 gadu gājumā
katru svētdienas rītu no
pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM
no Niagaras WHLD raidītāja
Vadītājs A. Laksmanis
106 Dorset Rd., Scarboro,
Ont., tālr. 261-4218
Latviešu misijas

KLAUSIETIES „LABĀS ZIŅAS" RAIDĪJUMU
uz īsajiem viļņiem 6155 KHZ
49 metr. band
Sestdienās plkst. 10.30 vakarā
Vadītājs Dāvids Miķelsons,
60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont.
M9V 2B4
tālr. 749-0832

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

Global TV 6. un 22. stac.
100 Huntley St., Toronto,
no pirmd. — piektd. pl. 9.30 no rīta, sestd. pl. 10 no rīta. Bufalo TV stac. 29, 700 Club, ik dienas pl. 11.30 no rīta un pl. 9.30 vakaros.
Radio FM CBN 107.1
24 stundas. Tel. 889-3126.

Nožēlojiet savus grēkus un atgriezieties, lai jūsu grēki tiek izdeldēti (Ap. d. 3:19).
Bezmaksas kristīgu literātūru un kasetes ar garīgu dziesmu ierakstiem jūs varat saņemt, rakstot māc. J. Šmitam, Box 465, Surrey, B.C. V3T 5B7.

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmdienas — trešdienai, iesk.,no pl. 14 — 22,
ceturtd. no pl. 14 — 24,
piektd., sestd. no pl. 12 — 24,
svētdienās slēgts.

VALUDE
JEWELLERY LTD.
Zeltkaļi
ALDONA KORMS un
TĀLIS KIVLENIEKS B.Sc. G.J.
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125
College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

Fotografisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.
(416) 863-1166
BENJAMIN FILM LABORATORIES LTD.
287 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2
We believe every picture counts

Lielākais latviešu veikals Toronto
BROADVIEW DELICATESSEN
141 Danforth Ave, tel. (416) 465-9905
un
POKO'S MEAT
376 College Str. (tuvu pie Bathurst), Toronto, Ont.
tel. (416) 922-1300
Piedāvā:
- lielā izvēlē eiropiešu gaumē gatavotus gaļas izstrādājumus,
- žāvētus tītarus, zivis,
- pašu ceptu rupjmaizi, pīrāgus, ķimeņmaizītes, smalkmaizītes, jubileju kliņģerus u.c. gardumus.
- klāj viesību galdus.

Īpašnieki Ausma un Jānis Miķelsoni

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS —
Speciālizējies kontaktlenžu nozarē.
Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.
1586 Bloor St. W., Toronto.
Tel. 535-6252.

Humphrey Funeral Home
A. W. Miles Chapel
1403 Bayview Avenue, Toronto
(at Davisville)

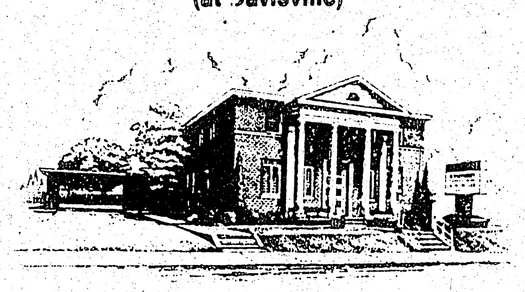

Toronto centrā vislabāk situētais bēru nams — tuvu Sv. Jāņa, Sv. Andreja un Sv. Barnabas baznīcām. Smalkjutīgi pakalpojumi latviešu ģimenēm katrā laikā. Bēru namu vada Humphrey ģimene jau trešā un ceturtā paaudzē.
487-4523

Ērgļu ligzdas medus
30 Dewson St.
Toronto, Ont.
Telefons 534-0563
S. Vasarājs
EAGLE'S NEST

R. S. KANE Ltd.
APBEDĪŠANAS BIROJS
4812 Yonge Street
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale, Ont.
221—1159

Vecākais latviešu puķu veikals
Viesus
ZIEDI KATRAM GADĪJUMAM
Pasūtinājumus pieņem arī no ārzemēm un uz ārzemēm.
231 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO.
Tel. darbā 534-4645, pēc darba 533-4037.
A. PUTNIŅŠ

Alcan Building Products Authorized Dealer
Māju īpašnieki!
ietaupait ar ALCAN SIDING
Sazinaities ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem gatavo un ierīko
- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGUS
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
Īpašnieks Arturs Mūre
Soffit Fascia Rainware
2229 Dundas St. W., Toronto, M6R 1X6 534-2864

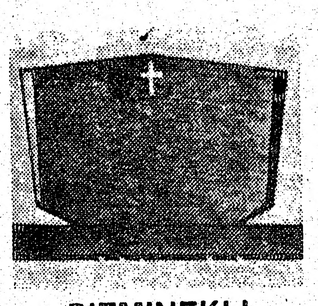

PIEMINEKĻI
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets
Īgauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto
M4S 1Z9
Starp Eglinton un Davisville

DOWNTOWN WOOLS, ARTS & CRAFTS
Īpašn. Elza Avots
137 Yonge St. — Shopping Mall,
(Ieeja no 74 Victoria St. Arcade Bldg.)
Lielā izvēlē dažādu rokdarbu materiāli.
Padomi rokdarbu jautājumos.
Tel.: 368-5011

Latviešu nams Toronto
IZĪRĒ LABI VĒSINĀTAS TELPAS
SARĪKOJUMIEM UN VIESĪBĀM
Pēc vēlēšanās nama dāmu komiteja rīko
GODĪBU GALDUS
491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5
Tel. 922-2931

Atri, glīti un lēti
iespiežam
dažādus ielūgumus
Tel. 466-1514

Murray E. Newbigging
BĒRU MĀJA
- Izjusti personīgi pakalpojumi
- Pastāvīga kapella

M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., pie Eglinton Ave.
Auto novietošana. Tel. 489-8811, 489-8002

Anšlavs Eglītis

Oskari 1983.g. filmām

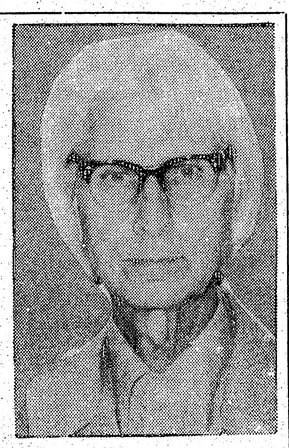

Ne pārāk sen ASV pastāvēja tikai trīs vērā ņemamas filmu godalgas — Holivudas filmu akadēmijas Oskari, Ārzemju žurnālistu apvienības Zelta globi un Ņujorkas kritiķu godalga. Kad sakarā ar televīzijas pārraidījumiem izrādījās, ka šīs godalgu svinības kļūst arvien populārākas un arī ienesīgākas (sludinājumu dēļ), līdzīgu sarīkojumu saradās vesela rinda — Emmijas, Grammijas, Toniji, Tautas izvēle, Jūsu izvēle u.c. Sarīkojumu saradās tik daudz, ka tautas noskaņas pētītāji, kuŗi darbojas pie katras lielākas filmu vai televīzijas studijas, ar visām balsīm pareģoja godalgošanas svinībām drīzu norietu.

Pareģojums nepiepildījās. Izrādījās, ka amerikāņiem godalgošanas procedūras patīk un tās pulcina arvien vairāk skatītāju. Oskaru izrāde joprojām ir neapstrīdami ievērojamākā un ieguvusi plašu popularitāti arī ārzemēs. Ja pagājušajā gadā to noskatījās ap *300 milj.* ziņkārīgo, tad šogad skatītāju kopskaitu lēš jau uz 500 milj. Arī uz vietas, Losandželosā, pie izrāžu nama Mūzikas centrā pulcējas arvien vairāk skatītāju, šogad jau daudzi tūkstoši. Svinību dalībnieku piebraukšana un soļošana cauri ziņkārīgo drūzmai ir jau izrāde pati par sevi.

Viesus apsveica un intervēja vesela rinda televīzijas ziņotāju, to starpā prezidenta Rēgena dēls Rons Rēgens, jun., kas atmetis dejošanu un pievērsies televīzijas žurnālistikai — iedams tēva pēdās, kas jaunībā darbojās par radio ziņotāju.

Par gada izcilāko filmu atzina Terms of Endearment, kuŗai bez tam vēl piešķīra četrus Oskarus visai svarīgās katēgorijās — par režiju un pielāgoto scenāriju Džemsam L. Brukam (Brooks), par izcilākiem sniegumiem galvenajā lomā Širlijai Meklēnai (Maclaine) un palīglomā Džekam Nikolsonam (Nicholson).

Filma vēstī par ikdienas norisēm vidusmēra pilsoņu ģimenē, par mātes atraitnes vientulības problēmām, par meitas izprecināšanu, mazbērniem, meitas laulības problēmām. Dažbrīd tēlotie notikumi šķiet jau pārāk ikdienišķi un necili, bet Akadēmija arī senāk nereti izraudzījusi un godalgojusi līdzīga satura izrādes.

Scenārijs veidots, lietpratīgi sakabinot pārbaudītas, skatītājiem ērti saprotamas un uzņemamas klišejas. Tā ir komēdija, kas gluži negaidot pārvēršas traģēdijā, jaunajai sievai pēkšņi saslimstot un nomirstot. Arī tas ir iecienīts paņēmiens piešķirt izrādei — „dziļdomību".

Aktieŗu tēlojums ir izcils, pat virtuozs. Meklēne un Nikolsons nodemonstrē savus jau daudz cildinātos paņēmienus, tomēr nepievienojot tiem nekā jauna. Meklēna savā 26 gadus ilgajā karjērā četras reizes kandidējusi uz Oskaru. Iespējams, ka tas arī noteica balsotāju simpatijas un nevērību pret anglietes Džulijas Valteres (Walters) visai oriģinālo sniegumu filmā Educating Rita.

Netrūka iebildumu arī pret režisora Bruka lietpratīgo, bet — ikdienišķo sniegumu. Ap izrādes namu maršēja demonstranti ar plakātiem, pārmezdami Akadēmijai, ka tā aizmirsusi nominēt režisoru P. Kaufmani, kas darināja tehniski sarežģīto vēstījumu par ASV astronautiem, „The Right Stuff" un Brabru Streizandi, kas vadīja režiju un tēloja galveno lomu visai īpatnējā filmā Yentl. Bija pat plakāti ar saukļiem, ka Akadēmija vēršas pret sievietēm, sevišķi pret sievietēm-režisorēm.

Roberts Ruvals (Duvall) saņēma Oskaru par galveno lomu filmā Tender Mercies, kuŗā viņš tēlo paklīdušu, nodzērušos „tautas dziedoni", kas cīnās, lai atgūtu zaudēto prestižu un atsāktu dziedoņa karjēru. Duvala daudzo lomu virknē šis tēlojums paveŗ viņa talanta jaunu šķautni.

Oskaru par palīglomas tēlojumu sievietēm vairums komentātoru pareģoja dziedonei Šerai (Cher) par veiksmīgo sniegumu filmā Silkwood. Balvu tomēr saņēma Linda Hanta (Hunt), kas filmā The Year of Living Dangerously ar neparastu veiksmi un izteiksmi tēloja — vīrieti, pundurīga auguma malajieti, preses fotografu. Šo lomu viņa saņēma nejaušības dēļ, jo lomai paredzētais tēlotājs pēkšņi saslima, un neviens cits aktieris negadījās.

Zviedru režisors Ingmars Bergmans saņēma jau trešo Oskaru par gada izcilāko ārzemju filmu, šoreiz par Fanny and Alexander, kur tēlota pārtikušu pilsoņu sadzīve Zviedrijā ap gadsimtu maiņu, saistot fābulu ap divu bērnu, brāļa un māsas, likteņiem. Bez tam filma saņēma vēl Oskarus par tērpiem, dekorācijām un Svena Nikvista (Nykvist) fotografiju (viņš fotografējis 22 Bergmaņa filmas).

Izrāde teicami visos sīkumos notēlo laikmetu un vidi, taču Bergmans nebija meklējis nekā jauna, apmierinādamies ar savu parasto rutīnu — mazām „piedauzībām" un erotiskiem izlēcieniem, kas mūsu laikos vairs nepavisam nepārsteidz, liekot tikai sērīgi pasmaidīt. Bet Ingmars Bergmans arvien bijis Holivudas Akadēmijas favorīts, un viņa apbalvošanā, liekas, liela nozīme bijusi — inercei.

Ar lielām pretenzijām un cerībām par 40 milj. dolariem darinātā astronautu filma The Right Stuff arī ieguva četrus Oskarus, bet samērā nesvarīgās katēgorijās — par Billa Konti (Conti) mūziku, tehnisko skaņu, skaņu efektiem un par filmas redakciju (pieci redaktori!)

Kaut arī daudz reklāmēta, filma sagādājusi darinātājiem smagus zaudējumus, jo līdz šim nopelnījusi tikko 20 milj. Toties fantastiskā „telpas opera" — Zvaigžņu kaŗu trešā daļa The Return of Jedi, kas saņēma tikai vienu Oskaru par speciālajiem efektiem, savākusi gada laikā 240 milj. dol. Tas norāda, ka skatītājiem reāli dokumentētie astronautu lidojumi, salīdzinot ar telpas fantazijām, liekas pelēki un garlaicīgi. Barbras Streizandes Yentl, kam sevišķi spoži panākumi Eiropā, izpelnījās tikai vienu Oskaru — par Mišela Legranda (Legrand) dziesmu virkni.

Par gada labāko filmu dziesmu atzina Džordžio Morodera (Moroder) dziesmu What a Feeling no filmas Flashdance. Vēl izdalīja pusduci Oskaru dažādās dokumentār- un īsfilmu katēgorijās, bet J. Heršolts (Hersholt) G.R. Sojera (Sawyer) godalgas un īpašu goda balvu piešķīra filmu rūpniecības senioriem un pioniešiem M.J. Frankovičam, Halam Ročam (Roach) un Džonam G. Freinam (Frayne).

Atelpu sniedza godalgojamo dziesmu inscenējumi, papildināti ar kori un dejotāju bariem, kas šoreiz tomēr nelikās tik veiksmīgi kā citkārt. Melnās dziedātājas Dženifera Holideja (Hollyday) un Donna Sommere (Sommers) pārlieku guldzinādamas, izlocīdamas savas balsis, pagalam samocīja Yentla dziesmas, kuŗas Barbra Streizande pati dzied ļoti vienkārši un dzidri. Ļaunākais, kas pagarināja izrādi gandrīz par veselu stundu, bija apbalvoto garās un neatjautīgās pateicības runas, kuŗās tagad pieņemts pieminēt gandrīz vai visus kino darbiniekus, ar kuŗiem apbalvotais nācis sakarā, un jo sevišķi pateikties vecākiem, sievai un bērniem par atbalstu!

Nelīdz ne ironija, nedz amatu personu lūgumi ieturēt pateicības mēru. Bet arī galvenais ceremoniju meistars Džonijs Karsons (Carson) nelikās īsti formā, kaisīdams jokus par savu šķiršanās un mantas dalīšanas prāvu, it kā visiem 500 miljoniem klausītāju būtu jāinteresējas par viņa personiskām nepatikšanām.

Adelaidē pagājušā gada 2. jūlijā gredzenus mijuši Astra Matisone un Vilnis Vilciņš. Pasta piegādes jaunināju mu rezultātā kāzu uzņēmums atradies ceļā gandrīz vienu gadu. Sava daļa atzinības par to pienākas arī Kanadas pasta direktoram M. Vorenam.— Laikraksts uz Austrāliju tagad ceļo tik ātri, ka radušās aizdomas, vai pasta maisus netransportē ar trīsmastu buŗu kuģiem.

PREZIDENTA DR. K. ULMAŅA PIEMINEKĻA CELŠANAI VĒL ZIEDOJUŠI DOLAROS:

343 — DVF Doncaster — Anglija —
175.25 — Ed. Līcis — Anglija —
110 — Jānis un Broņa Šmiti;
100 — Maximil. Grietens, A. Redlichs (otrreiz), K. un P. Gadigi, Latv. Kaŗa Inv. Apv. Kanadā, Roberts Liepiņš, Sv. Jāņa ev. lut. Latviešu draudze, Latviešu Nama dāmu komiteja;
50 — J. un B. Miškini, J.A. Birzgalis, Alberts Pūpols, Tatjana un Rūdolfs Klaviņi (otrreiz), Alf. Banga, Jūlijs Smeķis, Jānis Veckers (otrreiz), Toronto Latv. Biedrība, DV Kesvikas nod., B. un E. Skujiņi;
25 — Al Budrevics (otrreiz), Valters un Silvija Rūtenbergi, A.M. Šteins (otrreiz), Kalamazū Area Latvian Ass. Inc., Arturs Norietis, Pēteris Austriņš, P.E. Bukans, Kārlis Krastiņš, J. Ģirupnieks, Alberts Princis, Kārlis Kļaviņš (otrreiz), O. Placenis, R. Britals;
21.50 — A. Aizkalns Ņ.L.P.B.;
20 — A. Sūdars, Edgars un Rasma Elferti, Ž. Bukovskis, Jānis Ozoliņš, Pēteris Ratnieks (otrreiz), Roberts Līdums, Milda un Rūdolfs Bucus, Ilze Schwartz, Mirdza Boreiko, V. Miklaševics, Francis Murans, Jānis Slempers, Emils Dumpis, A. Straubergs, Silvija un Alfreds Trautmaņi, Aija un Francis Pakulis, Berta Bush, V. Freimanis, Natalija Tannis;
15 — Paulis un Austra Ritumi, Helmuts Brauķis, J. Berķis;
10 — Visvaldis Rumpeteris, Emilija Kalniņa, Al. Dzirne, Verners Rutenbergs (sen.), A.C. Line (otrreiz), K. Steinbergs, A. Vīksne, J. Tute, A. Augulis, An Ancāns, V. Zvirgzdiņš, Vija un Atis Markovi, Jānis Grundsbergs, Viktors Baštiks, Albins un Helga Dravnieki, V. Vanaģelis, Kanadas Latviešu Skautu Jenda, A. Blusanovics, F. Krūmiņš, Roberts Zuika, Edgars Pētersons, Berta Mainis, A. Grabažs, Milda un Imants Vijums, Evalds un Alma Ķiliņš, V. Liepiņa-Bērziņa (Austrālija), K. Skuja, P. Zaretoks, Krists Steinbergs, A. Mundeciems.

Pateicībā ziedotājiem un gaidot atsaucīgas sirdis ar devīgām rokām.

Naudas pārvedumi rakstāmi uz „K. Ulmaņa Piemiņas komiteja" vārda un sūtāmi komitejas kasierim N. Brasliņam, 92 Barrington Ave., Toronto, Ont. M4C 4Z1.

N. Brastiņš.

SAVIENOTĀS VALSTIS

ŅUJORKA

● Jauniešu iesvētē Ņujorkas draudzes Jonkeru baznīcā 29. aprīlī iesvētīja astoņus jauniešus: Daigu Dravnieci, Ainu Laķi, Ritu Pilanderi, Sandru Zeidenbergu, Dāvi Kaņepu, Richardu Skulti, Jāni Stotu un Ēriku Zāmuru. Iesvētes dievkalpojumā spredikoja viesis māc. Ed. Putniņš no Kalifornijas. Piedalījās visi trīs Ņujorkas mācītāji. Ņujorkas latviešu koris kuplināja dievkalpojuma norisi.

● Mācītājas Laumas Zušēvicas atvadu dievkalpojums notiks Vasarsvētkos, 10. jūnijā Salas baznīcā, piedaloties visiem Ņujorkas mācītājiem. Māc. Zušēvica pēc četru gadu kalpošanas Ņujorkas draudzē pārceļas dzīvot uz Čikagu, kur viņas dzīvesbiedrs atradis izdevīgu darba piedāvājumu. Ņujorkā šinī svētdienā citu latviešu dievkalpojumu nebūs. Ir domāts par pāris autobusiem, kas nogādās uz Salas baznīcu tos draudzes locekļus, kam pašiem nav sava satiksmes līdzekļa.

● Ar 25. aprīli Jonkeru baznīcā atsāktas bībeles stundas, kur parasti ierodas pensionāri. Prāv. A. Ozols vada garīgo daļu. Pēc pirmās sanāksmes atcerējās trīs dzimšanas dienas ar cepumiem, klinģeri un kafiju. Bija ieradušies ap 40 dalībnieku. Pa ciešanu laiku bībeles stundas bija atvietotas ar ciešanu laika dievkalpojumiem darbdienu vakaros.

● Brīvmākslinieces arfistes Margas Milleres-Grasmanes sēru piemiņas brīdī 28. aprīlī Grīnvuda kapsētas krematorijā Bruklinā bija pulcējušies ņujorkieši, lai izvadītu urnu ar viņas pelniem. Svētbrīdi vadīja prāv. A. Ozols un māc. R. Zariņš. Piemiņas brīža dalībnieki ziedu vietā nodeva ziedojumu Ņujorkas skaņu mākslinieku kopai. Māksliniece mira 14. aprīļa rītā Sv. Pēterburgā, Floridā, kur pēdējā laikā bija viņas dzīves vieta. Te viņa aktīvi piedalījās sabiedriskā darbā. Māksliniece pēdējos divdesmit gados regulāri kuplināja dievkalpojumus Latviešu brāļu kapos Katskiļos un piedalījās daudzās mirušo izvadīšanās ar arfas solo gabaliem. Latvijā viņa bija arfiste Dailes teātrī un vēlāk spēlēja Nacionālās operas orķestrī.

● Baltiešu mākslas apvienības izstādi „Baltia" 28. aprīlī Ukraiņu institūtā Manjatenā atklāja Eleonora Šturma ar īsu ievadu. Izstādē piedalījās 30 mākslinieki ar 50 darbiem. Latviešus pārstāvēja 18 mākslinieki, lietuvieši ar 8 un igauņi ar 4 pārstāvjiem. Pie vīna glāzēm sekoja apmeklētāju un mākslinieku diskusijas. Šāda izstāde notiek jau septiņus gadus. Izstāde ilga līdz 6. maijam. Vk.

ČIKAGA

● Ar divu dienu starpību Čikagā miruši divi ģimenes locekļi, vīrs un sieva. 14. aprīlī pēkšņi mirusi Austra Strautiņa, dz. B.ūma, dzim. 1909. g. 7. novembrī Slokā, un 16. aprīlī miris viņas vīrs Mārtiņš Strautiņš, kas gan slimoja jau ilgāku laiku. Viņš dzimis 1896. g. 31. oktobrī, arī Slokā. Par viņiem aizlūgums notika 17. aprīļa vakarā. Sēru piemiņas brīdi vadīja māc. A. Liepkalns. Atvadu vārdus teica A. Gaiķis — Sv. Jāņa dr., I. Rungule — Sv. Jāņa dr. dāmu kom., A. Birkens — no Latviešu biedrības un nama, V. Riekstiņa — no Latv. biedr. dāmu kom., L. Ozoliņa no strēlnieku kopas, A. Bārda — no DV apv., I. Grigolate — no vanadžu kopas. Goda sardzē stāvēja vanadzes. 18. aprīlī māc. A. Liepkalns viņus izvadīja no bēru nama uz Mt. Olive kapsētu.

● Čikagā 14. martā pēkšņi 61 g. vecumā miris Čikagas Daugavas Vanagu apvienības biedrs Imants Kārkliņš. Dzimis 1922. gada 16. dec. Taurenes pagasta Kārkliņos četru bērnu lauksaimnieka ģimenē. Beidzis Bulduru dārzkopības skolu, strādājis Cēsīs dārzniecībā. 1943.g. iesaukts Leģionā. Cīnījies Volchovā, pie Opočkas un citur 15. divīzijā, smagi ievainots un zaudējis labo kāju. Pēc tam 1944. g. nosūtīts uz Vāciju Gūstā bija Selvikā, bēgļu gaitas vadījis Ambergas nometnē. 1951. g. iecelojis ASV, Teksasā, pēc tam pārcēlies uz Čikagu un strādājis dažādus darbus. Īpaši nodevies jau jaunībā iemīļotai daiļamatniecībai. Maz laikam Čikagā būs tādu māju, kur nebūtu kāds Kārkliņa gatavots tautisks šķīvis, svečturis, ģērbonis, standartiņš vai citi daiļdarbi. Sākuma gados viņš piedalījās ar saviem darbiem izstādēs un bija iecienīts. Saņēma arī apbalvojumus. Pēdējos 17 gadus viņš strādāja pie amerikāņiem par skulptoru.— Nelaiķi 17. martā no Gibbena bēru mājas izvadīja māc. Fr. Ciezadlo uz Sv. Adalberta kapiem. Atvadvārdus no DV apvienības teica A. Zaube. Par viņu sēro dzīvesbiedre, 4 dēli ar ģimenēm, 4 mazbērni, māte, 2 brāļi un māsa ar ģimenēm Latvijā un Čikagas vanagu saime.

● Čikagas Latviešu nama Vanagu mītnē 13. aprīlī Hugo Riekstiņš stāstīja par pastmarku vēsturi — rašanos un nozīmi. Interesanto priekšlasījumu H. Riekstiņš papildināja ar slīdītēm. Viņš parādīja arī vairākas senās aploksnes ar dažādiem zīmogiem. Nākotnē tiks parādītas arī mūsu naudas zīmes un monetas.

A. Z.

GRAND RAPIDI

● DV apvienības vanadžu priekšniece Olga Jansone Grand Rapidos paskaidro, ka vanadžu salidojuma ietvaros delegātēm bija iespēja nokalusīties referātu, ko sniedza prof. Ilga Švecha-Zemzare par tematu Depresijas iespaidi dažādos dzīves posmos — sestdien, 28. aprīlī. Nākošajā dienā Aleksis un Irēne Alunāni stāstīja un demonstrēja — Dzintari un rotas. Abi referāti notika Hilton Inn viesnīcā.

● Sasniegusi lielu vecumu, turpat 95 mūža gadus, 25. martā mūžības ceļinieku pulkam pievienojusies Anna Tālberga. Dzimusi Ērģēmes pagastā, Valkas apriņķī, kur sākušās skolas un darba gaitas un paiet Latvijas brīvības gadi. Bēgļu gaitās nokļuva Augsburgā. 1952.g. izceļo uz ASV un apmetas uz dzīvi pie meitas Grand Rapidos. Šeit Tālbergu mātes darbs galvenā kārtā izpaužas draudzē, dāmu komitejā un bērnu vasaras nometnē Mežvidos, kur tā ir galvenā cepēja un vārītāja. Tagad šīs darbīgās rokas apklusušas uz mūžu. Aizgājējai veltīts piemiņas dievkalpojums notika 27. marta vakarā Latviešu ev. lut. draudzes baznīcā, un to vadīja māc. J. Mednis. Bēres notika nākošajā dienā.

● Bladžeta slimnīcā 3. aprīlī miris 75 g.v. Kārlis Zembernieks. Dzimis Raudas pag., Ilūkstes apriņķī laukstrādnieka ģimenē.— Sākoties bēgļu gaitām, Zembernieku iedala latviešu bruņotajos spēkos, un karam beidzoties, viņš nokļūst Beļģijā. 1951.g. viņš iecelo ASV un apmetās Grand Rapidos. Draugu pulks tam nebija liels, jo maz rādījās latviešu sabiedrībā. Sav. valstīs viņam nebija neviena piederīgā, un par apbedīšanu rūpējās un bēru mielastu sarīkoja divas draugu ģimenes — Vītiņi un Miltiņi.

Detroitas Daugavas Vanagu apvienības bijušais priekšnieks Jānis Laimonis Eglis 4. aprīlī atskatījās uz 50 dzīves gadiem. Viņš dzimis Liepājā 1934. gadā, kur arī uzsāka skolas gaitas, un tās turpināja bēgļu laikā Vācijā angļu zonā. Pēc Vācijā pavadītajiem gadiem J. Eglis ar piederīgiem emigrē uz ASV un pēc ģimnazijas absolvēšanas Kalifornijā iesaistās ASV aviācijas spēkos. Pēc atvaļināšanas J. Eglis nobeidz San Jose valsts universitāti Kalifornijā, iegūstot B.S. gradu inženierzinātnēs un uzsāk darbu kā inženieris Lockheed lidmašīnu fabrikā Džordžijā, bet vēlāk pārnāk uz Detroitu. Jau no pirmajām dienām Detroitā J. Eglis piedalās sabiedriskā darbā: ir Sv. Pāvila draudzes padomes loceklis, Latviešu Apvienības sekretārs un vairākus gadus vada Daugavas Vanagu apvienību. 1981. gadā viņš atrod dzīvesbiedri Veroniku.

Liels bija draugu pulks no tuvienes un tālienes, kas sveica jubilāru goda dienā, un organizāciju pārstāvji pateicās par darbu un lielo atbalstu organizācijām un tautiešiem. S.I.G.

● Inž. mežkopis Jānis Ziediņš 9. aprīlī savās mājās Grand Rapidu apkaimē aizvadīja 85 mūža gadus. Dzimis Ļaudonas pagastā kā lauksaimnieka dēls, kur sācis arī izglītības gaitas. Piedalījies atbrīvošanas karā pret Bermontu un lieliniekiem. Kad ienaidnieks sakauts un padzīts, J. Ziediņš turpina mācības Priekuļu lauksaimniecības vidusskolā pie Cēsīm; Latvijas universitātē viņš studē mežkopību, iegūstot inženiera mežkopja grādu. Līdztekus studijām strādā Mežu departamentā. Dzīvojot Fišbachas nometnē, bijis nodarbināts pie amerikāņu armijas.z- 1950.g. iecelojis ASV, strādājis uz laukiem, vēlāk Grand Rapidos fabrikā. Kopā ar dzīvesbiedri Mirdzu izaudzinājuši meitu un divus dēlus. J. Ziediņa interese izpaudusies arī sabiedrisko pienākumu veikšanā. Ilgus gadus viņš darbojies latviešu ev. lut. draudzes padomē un dažādās biedrībās.

● Drīz pēc Vienības draudzes pievienošanās Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. lut. draudzei visai akūts kļuva jautājums par jaunas baznīcas celšanu šinī pilsētā. Sākotnēji valde un padome par jaunas baznīcas celšanu vai kādas lietotas iegādi izteicās pozitīvi, bet ierosinājums neguva nepieciešamo divu trešdaļu balsu skaitu ārkārtas sapulcē un tika noraidīts. Taču draudzes vadība izvirzīja šo lietu par jaunu un nolēma iegūt zemes gabalu apm. 3 1/2 akru lielumā. Tas atrodas pilsētas ziemeļaustrumu daļā. Draudzes rīcībā pašreiz varētu būt uzkrāts kapitāls ap 52.000 dol., tāpat no pārdotiem īpašumiem (Vienības dr. īpašuma u.c.) var paredzēt iegūt naudā ap 260.660 dol. Jaunā baznīca varētu izmaksāt ap 350.000 dol.

Jaunā baznīca plānota divos stāvos ar ieeju no ārpuses katrā stāvā. Ieeja baznīcas telpās paredzēta no plašas priekštelpas ar biroja telpām, kā arī ar kāpnēm uz lejas stāvu. Dievkalpojumu telpā paredzētas 300 vietas. Lejas telpā paredzēta plaša sabiedriskā zāle, telpas skolas vajadzībām, virtuve, noliktava un citas telpas.

● Grand Rapidu latviešu ev. lut. draudzes rīkotā bērnu vasaras nometne notiks no 8. jūlija līdz 21. jūlijam draudzes lauku īpašumā, Mežvidos. Ilggadīgā nometnes vadītāja māc. V. Fricsone šos pienākumus vairs nav uzņēmusies, tāpēc dalībnieki piesakāmi līdz 1. jūlijam māc. J. Mednim. Mežvidu pārvaldes rīkotais sczonas atklāšanas sarīkojums 20. maijā pl. 12 d. Svētbrīdis un Grand Rapidu latviešu koŗa dziesmas.

V. Z.

Bostonas 14. jūnija piemiņas komitejas un organizāciju pārstāvji. /. rindā no kr.: V. Valdheima, J. Ziediņš, V. Ule, A. Lambergs, O. Kutcers; 2.r.: O. Akmentiņš, J. Bībelnieks, L. Tomsons, A. Banga, L. Reiters un A. Treize.

Jaunie autori!

Jūsu sacerējumus lietpratīgi sagatavo publicēšanai.

- **Izvērtē**
- **Novērš valodas kļūdas**
- **Rediģē**
- **Sagatavo salikumu**
- **Iekārto manuskriptu iespiešanai**
- **Palīdz aprēķināt publicēšanas izmaksu vai sagādā izdevēju**

Kvalificēti lietpratēji romānu, atmiņu, dzeju grāmatām kā arī organizāciju periodiskiem izdevumiem.

Tuvāka informācija:

Latvian Publishing Consultants
38 Morningside Ave.
Toronto, Ontario
M6S 1C4 Canada

Stirniņu, dzirkstelīti
priecāšos redzēt!

Hamiltonietis.

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

(Turpinājums)

„Nu, lieliski! Aug divi pusasiņu un — mans „Gurķītis." Ak, tev vajadzētu viņu redzēt! Karaliska gaita un skaists! Es izspiedu šo kumeļu no Anda —. Činkstēju, kamēr man atdeva —," Lita priecīgi stāsta, jo šādās sarunās viņa jūtas kā mājās —.

„Lita, kur tu liksi savu Gurķīti, kad rudenī atnāksi te uz dzīvi — studēt? Tās lietas, bērns, tev nu būs jāaizmirst. Vispār tu dzīvosi pavisam citādu dzīvi nekā Rūtās. Tev acīm redzot ir dāvanas rakstīt. Pasakas, stāstus. To man atrakstīja tava literātūras skolotāja. Viņa saka, ka būtu nepareizi, ja tavs talants neattīstītos —. Tev jāsastopas ar īstu, ne lauku skatuves mākslu. Tev jāiekļaujas šajā pasaulē, no kuŗas nāk Bertons un Lorence, Leitons un citi. Tā ir pasaule, kuŗa stāv pāri Rūtu vecajam jumtam —. *Piedod, ka to tev saku, bet nu* esi izaugusi diezgan to pieņemt. Man ir draugi mākslas sabiedrībā. Tu arī te neskriesi pa latviešu jauniešu pulciņiem, kur ceļ gaisa pilis..."

Māte nu ir aizrāvusies savā runā. Viņas labi krāsotā glītā seja pietvīkst un pirksti nervozi saloka un atloka mutes drāniņu.

„Mam', vai tu nedomā, ka es varētu negribēt studēt? Un — ka es paliktu uz laukiem?" Lita saka uzsvērti lēni, lai neizceltos asums viņu abu vidū jau tikšanās sākumā.

„Kādas muļķības gan tu runā! Bērna prāts, bērna valoda! Bet, redzi, man nu jādodas atpakaļ uz darbu. Tu brauc augšā un pakavē sev laiku kā proti. Tur ir žurnāli un grāmatas un televīzija —." Viņa pieceļas no galda, un māte pamāj ķīniešu puikam — „Uz Manses vārda, lūdzu —." Vienkārši. Par ēdienu maksās mātes draugs.

Lita sāpīgi iekož sev lūpā, vārdus aizturēdama. Nedrīkst, nedrīkst sajaukt gaisu —.

„Ak, jā — māte atgriešas durvīs, kad Lita jau stāv pie elevātora — „Ja Manses kungs ienāk — proti uzvesties. Tev viņš nekodīs un — neaizmirsti — viņš ir mans vistuvākais draugs —. Čau, mīļā! Tev jāiepazīstas ar Lenu tuvāk —"

Mātes gaiši brūnais platais kažoks nozūd virpuļdurvīs. Lita brauc uz desmito stāvu, atslēdz dzīvokļa durvis un ieiet saules pilnajā istabā. Pāri ezeram stiepjas iesārtas gaismas strēmeles kā lentes uzsviestas uz ledus.

Lejā virmo ielas kustība. Uguņi jau aizdegas greznajos logos —. Ir svētku laiks. Ir nemiers. Nemiers.

Vilku mežs gul tālu uz laukiem, glābdams Litas bērnības burvību, bērna priekus un asaras. Tālu.

Lita izpētī dzīvokļa trīs istabas. Viss ērts, tīrs. Gleznas greznos ielogos. Grāmatu skapī biezi sējumi. Viņa tos pacilā. Ekonomija. Filozofija. Sievietes brīvība. Daiļošanās. Tā — mātes pasaule.

Nav nevienas latviešu grāmatas. Bet tad Lita pamana apakšējā plaukta stūrītī mazu, apbružātu grāmatiņu. Viņa to izņem, atšķir plāno necilo vāku, tur drebelīgiem burtiem ierakstīts — „Manai vismīļākajai skolniecei V. Nometnes skoliņā." Zem tā kāda rakstnieka paraksts.— Jocīgi, ka māte šo necilo grāmatiņu nav izmetusi —. Laikam taču mīļa...

Virs ezera ceļas dūmaka, it kā plašais ledus vāks pēkšņi sācis elpot. Un rietošas saules sārtie šķēpi tur iedūrušies kā uz palikšanu. Lita sēž mīkstajā atzveltnī un domā, ko sacīja māte pusdienas ēdot.

Tie jau ir dzirdēti vārdi. Iepriekšējās reizēs atkārtoti atkal un atkal. Tagad — nopietnāk, jo — tas laiks tuvojas.

„Tu nāksi te dzīvot, kad nobeigsi vidusskolu —."

Nekad māte nav sacījusi — „Vai tu vēlētos nākt te dzīvot?"

„Tu nāksi — !"

Vai es nākšu? Vai es gribu? Vai te ir mana vieta? Vai man ir jāstudē, lai es kļūtu rakstniece? Vai man jāpazīst visi šie Kanadas lielie rakstnieki, lai es spētu rakstīt bērniem stāstiņus? Piemēram — par Vilku mežu..."

Lita jautā sev un — pagaidām atbildes nav —.

Tik daudz galvā neizsacītu vārdu —. Skolā, viņu žurnāliņā, Litas vārds bieži parādījies.

Rakstīt domrakstus viņai nākas viegli. Tā, it kā kāds stāstītu visu uzrakstāmo! Tā nav, ka nekas nav jāizdomā. Vai studijas šo varēšanu nostiprinās? Papildinās? Vai līdz ar pašas pieaugšanu un pieredzi neradīsies temati daudzām pasakām, stāstiem? Visskaistākās idejas taču radās vienatnē esot, mežā vai laukā, dārzā, pašai savas istabas klusumā —. —Jeb — tā visa bija bērnišķīga prātošana?

Dzīvokļa durvīs ieslīd atslēga. — Lita zina, tas būs Lens Manse — mātes ilggadu draugs. Viņi ir pavirši sastapušies iepriekšējās ciemošanās reizēs. Staltais kungs nekādu vērību Litai nebija veltījis. „Kā tev iet, mazā?" Tas viss. Šķiet, viņš pat nedzirdēja, ko Lita atbildēja.

Nu viņi nebija tikušies divus gadus, jo pagājušā gadā Manses kungs bija ceļojumos, kad Lita atbrauca pie mātes.

Viņa pieceļas un iegaismo lielo lampu. Kristalla vizuļos atspīd gaisma. Kristalla vizuļos pie griestiem šūpojas Manses kunga attēls.

(Turpinājums sekos)

PIE GAŖEZERA,
Latvijas ciemā,
pārdodama 6 g. v. māja.
Ķieģeļu apšuvums. 3 guļamistabas, 2 dzīvojamās istabas, 2 kamīni, 1 1/2 vannas istabas, apsildāma veranda, 2 1/2 mašīnu garāža, 2 zemes gabali.
Cena: 75.500.-
Tuvākai informācijai lūdzu zvanīt **(613) 226-8900,**
jeb **(616) 244-8049.**

Zobārsts
DR. PETER VALJAS
5635 Yonge St., dzīvoklis 216
Willowdale, Ont. M2M359
(pie Finch apakšzemja)
Tel. 221-4544
Atvērts no pirmdienas līdz sestdienai, arī vakaros.

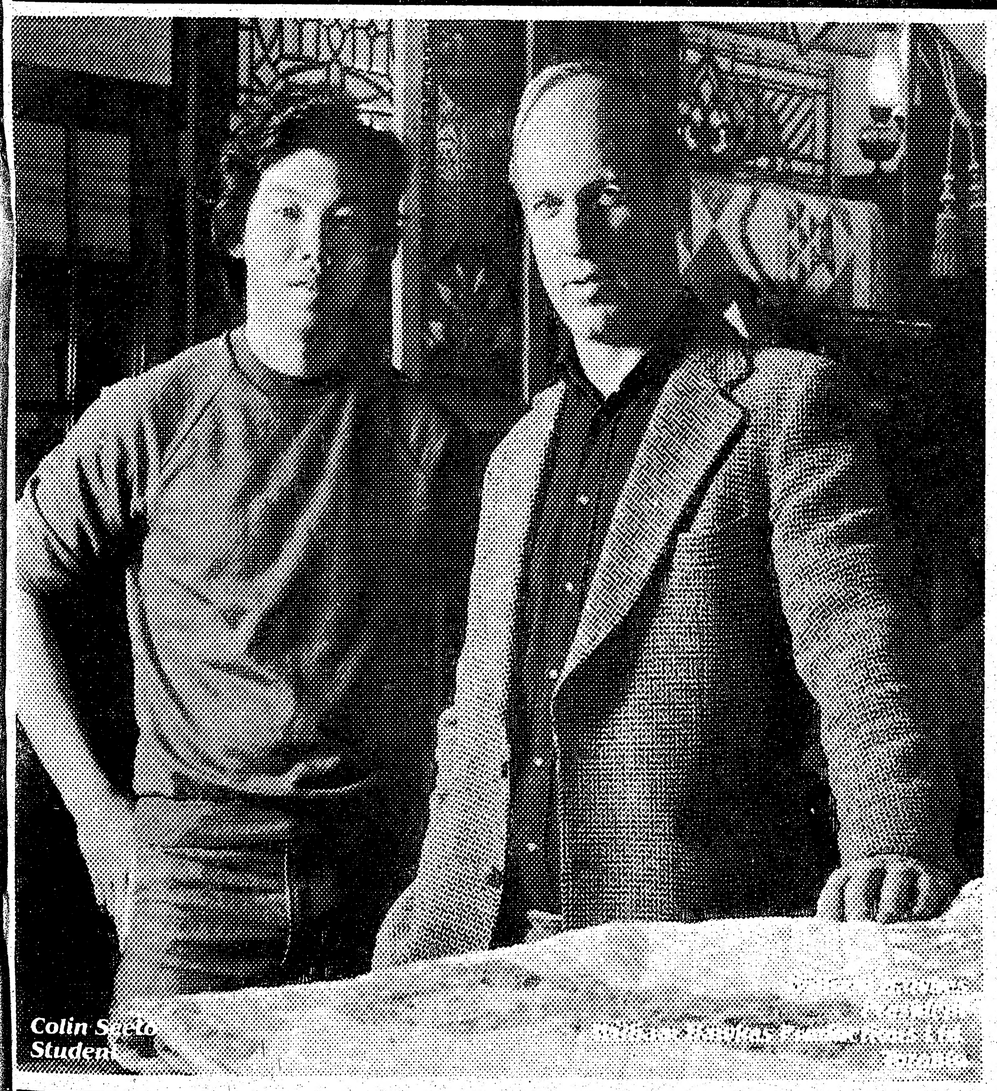
Colin S... Studen...

Ontario jauniešu darba programma maksā $1.25 stundā no Kolina algas

Vai jums šovasar vajadzīgs palīgs? Ontario provinces saimnieciskie uzņēmumi un lauksaimnieki, kas pieņem darbā jauniešus izpalīga darbam, var saņemt palīdzību, maksājot algas ONTARIO JAUNIEŠU DARBA PROGRAMMAS ietvaros.

DARBA DEVĒJIEM;
- jārada programmas periodā jauni darbi bez parasti paredzētiem kārtējiem un sezonas darbiem.
- jāparedz 25—40 stundas nedēļā kāda darbinieka pārraudzībā 8 līdz 20 sekojošu nedēļu laikā.
- jābūt rosīgi vadījušiem uzņēmumu vai lauksaimniecību Ontario provincē vismaz vienu gadu vai ilgāk līdz 1984.g. 16. aprīlim.

STRĀDNIEKIEM JĀBŪT;
- vecumā starp 15 un 24 gadiem.
- Ontario provinces iedzīvotājiem un tiesīgiem strādāt Ontario provincē.
- nedrīkst būt radnieciskās attieksmēs ar darba devēju.

ŠĪ GADA JAUNIEŠU DARBA PROGRAMMA ILGST NO 16. APRĪĻA LĪDZ 20. OKTOBRIM.

Jauniešu darba programma ir pazīstama programma. Pieteicieties tagad. Pēdējais termiņš lūgumrakstu iesniegšanai ir 1984.g. 8.jūnijs vai agrāk, ja visi līdzekļi jau būtu sadalīti. Lai noskaidrotu, vai jūsu uzņēmums ir tiesīgs, zvanait 1-800-387-1290.

Ontario jauniešu darba programma
1-800-387-1290
Ontario palīdz jums pieņemt palīgu, kas jums vajadzīgs.

ONTARIO JAUNIEŠU DARBA PROGRAMMA
Ministry of Municipal Affairs and Housing
Subsidies Branch,
Queen's Park Toronto, Ontario M5G 2E5

Ontario
Ministry of Municipal Affairs And Housing
Claude Bennett, Minister
William Davis, Premier

Roberts Zuika

Vēstule draugiem tur un šeit

PĀRDOMAS UN PIEZĪMES AUTRĀLIJAS CEĻOJUMĀ

(Turpinājums)

Tik es vēl līdz šim neesmu skaidrībā, kam pienāktos lielākā pateicība: rīcības komitejas priekšsēdim Žanim Mediķim, kas nošu krājumu sagatavoja, Dacei Bobetai par nošu krājuma vāka zīmējumu vai Adelaides LB koŗa diriģentei Astrai Kronītei, kas šo dziesmu koncertā ņipri novadīja un sagādāja spēcīgāko „brīdinājumu"?... Pēdīgi es attapos— kā laimes lejot jaunā gada gaidās — ir jau arī vecā gada priekšpēdējā diena, un vai no visa šī stāsta nav izlējies tikai „čiks"?...

Bet nu bez fantazijas. Kopkoŗa koncerts ir visilgāk posts un, ja labi sarēķinātu, arī visdārgākais sarīkojums, kam visvairāk piemaksājuši paši dalībnieki, koristi, rēgulāri apmeklēdami mēģinājumus, lai arvien pavērtos kādas „jaunas pasaules", ko glabā dziesmas — gaišas un bagātas ir pašam, ir citiem par prieku! Kopkoŗa koncertam vienmēr vajadzētu veidoties par svētku galotni! Bet bieži vērots, ka nekad īsti nevar pateikt, kā viss pēdīgi būs. Pie mums Ziemeļamerikā šāda liela sanākšana, gatavošanās iegājusies ik piecu gadu laika posmos, un to saucam par vispārējiem dziesmu svētkiem. Tādi 1983.gadā, jau septītie pēc kārtas, izskanēja Milvokos. Tādi paši septiņi, tikpat vērienīgi, ar dažām atšķirībām sākuma gados, ir jau sarīkoti arī Toronto, Kanadā, un īstenībā apjozuši tās pašas „ganības", to spašus „mežus", tik bez vārda „vispārējie", plānoti vispārējo starplaikā. Manuprāt, mēs nemaz nebūtu kļūdījušies, ja teiktu, ka Ziemeļamerikā jau sarīkoti 14 vispārējie dziesmu svētki, no kuŗiem 7 Toronto. Un tad vēl daudz citu mazāku svētku.

Vērojot Austrālijas latviešu gadskārtējās kultūrdienas, turienes dziesmu svētkus, ir jāapbrīno rosme un izturība. Jau saposti 32 svētki ar ātri augošu „galotni", līdz šim rotējot pa vairāk nekā piecām dažādām vietām. Koristi un apmeklētāji ceļo, pārvar milzu attālumus šī dziesmu prieka dēļ. Sarīkojumi paplašinās. Koŗi nav pametuši labo atziņu, ka pirms došanās uz gadskārtējām kultūrdienām pašu mājās ar šo programmu sarīkojams koncerts. Tas slavējams! Saklausīju arī cilātas domas, ka labai sagatavošanai laika par maz un būtu kas grozāms vai pārveidojams. Šī slodze ir milzīga, un cik ilgi to varēs noturēt, lai, katru gadu sabraucot, sarīkojumu kvalitāte nemazinātos? Ir nedaudzi jaukti un pāris vīru koŗu, kas rēgulāri nes šo slodzi: Adelaides, Melburnas, Sidnejas. Tur ir lielākie, spēcīgākie un laikam vienīgie koŗi, kas visas kultūrdienām izvēlētās dziesmas varētu atskaņot arī pašu mājās.

Bet sagatavošana paņem gandrīz visu koŗa darba laiku. Nu jautājums: kā ar pašu iecerēm, koncertiem mājās citādā saturā, veidā? Cik dabū izbaudīt no kultūrdienu labumiem tā tautiešu daļa, kas paliek mājās, netiek uz tām? Procentuāli no atsevišķām vietām šos tālos ceļus nemaz tik daudzi nemēro. Mājās palicēju daudz daudz vairāk! Kā būtu, ja vienu gadu tomēr izlaistu un tad šajā laikā katrs savas mājas varētu labāk apkopt, kas nav mazāka kultūrāla vajadzība, nepieciešamība par gadskārtējām kultūrdienām? Ar šo savu īpašo programmu, piemēram, ne bez kultūrdienām darāmā un koncertiem pašu mājās varētu pilnā sastāvā apciemot arī kaimiņus un vietas, kur koŗi mazi vai to nav. Tās būtu tad tikpat kā mazās kultūrdienas. Vispārējo kultūrdienu sapošanai atliktu vairāk laika, un pašmāju „rožu dārzs" būtu arī apkopts.

Esmu riskējis ar nelūgtu padomu. Bet, atgriežoties no tālajiem, jaukajiem ciemiem, kur baudījām tik daudz laipnības un gaišu brīžu, šo domu gribējās izteikt. Arī diriģentu kursos, kur to varēja pārrunāt, pietrūka laika.

Bet nu brīdis ir klāt! Kāds? Kuŗš? Kultūrdienu, svētku galotne! Tik daudz esam domās apkārt klīduši, un atkal atskārstu, ka esmu draugus izmaldinājis tālu sānis prom no šāktā ceļa. Kanberas teātŗa zāle pilna svētku viesu! Tiem, kam jābūt uz skatuves dēļiem, tādās reizēs šī labākā vēsts. Skatuvniekiem ir „niķis" kaut druscin palūkoties gar mazu aizkara maliņu vai pa īpašu priekškara caurumiņu uz zāli puskrēslā, kad tā lēnām pildās. Bieži ienācis prātā: kas izraisa, kur rodas tā īpašā sajūta, kas visus pamazām apņem, paceļ, ienes it kā kādā citā pasaulē un tu, dziedātāj, spēlētāj, diriģētāj, jūti, ka neesi vairs tas, kas priekš desmit minūtēm un pēc nākošajām piecām nebūsi vairs, kas esi tagad...Kaut kas notiek. Un šī notikšana nav tikai aiz skatuves priekškara, bet sākas jau ar pirmo svētku sarīkojuma viesu ienākšanu zālē, un pat jau agrāk. Arī viesi vairs nav tie, kas uz ielas, mājās vai darba steigā: citāds solis, citas domas, izjūtas, augdamas aug un spārnojas. Šoreiz — lai saņemtu kultūrdienu pļāvumu. Lai cik mīksts un ērts apmeklētāja sēdeklis zālē, piepeši jūti, ka sirds krūtīs kļuvusi nemierīga, jo kā kalnā kāpējam drīz pavērsies skats no galotnes. Bet šie „kalnā kāpēji" skaistajos tautastērpos jau sasēduši gaŗās, zaigojošās rindās plašajā skatuves aizmugures telpā. Kāds prieks nostaigāt gar šīm rindām no viena gala līdz otram un sasildīties mirdzumā, kas grūti izmērojams, un jādomā, kas staro vairāk, tērpi vai šo tērpu valkātāju seļas... Jā, un vēl pēc tam, kad — ne tikai vienu vien svētku kopmēģinājumu darba gaitā — arī kurpes kļuvušas par mazām... To nācies vērot visos tādos brīžos, kad dziesma svētku godā celta. Un arī Kanberā 32. kultūrdienās šis gods iznirst tad, kad paveŗas priekškars un dziesmu kopēji kopā ar viesu pilno zāli kā „stars ar staru liesmās vienojas." Šī liesma neposta, neiznīcina, bet sakausē ciešāk domām un darbiem dienām nākamajām!

Kultūrdienu karogs — neviens cits, bet sarkanbaltsarkanais! — kam pēc gada atkal jāatraisās Melburnā, uzsāk jaunu ceļa posmu.

Ap svētku galotni

Kad koncertzāle ir atkal puskrēslā, gandrīz tumša, un tukšās krēslu rindas kā bezzobu mutēm mēmas, klusas un aklas vairs tikai blenž uz šī vakara gara veldzes devējas skatuves gaišumu, mani vēl kā kāda neredzama roka bīda no skatuves sāniem, kur tikko esam gājuši un nākuši dziesmas vadot, pamest skatu uz visa notikušā telpu,...lai atvadītos. No kā? No tukšas telpas? Nē, no tā, kas vēl šūpojas gaisā nenorimis, kur nekad vēl nebiju bijis, kur nu biju un laikam vairs nekad nebūšu, no ugunskura vietas, kur paši sakūrām šo īpašo „sārtu" un tik daudzi sildījāmies. (Turpinājums sekos)

RM
ROSAR-MORRISON
FUNERAL HOME LTD.
Thomas L. Morrison — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Tel. 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJUTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

NSM

Andrejs M. Stikuts
B.A., L.L.B.
ADVOKĀTS
20 Queen Street West, Suite 1104, Box 48, Toronto, Canada M5H 3R3
Tel. (416) 977-8720

C. OTTWAY
ĀRSTNIECĪBAS AUGU SPECIĀLISTS
463—5125 300 Danforth Ave M4K 1N6
Augi — dabisks veselīgs uzturs — vitamini
Bezmaksas padomi un laipni pakalpojumi
angļu un igauņu valodā.

Ingrida A. Matckars
B.A., M.A., L L B.
ADVOKĀTE pie
DYSON & KACABA Barristers & Solicitors
100 Richmond Str. W., Suite 400, Toronto, Ont. M5H 3K6
Tel. (416) 361-1777

Samaksātas muitas saiņu pieņemšanu pārtrauc ar 16. jūliju.
SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.
Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19. 2/3 märc. netto
LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ
Biroja laiks — pirmd., otrd., ceturtdien un piektdien no pl. 9.00 — 17.00.
Piektdienās vēlākā laikā — iepriekš sazinoties pa telefonu
Sestdienās no pl. 9.00 — 16.30, trešdienās birojs slēgts.
Jūnijā, jūlijā un augustā — atvērts trešdienās, slēgts sestdienās.
BALTIC Exporting Co.
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5
tālr. 531-3098

Atjaunojiet abonementu LATVIJA AMERIKA un dāviniet to saviem draugiem, lai nodrošinātu informāciju par notikumiem pasaulē.

Lūdzu sūtiet LATVIJU AMERIKĀ uz
☐ vienu gadu $40.00
☐ 6 mēnešiem $21.00
☐ 3 mēnešiem $12.00
Mr., Mrs., Miss .....
Adrese .....
Jauns abonents ☐ pagarinājums
Čeku lūdzu rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING, LTD. vārda
125 Broadview Ave., Toronto, Ontario M4M 2E9

PĀRDODAMS
Vidzemes vidienas tautas tērps.
Zvanīt Erikai 221-0829
(vakaros pēc pl. 18)

Lūdzu kārtojiet

LATVIJA AMERIKĀ

1984.g. abonementa maksas, kas paliek nemainītas. ASV un citu zemju abonenti, kas maksā ASV dolaros, lūgti maksājumu summu nesamazināt par kursa starpību, jo laikraksta sūtīšana ārpus Kanadas gadā maksā 15 dol. vairāk nekā Kanadā. Piezīmējam, ka sūtīšanas pasta nodeva ir augstāka tiem abonentiem, kas maksājumus nav nokārtojuši.

Tā tur dzīvo

ALBERTA EGLĪŠA

PIEZĪMES PAR DZĪVI OKUPĒTAJĀ LATVIJĀ

Mūsu tēvzeme gadu no gada vairāk kļūst stratēģiska sarkanarmijas spēku koncentrācijas vieta. Turklāt, vērojot līdz šim zināmo, sekojot Kremļa politiskajai taktikai, maz ticams (no visa Padomju savienības valsts budžeta gadā 43% izdod armijas uzturēšanai un ieročiem), ka tas okupantiemkrieviem vajadzīgs savas impērijas sargāšanas organizēšanai (kuŗš tad viņiem pirmais domā uzbrukt?), vairāk gan tomēr klusībā jāpieņem divas citas iespējas: Pirmais, mākslīgi kultivējot ārējos uzbrukuma draudus, partijai rodas attaisnojošs arguments valsts programmētajai sovjetpilsoņu masai — kāpinātu bruņošanos turpināt tālāk (piemēram, pēc franču avotiem, Padomju flote, kuŗā pašlaik skaitās 15000 kuģu, ir 4 reizes stiprāka par ASV floti) otrs, Padomju savienība pati slēpdamās iepriekš minētajā aizsegā gatavojas jauniem nekrievu zemju okupēšanas plāniem, jo pasaules paklausāna komūnismam (un, protams, tikai ar ieroču varu) vēl vienmēr ir sarkanajiem lielākais nākotnes mērķis programmā. Tāpēc šim pagaidām maskētajam nolūkam kādreiz X stundā okupēto Baltijas valstu telpa tiek masīvi un nepārtraukti pārvērsta par uzbrukuma (rietumu virzienā) ievadīšanas priekšlauku.

Latvijā jāmin tikai daži punkti daudzo vidū, kuŗi liek domāt, ka arī sovjetu militārajos apsvērumos skaidri iekalkulēts, lai rietumu aizstāvēšanās uguns pirmajā laikā mazāk skartu matušku — Krieviju, bet tūlīt atbildes sākumā plosītos galvenais Maskavas okupētajās territorijās.

Mūsu tēvzemē, starp citu, jāmin sekojošas svarīgas militāras vietas: Radara stacijas Kurzemes jūrmalā. Liepājas kara ostas milzīgā izbūve. Pazemes kanāļi Daugavas grīvas krastos. SS 20 rampas Paplakas mežos, tāpat kā Užavas, Varves pusē un starp Mazirbi — Slīteri. Raķešu baterijas pie Baldones, kā arī Baltezera un Ropāžu apkārtnē. Artilerijas granātu raķešu noliktavas aiz Iecavas uz Olaines pusi Rumales silā.

Neskaitamo aizliegto joslu skaits malu malās, kuŗās atrodas apmācību lauki, maskēti papildus lidlauki, slepenas degvielu krātuves, rezerves stābu bunkuri, briesmu brīdī kazarmu bloki, visādas municijas un ieroču glabātuves. Dobeles tuvumā atrodas lielas tanku vienības un krievu kaŗavīru pilsētiņa tūlīt aiz Dobeles, ja pilsētai tuvojas no Tukuma caur Jaunpili. Apmēram vidū starp Kalnciemu un Rīgu, Kalnciema ielas turpinājumā, nesasniedzot Lielupi, paceļas jūras aviācijas sarkanarmiešu kazarmes. Rīgas apkārtnē Latvijas laikā Kleistos mums bija ievērojama valsts serumstacija — ražoja augstvērtīgus serumus un potes.

Tagad Kleistos ir iekārtojies kaut kāds Kirchenšteina(tautas nodevēja) vārdā nosaukts institūts, blakus tam atrodas lielāka vistu farma,un netālu aiz farmas viens sakaru vienības noklausīšanās centrs, kā arī gaisa telpas novērošanas punkts. Aiz Rīgas Maskavas ielas turpinājumā lidotāju kazarmas un lidlauks. Bolderājā kaŗa jūrnieku pilsēta. Pie Tukuma, tuvojoties pilsētai no Rīgas puses, liels lidotāju kazarmu komplekss, kuŗu tuvumā atrodas lidlauks ar pazemes novietnēm lidmašīnām.

Krustpils ilgajos sovjetu spaidu gados ir izveidojusies par dažāda sarkanarmijas daļu garnizona pilsētu, tāpat ārkārtīgi paplašināts vecais Krustpils lidlauks, kas tagad sniedzas līdz Palejām, Ķoderiem, Kaķīšiem. Piemēram, no Krustpils uz Medņiem (senais Ungurmuižas pag.) arī vairs aizlieguma joslas dēļ nevar aizbraukt pa brīvības gados būvēto ceļu, bet jāmet līkums caur Laidēm.

Paugurainajā,mežainajā Zalvas malā, tāpat Talsu apkārtnē, raķešu vienības. Radio raidijumu traucētāji aiz Saukas Lonē. Biržos, Preiļos. Rīgā tā sauktais Latvijas PSR Kaŗa komisariāts (darbinieku vairums krievu virsnieki) atrodas Raiņa bulv. 4. Baltijas kaŗa apgabala augstāks virsnieku nams jeb klubs kopā ar plašu sarīkojumu zāli Mērķeļa ielā 13. Bet brīvprātīgo kārtības sargu vienību rajonu stābi atrodas Gorkija ielā 3, E. Smilga ielā 46, Slokas ielā 37, Lāčplēša ielā 161, Strēlnieku ielā 5, Ļeņina ielā 95. Traģisks stāvoklis tiem, kas iemanto sovjetu aizdomas un neuzticību, vai arī kuŗus denuncē viņu nacionālās stājas dēļ. Tie nonāk tā sauktajās režīma tautas tiesās uz apsūdzēto sola. Zinot, ka dzīvē Pad. savienībā vienam otrs jāuzmana, jāizmanto, un no sev padotā jāizspiež, ko tik vien var, pat neiespējamais, apvainotajiem nav iespējams aizstāvēties, tikai — atzīties. Kriminālnoziedzniekiem daudz humānāks tiesāšanas process, lielākas cerības pārdzīvot ,,iekrišanu'' nekā politiski nelaimīgajiem, jo kā sovjetu tiesās, tā partijā, pirms sprieduma par pretinieka apklusināšanu vērīgi uzklausa tikai valdošajai virskārtai uzticamos, un visu viņu stāstīto vai ziņoto atzīst par pareizu, par neapgāžamu. Okupētajā Latvijā krievu varas gados netiesā pēc likumiem, bet tos izgroza, piemēro Maskavas sovjetu valdīšanas interesēm, un tiesā tikai pēc augstāko partijas funkcionāru ,,dziļi pārliecinošajiem'' norādījumiem.

Nepieminētu nevar atstāt arī pēdējos gados pievērsto uzmanību Auces, Auru, Apguldes, Annenieku, Bēnes, Penkules un apkārtnes jauniešu iesaistīšanas mēģinājumam komjaunatnē, kuŗā brāli spēlē pret māsu, tikko precējušos pāŗos (viens grib izdarbībās piedalīties, otrs — nē) rada pirmos ģimenes konfliktus, un vecākus ierobežo, draudzes mācītājus (ja kādi vēl kur laukos ir) pilnīgi izslēdz no kaut kādas piedalīšanās jauniešu garīgajā, morālajā audzināšanā. Vecākiem pat bīstami problēmas atklāti pārrunāt ar bērniem skolas vecumā.

Rīga šodien: No laimes noreibušais pilsonis.

Ko reklāmē Rīgas Balss

Aug jaukto laulību skaits. Vai nākamībā sagaidāms tautu konglomerāts? Pārkrievināšanas pravieši priecājas. Tautu sajaukšanas procesu okupētajā Latvijā veicina laikraksta Rīgas Balss reklāmas pielikums. Tāda veida vienīgais Padomju savienībā. Precību sludinājumi, dzīvokļu maiņas, pirkšana un pārdošana pāri republiku robežām u.t.t.

,,Kazahiete, 28 gadi, augums 164 cm, tieva un slaida, patīkama izskata, sabiedriska, dzīvespriecīga, laba saimniece ar augstāko izglītību. Vēlas, lai viņai atrakstītu gudrs, labsirdīgs vīrietis, kam ir humora izjūta. Tautība nav svarīga.''

Šis sludinājums ņemts no laikraksta Rīgas Balss reklāmas pielikuma. Kaut arī tajā atspoguļojas autores personiskie priekšstati par cilvēka labajām īpašībām, tas ieinteresēja ne tikai iespējamās kandidātūras, no kuŗām tiek gaidīta atbilde, bet arī zinātniekus, kas nodarbojas ar ģimenes jautājumiem. Viņus interesē, cik plaši mūsu valstī, kuŗu apdzīvo vairāk nekā simt nāciju un tautību, izplatījies uzskats: tautība nav svarīga.

1959. gadā Padomju savienībā bija apmēram 3 miljoni, 1970. gadā — aptuveni 8 miljoni, bet 1979. gadā — jau gandrīz 10 miljoni jaukto laulību. Šai laika posmā ģimeņu kopskaits mūsu valstī palielinājies aptuveni par 18 procentiem, bet etniski jauktu laulību skaits — vairāk nekā 3 reizes! Trīs ceturtdaļas ģimeņu, kuŗās apvienojušies dažādu tautību pārstāvji, dzīvo pilsētā, viena ceturtdaļa — laukos.

Visvairāk jaukto laulību ir Kazahijā — 20,6 procenti visu ģimeņu. Tas izskaidrojams šādi: neskarto zemju apgūšanā, kas sākās 50. gados, piedalījās visu PSRS tautu pārstāvji. Migrācijas rezultātā Kazahijas iedzīvotāju skaits pusotros gadu desmitos izaudzis gandrīz par 1,5 miljoniem — galvenokārt papildinoties ar jauniešiem.

Pārējās republikās jaukto ģimeņu skaits veido:

Latvijā — 20,2 procentus, Uzbekijā — 19,3 procentus, Ukrainā — 19 procentus, Baltkrievijā — 16,5 procentus, Moldāvijā — 15,5 procentus, Kirgizijā — 15 proc., Tadžikijā — 13,1 proc., Turkmēnijā — 12,1 proc., Igaunijā — 11,1 proc., KPFSR — 10,7 proc., Gruzijā — 10 proc., Lietuvā — 9,6 proc., Azerbaidžānā — 6,7 proc., Armēnijā — 3,6 proc.

Pēkšņi mūžībā aizgājis mūsu mīļais

Agris Banga

dzimis 1933. gada 6. janvārī Jelgavā,
miris 1984. gada 28. aprīlī Vindzorā, Ontario.

Es sapni par dzimteni pagalvī likšu...

Viņu mīļā piemiņā paturēs
tēvs un māte Londonā,
māsa Ausma ar ģimeni Kičenerā

LATVIEŠU FONDS

ir atbalstījis vairāk nekā 100 projektu — arī Latvju Enciklopēdiju, Saules jostu, Mazputniņu.

LATVIEŠU FONDS

ir piešķiris vairāk nekā 300.000 dol. latviešu kultūras un audzināšanas vajadzībām.

ATBALSTAIT LATVIEŠU FONDU!

ziedojot vai aizdodot 10 dol. mēnesī, kļūstot par Fonda dalībniekiem un balsotājiem līdzekļu piešķiršanai.

Tuvāka informācija pieprasāma:

Guntim Siliņam
20 Nonquon Drive
Seagrave, Ont.
Canada LOC 1GO

Tuvāka informācija pieprasāma: Guntim Siliņam, 20 Nonquon Drive, Seagrave, Ont., Canada LOC1GO.

Čerņenko simts...

(Turpinājums no 1. lp.)

godu un arī ceremoniālo valsts prezidenta činu.

Kremļa vērotāji tagad jautā, kur palicis jauno turku bariņš, kas cerēja kāpt augstāk par partijas karjēras kāpnēm politbirojā. Visās pieņemšanās pie Čerņenko sāniem stāv maršals Ustinovs un rūdītais ārlietu ministrs Gromiko. Pieļauj, ka politbirojā vēl notiek sacensība starp partijas civīliem aparačikiem un Pad. savienības bruņoto spēku sarkaniem maršaļiem un admirāļiem. Dažas zīmes liecinot, ka Čerņenko, lai iegūtu sarkano karakungu labvēlību, ir pagaidām devis viņiem tikpat kā pilnu vaļu. Šāds pieņēmums tomēr var būt aplams, jo tagadējā padomju iekārtā ne armijā, nedz flotē mati nekrīt no ģenerāļu un admirāļu galvām bez visuvarenās partijas ziņas. Tādēļ arī domāt par jebkādām reformām nebūtu prātīgi, jo partijas lomas samazināšana būtu sākums komūnistiskā režīma iziršanai.

Atzīmēsim Čerņenko jauno nostāju iepretim Afganistānai. Savā laikā bija palaistas valodas, ka Čerņenko esot pretojies sarkanarmijas invāzijai Afganistānā. Tagad, ne jau bez Čerņenko ziņas, Kremļa okupācijas spēki Afganistānā sākuši lielāko militāro akciju pret nacionāliem partizāniem. Divās kolonās 600 tanku pavadībā ap 20.000 vīru liela sarkanarmijas bruņoto spēku ekspedīcija sākusi nesaudzīgu ,,nodedzinātās zemes'' akciju pret afganistāņu ciematiem Panžīras ielejā. Tikai tagad atklājies, ka afganistāņu pretestības kustības vadonis Ahmeds Asuds nav kritis krievu gūstā. Šis kādreizējais 30 g. vecais inženieris, kodēvē arī par ,,Panžīras lauvu'', ir afganistāņu sazvērnieku lielāko spēku komandieris. Viņš devis pavēli neielaisties tuvcīņā ar uzbrūkošām sarkanarmijas vienībām un uzbrukt tikai stratēģiskiem punktiem, lai pārrautu simts kilometru garo pievedceļu, kas stiepjas no Kabulas līdz Panžīras ielejai.

Pēc rietumu novērotāju ziņām Kremļa ielikteņa Babraka Karmala valdības noturēšanai Afganistānā vēl joprojām atrodas pāri par 100.000 vīru liels sarkanarmijas kontingents. Krievu okupācijas spēku morāle esot zema, jo tie ciešot no alkohola, slimībām un arī no pašnāvības sērgas. Nesen afganistāņu partizāni gūstā saņēmuši kādu krievu ģenerāli un vairākus citus augstākos virsniekus.

Rietumeiropā Pad. savienības militārā aktīvitāte izteicas negaidītā gaisa izlūkošanas operāciju aktīvitātē Berlīnes koridora telpā. Satraukums par krievu nākotnes militāriem plāniem radies Skandināvijas valstīs. Zviedrijas ģenerālstābs ir konstatējis, ka Pad. savienības zemūdenes ir 16 gadījumos pielavījušās Zviedrijas krastiem, un pieņem, ka daudzos gadījumos malā izceltas arī īpašas sabotieņu vienības. Zīmīgākais ir tas, ka šīs sarkanās flotes operācijas gandrīz visur ir notikušas dzelzceļa un citu satiksmes mezglu tuvumā, kas ved uz Norvēģijas robežām. Ja nu Kremlis pieprasītu savstarpējas palīdzības ietvaros militāras bazes Zviedrijā, tāpat kā tas notika Baltijas valstīs, neviens nevar pateikt, kā izšķirīgā brīdī uz to reaģēs zviedru valdība. Ja zviedri tagad runā par varbūtēju padomju kaŗaspēka izlaišanu uz Norvēģiju, tad amerikāņi uz to nevar vienaldzīgi noklausīties. Nav jāaizmirst, ka nesenos lielākos flotes manevros Ziemeļatlantijas daļā piedalījās vairāk nekā 200 krievu kaŗakuģu un zemūdeņu. Tie bija lielākie šāda veida manevri, kādi tur jebkad notikuši. Amerikāņi ar bažām vēro arī to, ka turpat viņu degungalā no Kubas Floridas pievārtē operē kāds jauna parauga sarkanās flotes helikopteru bazes kuģis. Par sarkanās flotes rosmēm Japānas jūrā vairs nerunā, jo tā ir parasta prādība. Tagad krievi ierīkojuši arī savu atbalsta bazi Vietnamā, Can Rahn līča telpā.

Vēl pilnībā nenovērtēts ir Indijas prezidentes Gandijas sadarbības līgums ar Padomju savienību.

* * *

Maija mēneša pirmā nedēļa par jaunu apliecināja, ka poļu tautas pretestība ienīstam komūnistu režīmam nav salauzta. Jau oficiālās 1. maija demonstrācijās lielākās pilsētās negaidot parādījās lielas Solidāritātes atbalstītāju grupas, kas pacēla nevien savas aizliegtās organizācijas karogus, bet arī ar plakātiem apsūdzēja Jaruzeļska režīmu: ,,Nav brīvības bez Solidāritātes!'' ,,Brīvību poļu cietumniekiem!'' Dancigā šajā gājienā bija ielavījies arī pats Valesa, un tad, kad gājiens sasniedza demonstrācijas pieņēmēju goda tribīni, drosmīgais Solidāritātes vadonis komūnistu līdeŗiem deguna priekšā parādīja izaicinošo ,,V'' uzvaras zīmi.

3. maijā poļi atzīmēja 1791. gadā pieņemtās demokratiskās konstitūcijas gada dienu. Pēc dievkalpojumiem baznīcās viņi devās ielās un Varšavas režīma īpašām policijas vienībām bija grūti izklīdināt šo varonīgo poļu tūkstošus.

Poļu tautas kvislinga ģenerālis Jaruzeļskis pagājušā nedēļā ieradās Maskavā, lai nodotu ziņojumu savam kungam Konstantīnam Čerņenko. Zīmīgi, ka Jaruzeļskis svinīgā ceremonijā Kremlī ieradās civīltērpā. Droši vien tas notika tādēļ, lai pašiem krievu ģenerāļiem nerastos ķecerīgas domas par to, kuŗās rokās var atrasties visa vara. Konstantīns dārgajam poļu viesim par sociālisma sargāšanu piesprauda Ļeņina ordeni. Čerņenko apliecināja, ka Pad. savienība nekad neļaušot Polijai krist par upuri starptautiskā imperiālisma machinācijām. Viņš apvainoja amerikāņus nekrietnā rīcībā, jo tie atbalstot ne tikai diversantus, bet arī ar savām sankcijām mēģinot Poliju noasiņot. Vai piebilst to, ka Jaruzeļskis Varšavā parakstīja jaunu sadarbības un padevības līgumu? Čerņenko no savas puses solījās gādāt par to, lai Polijas saimniecība varētu tāpat kā līdz šim pilnībā izbaudīt Kremļa draudzības augļus. Diemžēl, dzīves rūgtā īstenība ir tā, ka Maskava tāpat kā visas citas savas vasaļvalstis, arī Poliju aizvadītajos gados ir nepārtraukti izlaupījusi.

Jaruzeļskis nodeva Čerņenko poļu tautas lūgumu apciemot Varšavu. Šo ziņu kāds poļu strādnieks Varšavā uzņēmis ar ļoti skopu komentāru: ,,Šlach trafil, Kurva moskovskaja!''

Aleksandrs Ķegumnieks.

Valesa 1. maija demonstrācijā Dancigā.

Toronto ziņas

● TLMM kluba īpašuma Bērzaine pavasaŗa uzpošanas talka 12. maijā, pl. 10, kur laipni gaidīti mednieku un makšķernieku kluba biedri un labvēļi.

● Latviešu sporta apvienības Kanadā šaušanas meistarsacīkstes notiks 2. jūnijā Bērzainē. Tās pl. 9 ievadīs sacensības mazkalibra šauteņu klasēs, pēc kam sekos sacīkstes māla baložu klasēs.— Piedalīties aicināti visi Kanadas latviešu šaušanas sporta entuziasti.

● 23. aprīlī mūžībā aizgājis DV nodaļas saimes piederīgais Olģerts Mārtiņš Veldre. Aizgājējs bija piedzīvojis 75 mūža gadus. Ilgāku laiku bijis slims. Viņš bija rīdzinieks. Piedalījies aizvadītā kaŗā, un pārdzīvojis gūstu Cēdelgēmā. No Vācijas izceļoja uz kanadu, un Toronto strādāja slimnīcā. Savā laikā dziedāja Viesturа vīru korī. Aizgājējs piederēja Burtnieku draudzei, un pēdējā gaitā viņš 28. aprīlī izvadīja Sv. Džēmsa krematorijā. Pie šķirsta stāvēja DV goda sardze, un no DV atvadu vārdus teica V. Kalniņš.

● Ev. lut. Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas pirmo reizi rīkotais lietoto mantu tirdziņā 5. maijā Latviešu Nama laukumā, pateicoties labvēlīgiem laika apstākļiem bija labi apmeklēts. Mantas bija ziedojuši draudzes locekļi, un tirdziņš deva prāvu atlikumu. Tā galvenās rīkotājas bija Dr. Ņina Černavska un Dr. Inese Flude.— Tirdziņa apmeklētāji varēja atspirdzināties pie dāmu izkārtotā kafijas galda Latviešu Nama telpās.

● Sidrabenes pārvalde rīko 26. maijā pl. 19 sezonas atklāšanas sarīkojumu Sidrabenē. Dziedās vīru koris Viesturs diriģentes Vizmas Maksiņas vadībā. Būs arī jautri skeči, piedaloties Maijai Ķuzei, Annai Briedei, Hugo Miķelsonam un Arvīdam Mārsonam, kā arī citi pārsteigumi. Deja un atspirdzinājumi.

● Latviešu Centra Umurkumurā sestdien, 19. maijā, pl. 19.30 Dziesmu vakars, ko vadīs Auseklis Pērkons un Alberts Vītols. Vecās un jaunās dziesmas, modernās estrādes un tautasdziesmas ģitaru pavadījumā.

● Baltic Export Co. ziņo, ka samaksātu muitas saiņu pieņemšanu uz Latviju pārtrauc ar 16. jūliju. Pārējos saiņus, kur muita nav samaksāta, var sūtīt līdzšinējā kārtībā.

● Sv. Andreja draudzes jauniešu iesvētes dievkalpojums 20. maijā, pl. 11. Šogad iesvētīs 18 jauniešus. Dievkalpojumā piedalīsies mācītāji J. Cālītis un Ā. Čops un teoloģijas students Aldis Elberts. Ērģeles spēlēs prof. Tālivaldis Ķeniņš.

● Sv. Andreja draudzes koŗa pilnsapulcē 27. aprīlī piedalījās 30 koristu. Sapulci vadīja koŗa priekšnieks A. Bredovskis. Sapulcē pārvēlēja valdi, ievēlot visus līdzšinējos: priekšnieks Atis Bredovskis, kasieris Vilis Klepers, sekretāre Rita Āpše, saimnieces Marija Eglīte un Erna Ķivle, nošu pārzine Alma Liepiņa; balsu pārziņi — 1. soprāniem Ausma Korba, 2. sopr. Meta Blūma, altiem Rasma Gaile, tenoriem Teodors Briedis, basiem Jānis Rudzītis. Pārrunās koŗa priekšnieks A. Bredovskis ziņoja, ka koŗa koncertā bijis par 30 proc. mazāk apmeklētāju nekā pērngad.

● Mācītājs J. Cālītis salaulājis Normanu Richardu Šultmani un Anitu Sandru Liepājnieci.

● Māc. A. Briedis Bramptonā, Ont., salaulājis Jāni Roni un Hertu Dārziņu.

SV. KATRĪNAS

● 27. aprīlī māc. J. Cālītis noturēja sēru aizlūgumu Kristus ev. lut. baznīcā 80 g. vecumā mūžībā aizgājušai draudzes valdes sekretārei un ļoti aktīvai vanadzei Paulīnei Kristīnei Greblei. Goda sardzē pie šķirsta baznīcā mainījās vanadzes ar draudzes valdes loc. un nodaļas vanagiem. Vanadžu koris Senatne atvadījās, nodziedot Cik brīnišķi... Ļoti kupls skaits izvadītāju bija Victoria Lawn kapsētā, kur pēdējos atvadu vārdus teica draudzes valdes priekšsēdis Ilmārs Dālbergs un vanadžu kopas vadītāja Milija Zvejniece. Vanadzes rūpējās par bēŗu mielastu. Kanadā par Paulas Grebles aiziešanu sēro māsas meita Mērija Mukāne ar vīru un meitu Ingrīdu.

Mūsu mīļā

Emīlija Lapsa

mirusi 1984. gada aprīlī Siguldā.

Par viņu sēro

meitas Austra Oldermanis Kanadā un Maija Latvijā.

Vieglas smiltis Tev, māmiņa.

Igauņu uzņēmums

IERĪKO, LABO UN MAINA

plumbing, eļļas, gāzes un elektr. apkures, silta ūdens tankus, skursteņu oderes (liners), tīra krāsnis un ūdens tankus.

ROLAND KULLIK

(416) 275-1280.